

**Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2022 rok
zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej
GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO LEASING S.A.**

**Zarząd Jednostki Dominującej przedstawia
skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PKO Leasing S.A.
za okres od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku**

Paweł Pach
imię i nazwisko Prezes Zarządu
stanowisko/funkcja

Radosław Drozd
imię i nazwisko Wiceprezes Zarządu
stanowisko/funkcja

Mirosław Grzelak
imię i nazwisko Wiceprezes Zarządu
stanowisko/funkcja

Michał Odrzywołek
imię i nazwisko Wiceprezes Zarządu
stanowisko/funkcja

Andrzej Popielski
imię i nazwisko Wiceprezes Zarządu
stanowisko/funkcja

Mateusz Socha
imię i nazwisko Wiceprezes Zarządu
stanowisko/funkcja

Edyta Witczak
imię i nazwisko Dyrektor Departamentu Rachunkowości
stanowisko/funkcja

Łódź, 28 lutego 2023 roku

Spis treści

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	8
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	10
1. INFORMACJE OGÓLNE	10
2. OPIS ISTOTNYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI	15
2.1. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	15
2.2. Oświadczenie zgodności z MSSF	16
2.3. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów	17
2.4. Pozycje wyrażone w walutach obcych	23
2.5. Konsolidacja	23
2.6. Ustalenie wyniku finansowego	25
2.6.1. Przychody z tytułu leasingu finansowego i operacyjnego	25
2.6.2. Przychody z tytułu pożyczek oraz koszty o charakterze odsetkowym	25
2.6.3. Przychody z tytułu faktoringu	26
2.6.4. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat	26
2.6.5. Odpisy netto na oczekiwane straty kredytowe	29
2.6.6. Wynik z pozycji wymiany	29
2.6.7. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	29
2.6.8. Przychody finansowe	30
2.6.9. Inne pozycje wyniku finansowego	30
2.6.9.1. Świadczenia pracownicze	30
2.7. Prezentacja i wycena aktywów i zobowiązań finansowych	31
2.7.1. Instrumenty finansowe zgodnie z MSSF 9	31
2.7.1.1. Zasady klasyfikacji instrumentów finansowych	31
2.7.1.2. Zmiana klasyfikacji aktywów finansowych	35
2.7.1.3. Zmiana szacunku kontraktowych przepływów pieniężnych – modyfikacje	37
2.7.1.4. Wycena aktywów finansowych nabytych lub udzielonych z utratą wartości (POCI)	38
2.7.2. Utrata wartości aktywów finansowych	38
2.7.3. Pochodne instrumenty finansowe	42
2.7.4. Rachunkowość zabezpieczeń	43
2.7.5. Zobowiązania finansowe	45
2.7.6. Zobowiązania warunkowe	46
2.7.7. Metoda ustalania wartości godziwej i zamortyzowanego kosztu	47
2.7.8. Wyłączenie instrumentów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej	48
2.8. Prezentacja i wycena pozostałych pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	49
2.8.1. Wartości niematerialne	49
2.8.2. Rzeczowe aktywa trwałe	50
2.8.3. Leasing	52
2.8.3.1. Grupa jako leasingodawca	52
2.8.3.2. Grupa jako leasingobiorca	53
2.8.4. Środki pieniężne	55
2.8.5. Rezerwy	55
2.8.6. Kapitały	56
2.8.7. Podatek dochodowy	56
2.8.8. Zapasy	57
2.8.9. Pozostałe aktywa	58
2.8.10. Pozostałe zobowiązania	58
3. ZMIANY ZASAD RACHUNKOWOŚCI I PREZENTACJI SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	59
4. ISTOTNE SZACUNKI	59
4.1. Utrata wartości aktywów finansowych	59
4.1.1. Utrata wartości należności z tytułu leasingu finansowego oraz pożyczek udzielonych klientom przez Grupę	60

4.2.	Kalkulacja rezerw.....	62
4.3.	Kalkulacja rezerwy na wynagrodzenie zmienne członków Zarządu.....	62
4.4.	Okres użytkowania oraz utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i pozostałych wartości niematerialnych.....	63
5.	PRZYCHODY Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	65
6.	KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK	66
7.	KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT.....	66
8.	ODPISY NETTO NA OCZEKIWANE STRATY KREDYTOWE.....	67
9.	WYNIK Z POZYCJI WYMIANY	70
10.	POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	70
11.	POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	71
12.	PRZYCHODY FINANSOWE	71
13.	OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE	71
13.1.	Wynagrodzenia.....	71
13.2.	Pozostałe ogólne koszty administracyjne.....	72
14.	PODATEK DOCHODOWY	72
15.	ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	76
16.	AKTYWA FINANSOWE I ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ.....	76
16.1.	Pochodne instrumenty finansowe.....	76
17.	NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU LEASINGU, POŻYCZEK ORAZ FAKTORINGU	78
18.	LEASING.....	82
18.1.	Należności z tytułu leasingu finansowego	82
18.2.	Należności z tytułu leasingu operacyjnego	83
19.	WARTOŚCI NIEMATERIALNE.....	84
20.	RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE.....	87
20.1.	Wartość środków trwałych oddanych w leasing operacyjny.....	89
21.	NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU BIEŻĄCEGO PODATKU DOCHODOWEGO.....	90
22.	ZAPASY.....	91
23.	POZOSTAŁE AKTYWA	91
24.	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK	92
25.	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	93
26.	POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	94
27.	REZERWY.....	94
28.	KAPITAŁY.....	96
29.	AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE.....	98
30.	SEKURYTYZACJA PORTFELA LEASINGOWEGO GRUPY	99
31.	AKTYWA, NA KTÓRYCH USTANOWIONO ZABEZPIECZENIA LUB O OGRANICZONEJ MOŻLIWOŚCI DYSPONOWANIA	100
32.	INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	101
33.	WYNIK NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH.....	102
34.	WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH.....	102
35.	KOMPENSOWANIE AKTYWÓW FINANSOWYCH I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH	106
36.	TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI.....	107
37.	WYNAGRODZENIE FIRMY AUDYTORSKIEJ	110
38.	ZDARZENIA PO DACIE BILANSOWEJ.....	112
39.	CHARAKTER I ZAKRES RYZYKA ZWIĄZANEGO Z INSTRUMENTAMI FINANSOWYMI	113
40.	RYZYKO KREDYTOWE.....	114
41.	RYZYKO PŁYNNOŚCI.....	126
42.	POZOSTAŁE RYZYKA RYNKOWE	130
42.1.	Ryzyko rynkowe.....	130
42.2.	Ryzyko walutowe.....	130
42.3.	Ryzyko zmiany stopy procentowej dla przepływów pieniężnych i wartości godziwej.....	132
42.4.	Zarządzanie kapitałem.....	135
42.5.	Ryzyko operacyjne.....	135

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	<i>Nota</i>	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2022	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2021
Przychody z tytułu leasingu finansowego	5.	1 271 047	606 448
Przychody z tytułu pożyczek	5.	207 511	79 238
<i>w tym: przychody od instrumentów finansowych wycenionych według zamortyzowanego kosztu</i>		207 511	79 238
Przychody z tytułu leasingu operacyjnego	5.	441 263	339 509
Przychody ze sprzedaży przedmiotów leasingu operacyjnego	5.	236 431	302 121
Przychody z tytułu faktoringu		238 751	68 098
Przychody z tytułu prowizji ubezpieczeniowych	5.	85 721	73 004
Przychody z tytułu innych prowizji i opłat	5.	89 570	81 525
Razem Przychody z działalności podstawowej	5.	2 570 294	1 549 943
Koszty z tytułu odsetek	6.	-1 205 887	-244 096
Koszt amortyzacji przedmiotów w leasingu operacyjnym	20.1.	-257 126	-222 382
Koszty sprzedaży przedmiotów leasingu operacyjnego		-178 861	-270 137
Koszty z tytułu prowizji i opłat	7.	-34 020	-31 840
Razem Koszty działalności podstawowej		-1 675 894	-768 455
Odpisy netto na oczekiwane straty kredytowe	8.	-140 413	-156 937
Wynik z pozycji wymiany	9.	24 812	15 020
Pozostałe przychody operacyjne	10.	94 070	97 073
Pozostałe koszty operacyjne	11.	-75 053	-66 334
Przychody finansowe	12.	39 958	20 144
Ogólne koszty administracyjne	13.	-381 938	-345 347
Zysk brutto		455 836	345 107
Podatek dochodowy	14.	-108 665	-95 998
Zysk netto		347 171	249 109
Zysk przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej		347 171	249 109
Zysk na jedną akcję - podstawowy z zysku za okres (w zł)		9,98	7,16
Zysk na jedną akcję - rozwodniony z zysku za okres (w zł)		9,98	7,16
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie (w szt.)		34 785 566	34 785 566
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych w okresie (w szt.)		34 785 566	34 785 566

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2022	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2021
Zysk netto	347 171	249 109
Pozostałe całkowite dochody		
Pozycje niepodlegające przeniesieniu do rachunku zysków i strat		
Zyski / (Straty) aktuarialne	172	242
Podatek dochodowy dotyczący pozycji niepodlegających przeniesieniu	-33	-46
Pozycje niepodlegające przeniesieniu do rachunku zysków i strat, razem	139	196
Pozycje podlegające przeniesieniu do rachunku zysków i strat		
Zyski / (Straty) z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	86 322	48 441
Podatek dochodowy dotyczący pozycji podlegających przeniesieniu	-16 401	-9 209
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	71	28
Pozycje podlegające przeniesieniu do rachunku zysków i strat, razem	69 992	39 260
Pozostałe całkowite dochody razem	70 131	39 456
Dochody całkowite netto	417 302	288 565
Dochody całkowite netto razem przypadające na:	417 302	288 565
Akcjonariuszy Jednostki Dominującej	417 302	288 565

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Aktywa	Nota	Na dzień 31 grudnia 2022	Na dzień 31 grudnia 2021
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	15.	158 639	443 959
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej	16.	125 637	43 824
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu	17.	24 332 305	22 523 237
Wartości niematerialne	19.	152 856	152 628
Rzeczowe aktywa trwałe	20.	1 932 722	1 557 362
<i>w tym: Nieruchomości inwestycyjne</i>	20.1.	8 017	8 561
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	21.	36 005	28 877
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	14.	358 692	501 873
Zapasy	22.	357 035	233 523
Pozostałe aktywa	23.	187 648	302 495
Aktywa razem		27 641 539	25 787 778
Zobowiązania i kapitały	Nota	Na dzień 31 grudnia 2022	Na dzień 31 grudnia 2021
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	24.	23 263 814	20 239 393
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	25.	2 276 410	3 724 356
Zobowiązania wyceniane według wartości godziwej	16.	8	5
Pozostałe zobowiązania	26.	836 025	814 925
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	21.	3 953	2 997
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	14.	1 181	1 123
Rezerwy	27.	10 800	10 610
Zobowiązania razem		26 392 191	24 793 409
Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy Jednostki Dominującej, w tym:		1 249 348	994 369
Kapitał podstawowy		347 856	347 856
Pozostałe kapitały, w tym:		356 127	285 996
Kapitał zapasowy		251 563	251 563
Kapitał rezerwowy		247	247
Pozostałe elementy kapitałów		104 317	34 186
Niepodzielony wynik finansowy		198 194	164 408
Wynik finansowy bieżącego roku (pomniejszony o zaliczki na poczet dywidendy z zysku)		347 171	196 109
Kapitały własne razem	28.	1 249 348	994 369
Zobowiązania i kapitały razem		27 641 539	25 787 778

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych

	Nota	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały		Niepodzielony wynik finansowy	Wynik roku bieżącego	Razem kapitały własne	
			Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy				Pozostałe elementy kapitałów
Stan na 1 stycznia 2022 roku		347 856	251 563	247	34 186	164 408	196 109	994 369
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych na niepodzielony wynik z lat ubiegłych		0	0	0	0	196 109	-196 109	0
Zysk netto przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej za rok 2022		0	0	0	0	0	347 171	347 171
Pozostałe całkowite dochody		0	0	0	70 060	0	0	70 060
Z tytułu przeliczenia jednostek zagranicznych		0	0	0	71	0	0	71
Wyplacone przez Jednostkę Dominującą dywidendy i zatwierdzone do wypłaty zaliczki na poczet dywidendy		0	0	0	0	-162 323	0	-162 323
Stan na 31 grudnia 2022 roku	28.	347 856	251 563	247	104 317	198 194	347 171	1 249 348

	Nota	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały		Niepodzielony wynik finansowy	Wynik roku bieżącego	Razem kapitały własne	
			Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy				Pozostałe elementy kapitałów
Stan na 1 stycznia 2021 roku		347 856	251 563	247	-5 270	235 368	155 240	985 004
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych na niepodzielony wynik z lat ubiegłych		0	0	0	0	155 240	-155 240	0
Zysk netto przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej za rok 2021		0	0	0	0	0	249 109	249 109
Pozostałe całkowite dochody		0	0	0	39 428	0	0	39 428
Z tytułu przeliczenia jednostek zagranicznych		0	0	0	28	0	0	28
Wyplacone przez Jednostkę Dominującą dywidendy i zatwierdzone do wypłaty zaliczki na poczet dywidendy		0	0	0	0	-226 200	-53 000	-279 200
Stan na 31 grudnia 2021 roku	28.	347 856	251 563	247	34 186	164 408	196 109	994 369

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Działalność operacyjna	Nota	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2022	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2021
Zysk netto		347 171	249 109
Korekty o pozycje:		1 053 918	6 142
Amortyzacja	13.	48 075	52 417
Niezrealizowane różnice kursowe dodatnie / ujemne		42 969	-59 654
Strata na zbyciu inwestycji oraz składników rzeczowego majątku trwałego		4 222	-833
Przeniesienie odsetek dotyczących działalności finansowej		1 236 874	237 064
Pozostałe pozycje niepieniężne		21 551	9 985
Odsetki otrzymane		1 726 178	756 954
Inne korekty	32.	-2 025 951	-989 791
Zmiany stanu aktywów i pasywów operacyjnych:		-1 679 244	-2 188 545
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej		-81 813	-43 803
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu		-1 809 068	-2 525 601
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		-7 128	-28 260
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		143 181	216 474
Zapasy		-123 512	-36 935
Pozostałe aktywa		114 847	185 999
Zobowiązania wyceniane według wartości godziwej		3	-31 202
Pozostałe zobowiązania (z wyłączeniem zobowiązań z tytułu leasingu oraz z tytułu dywidendy)		83 042	75 350
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		956	-6 060
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		58	54
Rezerwy		190	5 439
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		-278 155	-1 933 294

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych (cd.)

Działalność inwestycyjna	Nota	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2022	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2021
Wpływy z tytułu sprzedaży składników rzeczowych aktywów trwałych		5 400	6 746
Wydatki z tytułu nabycia składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		-79 277	-53 447
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		-73 877	-46 701
Działalność finansowa			
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek		5 952 979	4 486 829
Wypływy z tytułu spłaconych kredytów i pożyczek		-2 977 469	-1 904 774
Wpływy z emisji dłużnych papierów wartościowych		3 895 797	4 951 698
Wypływy z tytułu wykupu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych		-5 412 165	-4 764 000
Dywidendy zapłacone		-215 323	-226 200
Odsetki zapłacone od zaciągniętych kredytów i pożyczek		-1 064 511	-188 791
Wydatki z tytułu spłaty odsetek od papierów dłużnych		-94 763	-34 102
Wypływy z tytułu leasingu (Grupa jako leasingobiorca)		-17 833	-21 732
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		66 712	2 298 928
Zmiana stanu środków pieniężnych netto	32.	-285 320	318 933
w tym z tytułu różnic kursowych od środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		2	-4
Środki pieniężne na 1 stycznia		443 959	125 026
Środki pieniężne na 31 grudnia		158 639	443 959
w tym o ograniczonej możliwości dysponowania		131 764	232 114
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych zawiera:			
		2022	2021
Podatek dochodowy zapłacony (zwrócony)		-11 943	-82 607

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1. Informacje ogólne

Jednostką sporządzającą skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest **PKO Leasing Spółka Akcyjna** z siedzibą w Łodzi 93-281, Al. Marszałka Edwarda Śmigłego-Rydza 20, wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego jako Spółka Akcyjna pod numerem KRS 0000022886.

Grupa Kapitałowa PKO Leasing S.A. prowadzi działalność w zakresie leasingu finansowego oraz operacyjnego, wynajmu długoterminowego, faktoringu oraz udzielania pożyczek finansowych, zatrudniając 1.569 osób na koniec 2022 roku (1.476 osób na koniec 2021 roku).

PKO Leasing S.A. („PKO Leasing S.A.”, „Jednostka Dominująca”, „PKOL”) została utworzona Aktem Notarialnym z dnia 18 lutego 1999 roku. Jednostce Dominującej nadano numer statystyczny REGON 472191767.

W skład Grupy Kapitałowej wchodzi spółka PKO Leasing S.A. oraz spółki zależne i jednostki pośrednio zależne:

Jednostka	Siedziba	Data objęcia kontroli	Podstawowy przedmiot działalności	Procentowy udział w kapitale	
				31.12.2022	31.12.2021
PKO Leasing Sverige AB	Sztokholm, Szwecja	17.10.2014	leasing	100%	100%
PKO Faktoring S.A.	Warszawa	10.06.2015	faktoring	100%	100%
PKO Agencja Ubezpieczeniowa sp. z o.o.	Warszawa	01.12.2016	pośrednictwo ubezpieczeniowe	100%	100%
PKO Leasing Finanse sp. z o.o.	Warszawa	01.12.2016	przechowywanie i sprzedaż przedmiotów poleasingowych	100%	100%
ROOF Poland Leasing 2014 DAC *) **)	Dublin, Irlandia	01.12.2016	spółka celowa - sekurytyzacja wierzytelności leasingowych	-	-
Prime Car Management S.A.	Gdańsk	27.05.2019	leasing oraz usługi zarządzania flotą	100%	100%
Masterlease Sp. z o.o.	Gdańsk	27.05.2019	leasing	100%	100%
Futura Leasing S.A.	Gdańsk	27.05.2019	leasing oraz przechowywanie i sprzedaż przedmiotów poleasingowych	100%	100%
MasterRent24 Sp. z o.o.	Gdańsk	27.05.2019	wynajem krótkoterminowy pojazdów	100%	100%
Polish Lease Prime 1 DAC *)	Dublin, Irlandia	26.09.2019	spółka celowa - sekurytyzacja wierzytelności leasingowych	-	-

*) PKO Leasing S.A. zgodnie z MSSF 10 sprawuje kontrolę nad spółką, mimo że nie posiada w niej zaangażowania kapitałowego.

**) Spółka w dniu 25 czerwca 2022 roku została zlikwidowana, tj. wykreślona z rejestru spółek.

Wybrane dane finansowe jednostek objętych konsolidacją z ich jednostkowych sprawozdań finansowych (poniższe dane nie uwzględniają korekt i wyłączeń konsolidacyjnych).

Nazwa jednostki zależnej	PKO Leasing S.A.	PKO Leasing Sverige AB	PKO Faktoring S.A.	PKO Agencja Ubezpieczeniowa sp. z o.o.
Wybrane dane finansowe	31 grudnia 2022	31 grudnia 2022	31 grudnia 2022	31 grudnia 2022
Aktywa	21 562 355	41 312	3 635 416	23 829
Zobowiązania	20 526 385	37 114	3 614 553	9 999
Kapitały własne	1 035 970	4 198	20 863	13 830
Przychody	1 908 390	1 784	238 511	46 662
Zysk/ (strata) netto	349 579	-714	12 215	25 530
Przepływy pieniężne	-190 198	38	-2 578	-1 908
Wyplacone dywidendy na rzecz akcjonariuszy/udziałowców	215 322	0	0	27 858

Nazwa jednostki zależnej	Prime Car Management S.A.	Masterlease Sp. z o.o.	Futura Leasing S.A.	MasterRent24 Sp. z o.o.
Wybrane dane finansowe	31 grudnia 2022	31 grudnia 2022	31 grudnia 2022	31 grudnia 2022
Aktywa	2 622 171	46 312	76 914	4 910
Zobowiązania	2 135 346	92	19 486	17 078
Kapitały własne	486 825	46 220	57 428	-12 168
Przychody	991 506	4 446	199 692	27 550
Zysk/ (strata) netto	68 213	3 379	31 121	-3 554
Przepływy pieniężne	6 368	-649	804	503
Wyplacone dywidendy na rzecz akcjonariuszy/udziałowców	70 570	100%	100%	0

Nazwa jednostki zależnej	PKO Leasing Finanse sp. z o.o.	ROOF Poland Leasing 2014 DAC	Polish Lease Prime 1 DAC
Wybrane dane finansowe	31 grudnia 2022	dane za okres od 1 stycznia do 25 czerwca 2022	31 grudnia 2022
Aktywa	3 150	0	1 117 354
Zobowiązania	2 014	0	1 117 339
Kapitały własne	1 136	0	15
Przychody	28 575	0	97 139
Zysk/ (strata) netto	1 726	0	4
Przepływy pieniężne	326	0	-98 605
Wyplacone dywidendy na rzecz akcjonariuszy/udziałowców	3 117	0	0

Czas trwania Grupy jest nieoznaczony.

Występujące w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym określenia oznaczają odpowiednio:

Jednostka Dominująca lub PKOL – PKO Leasing S.A.,

Jednostki Zależne – PKO Faktoring S.A., PKO Leasing Sverige AB, PKO Agencja Ubezpieczeniowa sp. z o.o., PKO Leasing Finanse sp. z o.o., ROOF Poland Leasing 2014 DAC (do 25 czerwca 2022 roku); Polish Lease Prime 1 DAC oraz Prime Car Management S.A. i spółki od niej zależne, tj. Futura Leasing S.A., Masterlease Sp. z o.o., MasterRent24 Sp. z o.o.

PKO Bank Polski lub PKO BP – Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski Spółkę Akcyjną, będącą jednostką nadrzędną oraz jednostką dominującą najwyższego szczebla,

Grupa PKO BP - Grupę Kapitałową Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej, w skład której wchodzi PKO Bank Polski i podmioty przez niego kontrolowane.

Podpisanie niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zarząd Jednostki Dominującej podpisał skonsolidowane sprawozdanie finansowe w dniu 28 lutego 2023 roku. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe może być zmienione do czasu zatwierdzenia przez Walne Zgromadzenie.

Informacje o akcjonariuszach Jednostki Dominującej

Podmiotem bezpośrednio dominującym posiadającym 100% akcji Jednostki Dominującej jest Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A., który jest podmiotem dominującym Grupy Kapitałowej PKO BP. Udział Skarbu Państwa w kapitale podstawowym podmiotu dominującego na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosił 29,43%.

Skład Zarządu Jednostki Dominującej w okresie od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku

Na dzień 1 stycznia 2022 roku w skład Zarządu Jednostki Dominującej wchodził:

- Paweł Pach – Prezes Zarządu,
- Jarosław Brzuzy – Wiceprezes Zarządu,
- Radosław Drozd – Wiceprezes Zarządu,
- Mirosław Grzelak – Wiceprezes Zarządu,
- Andrzej Popielski – Wiceprezes Zarządu.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku w skład Zarządu Jednostki Dominującej wchodził:

- Paweł Pach – Prezes Zarządu,
- Radosław Drozd – Wiceprezes Zarządu,
- Mirosław Grzelak – Wiceprezes Zarządu,
- Michał Odrzywołek – Wiceprezes Zarządu,
- Andrzej Popielski – Wiceprezes Zarządu.

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W dniu 9 maja 2022 roku pan Jarosław Brzuzy złożył do Rady Nadzorczej PKO Leasing S.A. rezygnację z członkostwa w Zarządzie PKO Leasing S.A. ze skutkiem na dzień 9 maja 2022 roku.

W dniu 9 maja 2022 roku pan Michał Odrzywołek został powołany przez Radę Nadzorczą PKO Leasing S.A. na Wiceprezesa Zarządu Jednostki Dominującej z dniem 16 maja 2022 roku.

W dniu 19 stycznia 2023 roku pan Mateusz Socha został powołany przez Radę Nadzorczą PKO Leasing S.A. na Wiceprezesa Zarządu Jednostki Dominującej z dniem 24 stycznia 2023 roku.

Na dzień podpisania niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego w skład Zarządu Jednostki Dominującej wchodzi:

- Paweł Pach – Prezes Zarządu,
- Radosław Drozd – Wiceprezes Zarządu,
- Mirosław Grzelak – Wiceprezes Zarządu,
- Michał Odrzywołek – Wiceprezes Zarządu,
- Andrzej Popielski – Wiceprezes Zarządu,
- Mateusz Socha – Wiceprezes Zarządu.

Skład Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej w okresie od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku

Na dzień 1 stycznia 2022 roku w skład Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej wchodzi:

- Maks Kraczkowski – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Mieczysław Król – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- Tomasz Mańko – Członek Rady Nadzorczej,
- Marcin Maruszewski – Członek Rady Nadzorczej,
- Grzegorz Oszast – Członek Rady Nadzorczej,
- Adam Siekacz – Członek Rady Nadzorczej,
- Agnieszka Wrońska – Członek Rady Nadzorczej.

Oświadczeniem z dnia 18 lipca 2022 roku pan Grzegorz Oszast został odwołany z Rady Nadzorczej ze skutkiem na dzień doręczenia oświadczenia, tj. 19 lipca 2022 roku.

W dniu 26 września 2022 roku do Rady Nadzorczej, począwszy od 27 września 2022 roku, zostali powołani:

- pani Katarzyna Kreczmańska-Gigol,
- pan Paweł Majewski.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz na dzień podpisania niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego w skład Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej wchodziło:

- Maks Kraczkowski – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Mieczysław Król – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- Katarzyna Kreczmańska-Gigol – Członek Rady Nadzorczej,
- Paweł Majewski – Członek Rady Nadzorczej,
- Tomasz Mańko – Członek Rady Nadzorczej,
- Marcin Maruszewski – Członek Rady Nadzorczej,
- Adam Siekacz – Członek Rady Nadzorczej,
- Agnieszka Wrońska – Członek Rady Nadzorczej.

2. Opis istotnych zasad rachunkowości

2.1. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PKO Leasing S.A. zostało sporządzone za okres od dnia 1 stycznia 2022 roku do dnia 31 grudnia 2022 roku. Dane porównawcze obejmują poprzedni rok obrotowy rozpoczęty w dniu 1 stycznia 2021 roku a zakończony 31 grudnia 2021 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku zostało sporządzone w złotych (zł), a wszystkie dane liczbowe, o ile nie wskazano inaczej, zaprezentowano w tysiącach złotych.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o założenie kontynuowania przez Grupę działalności gospodarczej w niezmnieszonej istotnie zakresie, w okresie nie krótszym niż rok od dnia sprawozdawczego.

Na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Zarząd Jednostki Dominującej nie zidentyfikował zagrożeń ani istotnej niepewności w zakresie kontynuowania działalności przez Grupę w perspektywie 12 miesięcy po dniu sprawozdawczym.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy zostało sporządzone w oparciu o następujące zasady wyceny:

- według wartości godziwej dla instrumentów pochodnych,
- według zamortyzowanego kosztu dla pozostałych aktywów finansowych, w tym dla należności z tytułu pożyczek oraz faktoringu, oraz pozostałych zobowiązań finansowych,
- według wartości leasingowej netto dla leasingu finansowego,
- według kosztu historycznego dla aktywów i zobowiązań niefinansowych, w tym rzeczowych aktywów trwałych oddanych w leasing operacyjny,
- aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży wyceniane są w niższej z następujących dwóch kwot: ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

W latach 2021-2022 w Grupie nie wystąpiła działalność zaniechana.

Przedstawione poniżej zasady rachunkowości zostały zastosowane do wszystkich zaprezentowanych okresów sprawozdawczych.

2.2. Oświadczenie zgodności z MSSF

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe („skonsolidowane sprawozdanie finansowe”) Grupy zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską oraz przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości.

Standardy i interpretacje, które zostały wydane i zastosowane przez Grupę do skonsolidowanego sprawozdania finansowego po raz pierwszy w 2022 roku

W niniejszym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa uwzględniła zmiany do standardów i nowe interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską i obowiązujące dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2022 roku lub po tej dacie, które zostały przedstawione w nocie 2.3.

Nowe standardy i interpretacje oraz zmiany do nich, które zostały opublikowane, a nie weszły w życie i nie zostały jeszcze zastosowane przez Grupę

Nowe standardy i interpretacje oraz zmiany do nich, które zostały opublikowane, a nie weszły w życie i nie zostały jeszcze zastosowane przez Grupę, zostały przedstawione w nocie 2.3. Grupa nie przewiduje, aby wprowadzenie nowych standardów, ich zmian oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Grupę zasady rachunkowości. Grupa planuje zastosowanie ich w terminach podanych w określonych standardach i interpretacjach (bez wcześniejszego zastosowania), pod warunkiem zatwierdzenia przez Unię Europejską.

2.3. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów

Opublikowane standardy i interpretacje, które zostały wydane i zastosowane przez Grupę po raz pierwszy w 2022 roku

Przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa uwzględniła opisane poniżej nowe standardy i interpretacje KIMSF, które zostały opublikowane przez RMSR i są obowiązujące dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się po 1 stycznia 2022 roku.

Standard/ interpretacja	Opis potencjalnych zmian i ich wpływ na sprawozdanie finansowe
Zmiany do MSSF 9, MSR 39, MSSF 7, MSSF 4 oraz MSSF 16 – reforma IBOR, Faza 2	<p>Przepisy opublikowane w ramach Fazy 2 reformy wskaźników stóp procentowych (reforma IBOR) dotyczą:</p> <ul style="list-style-type: none">• zmian przepływów pieniężnych, wynikających z umów – dodanie do MSSF 9 rozwiązania umożliwiającego ujęcie modyfikacji umownych przepływów pieniężnych ze względu na reformę wskaźników stóp procentowych poprzez aktualizację efektywnej stopy procentowej kontraktu w celu odzwierciedlenia przejścia na alternatywną stopę referencyjną (brak obowiązku zaprzestania ujmowania lub korygowania wartości bilansowej instrumentów finansowych); analogiczne rozwiązanie dotyczy MSSF 16 w zakresie ujęcia przez leasingobiorców modyfikacji leasingu;• rachunkowości zabezpieczeń – brak konieczności zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń tylko ze względu na zmiany wymagane przez reformę, jeśli zabezpieczenie spełnia inne kryteria rachunkowości zabezpieczeń;• ujawnień – obowiązek ujawniania informacji o nowych ryzykach wynikających z reformy oraz o sposobie zarządzania przejściem na alternatywne stopy referencyjne. <p>W dniu 10 lutego 2021 roku Unia Europejska opublikowała Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/168 w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2016/1011 w odniesieniu do wyłączenia dotyczącego niektórych walutowych wskaźników referencyjnych spot państw trzecich i wyznaczenia zamienników niektórych wskaźników referencyjnych, których opracowywania się zaprzestaje oraz w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 648/2012. Zmiany w rozporządzeniu to między innymi fakt, że zastępczy wskaźnik referencyjny będzie z mocy prawa zastępować wszystkie odniesienia do wskaźnika, który przestaje być publikowany we wszystkich umowach oraz instrumentach finansowych, w których brak jest klauzul awaryjnych lub zapisy te nie przewidują rozwiązań na wypadek trwałego zaprzestania publikowania wskaźnika. Kompetencję do wyznaczenia zastępczego wskaźnika referencyjnego będzie posiadać Komisja Europejska.</p> <p>Grupa jako podmiot świadczący usługi w zakresie udzielania leasingu i pożyczek, jest podmiotem narażonym na ryzyko związane z ewolucją stawek i migracją rynku na stawki zgodne z rozporządzeniem BMR, czyli Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywę 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014.</p>

Od 1 stycznia 2022 roku, w związku z unijną reformą wskaźników referencyjnych i decyzją brytyjskiego organu nadzoru (Financial Conduct Authority – FCA), przestał być opracowywany i publikowany m.in. wskaźnik referencyjny LIBOR CHF. Komisja Europejska w Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji (UE) 2021/1847 z 14 października 2021 roku w sprawie wyznaczenia ustawowego zamiennika dla niektórych terminów zapadalności stopy LIBOR dla franka szwajcarskiego (CHF LIBOR), które obowiązują z mocy prawa i jest od 1 stycznia 2022 roku bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej, wyznaczyła zamienniki dla wskaźników LIBOR CHF. Zamiennikami tymi są odpowiednio 1-miesięczna albo 3-miesięczna stopa składana SARON ze wskazaną wartością spreadu korygującego. Stopa SARON zastąpiła stopę LIBOR CHF w każdej umowie i instrumencie finansowym na terenie Unii Europejskiej, a więc dotyczyło to również polskich leasingobiorców. W przypadku wskaźnika LIBOR USD, z końcem 2021 roku zaprzestano opracowywać LIBOR USD dla terminów 1W, 2M, natomiast do końca czerwca 2023 roku zaprzestaniu ulegnie opracowywanie wskaźników LIBOR USD dla terminów O/N oraz 12M. LIBOR USD dla terminów 1M, 3M oraz 6M ma być publikowany do końca czerwca 2023 roku, przy czym FCA ogłosił, że rozważa podjęcie działań nadzorczych w celu nakazania administratorowi opracowującemu LIBOR (ICE Benchmarks Administration - IBA) publikację po czerwcu 2023 roku syntetycznego wskaźnika referencyjnego LIBOR USD, aby umożliwić rynkowi finansowemu wygaszenie portfela umów i produktów stosujących te wskaźniki. W tym celu FCA w dniu 23 listopada 2022 roku rozpoczął konsultacje publiczne w sprawie syntetycznego wskaźnika LIBOR USD, w ramach których zaproponował wyznaczenie syntetycznych wskaźników referencyjnych stopy procentowej LIBOR USD dla tenorów 1M, 3M oraz 6M, przy czym wskaźniki te miałyby funkcjonować od końca czerwca 2023 roku do końca września 2024 roku, z zastrzeżeniem ograniczenia co do kategorii produktowych, które mogłyby skorzystać z syntetycznego LIBOR USD.

Ustawa o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom z 7 lipca 2022 roku zapoczątkowała reformę wskaźnika WIBOR. Wskaźnik WIBOR zostanie wycofany i zastąpiony zamiennikiem. Ustawa zawiera prawną delegację do jego ogłoszenia w drodze rozporządzenia. Powołana została Narodowa Grupa Robocza ds. reformy wskaźników referencyjnych (NGR), której prace mają na celu zapewnienie wiarygodności, przejrzystości i rzetelności opracowywania i stosowania nowego wskaźnika referencyjnej stopy procentowej. Komitet Sterujący Narodowej Grupy Roboczej (KS NGR) podjął decyzję o wyborze indeksu WIRON jako alternatywnego wskaźnika referencyjnego stopy procentowej oraz przedstawił Mapę Drogową procesu zastąpienia wskaźników referencyjnych WIBOR przez indeks WIRON. Zgodnie z Mapą Drogową reforma wskaźników referencyjnych w Polsce ma zostać zrealizowana do końca 2024 roku, z jednoczesnym wdrożeniem w latach 2023-2024 nowej oferty produktów finansowych opartych o WIRON i pełną gotowością do zaprzestania opracowywania i publikowania wskaźników referencyjnych WIBOR od początku 2025 roku.

Grupa nie posiada na dzień bilansowy dużego portfela leasingowego w CHF opartego o stopę LIBOR CHF – zostały podpisane aneksy do umów leasingowych lub zastosowano indeks SARON, zgodnie z przyjętym rozporządzeniem Komisji Europejskiej. Jednocześnie udział umów leasingu opartych o stopę EURIBOR wynosi około 24% wartości portfela oraz udział umów leasingu opartych o stopę LIBOR USD wynosi poniżej 1% wartości portfela leasingowego (por. nota 42.2.). Największy udział w portfelu Grupy mają umowy leasingu oparte o wskaźnik referencyjny WIBOR, które stanowią 73% należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu.

	<p>Grupa ma ekspozycje na stawki referencyjne wykorzystywane w transakcjach IRS, dla EUR (opartych na stawkach EURIBOR) i PLN (opartych na stawkach WIBOR). Zakończenie publikacji stawki referencyjnej, zmiana metodologii lub sposobu prezentowania stawki może spowodować powstanie ryzyk dla Grupy. Wśród tych ryzyk jest ryzyko prawne w zakresie zmiany dokumentacyjnej dla nowych lub istniejących transakcji, która może być wymagana. Ryzyko finansowe (głównie ryzyka stopy procentowej) może wynikać ze zmiany w wycenie instrumentów finansowych powiązanych ze stawkami referencyjnymi. Głównym ryzykiem, na które Grupa jest narażona w wyniku reformy stawek referencyjnych, jest ryzyko operacyjne (przykładowo: renegocjacja umów leasingowych w wyniku bilateralnych porozumień z klientami, dostosowanie warunków umownych, dostosowanie systemów informatycznych, które wykorzystują stawki referencyjne, oraz weryfikacja kontroli operacyjnych wynikających z reformy).</p> <p>Z uwagi, że Grupa świadczy usługi przede wszystkim w PLN i EUR, oparte o stawki WIBOR i EURIBOR, które będą publikowane co najmniej przez kolejnych 12 miesięcy, Jednostka Dominująca ocenia te ryzyka jako niskie.</p>
Zmiany do MSSF 3 Połączenia przedsięwzięć	<p>Opublikowane w maju 2020 roku zmiany do standardu mają na celu zaktualizowanie stosownych referencji do Założeń Koncepcyjnych w MSSF, nie wprowadzając zmian merytorycznych dla rachunkowości połączeń przedsiębiorstw.</p> <p>Zmiana nie ma wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.</p>
Zmiany do MSR 16 Rzeczowe Aktywa Trwałe	<p>Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” regulują kwestię kosztów wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych i kwot otrzymanych ze sprzedaży pozycji wytworzonych w trakcie ich testowania. Zmieniony standard wymaga, aby ująć przychody ze sprzedaży produkcji testowej i związane z nimi koszty w sprawozdaniu z zysków lub strat, eliminując możliwość korekty wartości wybudowanych środków trwałych o te kwoty.</p> <p>Zmiana nie ma wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.</p>
Zmiany do MSR 37 Rezerwy, Zobowiązania Warunkowe i Aktywa Warunkowe	<p>Zmiany do MSR 37 dostarczają wyjaśnień, które koszty należy uwzględnić w ocenie, czy umowa będzie przynosiła straty i stanowi kontrakt rodzący obciążenia.</p> <p>Zmiany nie mają istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.</p>
Roczny program poprawek do MSSF 2018-2020	<p>Roczny program poprawek do MSSF 2018-2020 wprowadza zmiany do standardów: MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy, MSSF 9 Instrumenty finansowe, MSR 41 Rolnictwo oraz do przykładów ilustrujących do MSSF 16 Leasing.</p> <p>Poprawki zawierają wyjaśnienia oraz doprecyzowują wytyczne standardów w zakresie ujmowania oraz wyceny.</p> <p>Poprawki nie mają istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.</p>

Opublikowane standardy i interpretacje, które zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Grupę

Standard/ interpretacja	Data wejścia w życie	Zatwierdzony/a przez Unię Europejską	Opis potencjalnych zmian i ich ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe
MSSF 17 Umowy Ubezpieczeniowe oraz Zmiany do MSSF 17	1 stycznia 2023 roku	Tak	<p>MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” został wydany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 maja 2017 roku, natomiast zmiany do MSSF 17 opublikowano 25 czerwca 2020 roku.</p> <p>MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe zastąpi obecnie obowiązujący MSSF 4, który zezwala na różnorodną praktykę w zakresie rozliczania umów ubezpieczeniowych. Nowy standard zasadniczo zmieni rachunkowość wszystkich podmiotów, które zajmują się umowami ubezpieczeniowymi i umowami inwestycyjnymi; niemniej jednak zakres standardu nie jest ograniczony jedynie do firm ubezpieczeniowych, a umowy zawierane przez podmioty inne niż firmy ubezpieczeniowe mogą także zawierać element spełniający definicję umowy ubezpieczeniowej (jak zdefiniowano w MSSF 17).</p> <p>MSSF 17 oraz zmiany do MSSF 17 nie będą miały wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.</p>
Zmiany do MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych oraz wytyczne Rady MSSF w zakresie ujawnień dotyczących polityk rachunkowości w praktyce	1 stycznia 2023 roku	Tak	<p>Zmiana do MSR 1 wprowadza wymóg ujawniania istotnych informacji dotyczących zasad rachunkowości, które zostały zdefiniowane w standardzie. Zmiana ta wyjaśnia, że informacje na temat polityk rachunkowości są istotne, jeżeli w przypadku ich braku, użytkownicy sprawozdania finansowego nie byłiby w stanie zrozumieć innych istotnych informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym. Ponadto, dokonano zmian wytycznych Rady w zakresie stosowania koncepcji istotności w praktyce, aby zapewnić wytyczne dotyczące stosowania pojęcia istotności do ujawnień dotyczących zasad rachunkowości.</p> <p>Grupa nie oczekuje, że wpływ zmian na skonsolidowane sprawozdanie finansowe będzie istotny.</p>
Zmiany do MSR 8 Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów	1 stycznia 2023 roku	Tak	<p>W 2021 roku Rada opublikowała zmianę do MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów” w zakresie definicji wartości szacunkowych. Zmiana do MSR 8 wyjaśnia, w jaki sposób jednostki powinny odróżniać zmiany zasad rachunkowości od zmian wartości szacunkowych.</p> <p>Grupa nie oczekuje, że wpływ zmian na skonsolidowane sprawozdanie finansowe będzie istotny.</p>

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Zmiany do MSR 12 Podatek dochodowy	1 stycznia 2023	Tak	<p>Zmiany do MSR 12 precyzują, w jaki sposób rozliczać podatek odroczony od transakcji takich jak leasing i zobowiązania z tytułu wycofania z eksploatacji. Przed zmianą do standardu istniały niejasności co do tego, czy ujęcie równych kwot aktywa i zobowiązania dla celów księgowych (np. początkowe ujęcie leasingu) pozostające bez wpływu na bieżące rozliczenia podatkowe powoduje konieczność ujęcia sald podatku odroczonego, czy też zastosowanie ma tzw. zwolnienie z początkowego ujęcia (ang. Initial recognition exemption), które mówi, że nie ujmuje się sald podatku odroczonego, jeśli ujęcie składnika aktywów lub zobowiązań nie ma wpływu na wynik księgowy lub podatkowy na moment tego ujęcia. Zmieniony MSR 12 reguluje tę kwestię, wymagając ujęcia podatku odroczonego w powyższej sytuacji poprzez wprowadzenie dodatkowego zapisu, że zwolnienie z początkowego ujęcia nie ma zastosowania, jeżeli jednostka jednocześnie rozpoznaje składnik aktywów i równoznaczny składnik zobowiązań, a każdy z nich tworzy różnicę przejściowe.</p> <p>Zmiana ta nie będzie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.</p>
Zmiana do MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe	1 stycznia 2023	Tak	<p>Zmiana ta dotyczy wymogów przejściowych w związku z zastosowaniem po raz pierwszy MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe oraz MSSF 9 Instrumenty finansowe. Zmiana wprowadza możliwość poprawy użyteczności informacji dla inwestorów na temat pierwszego zastosowania nowego standardu. Celem zmiany jest zapewnienie użyteczności informacji finansowych dla inwestorów w okresie pierwszego zastosowania nowego standardu wprowadzając określone uproszczenia w odniesieniu do prezentacji danych porównawczych.</p> <p>Zmiana dotyczy wyłącznie przejścia ubezpieczycieli na nowy standard, nie ma wpływu na żadne inne wymogi zawarte w MSSF 17.</p> <p>Zmiana ta nie będzie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.</p>
Zmiana do MSSF 16 Leasing	1 stycznia 2024	Nie	<p>We wrześniu 2022 roku Rada zmieniła standard MSSF 16 „Leasing” uzupełniając wymogi dotyczące późniejszej wyceny zobowiązania leasingowego w przypadku transakcji sprzedaży i leasingu zwrotnego w sytuacji, gdy spełnione są kryteria MSSF 15 i gdy transakcję należy ująć jako sprzedaż.</p> <p>Zmiana wymaga od sprzedawcy-leasingobiorcy późniejszej wyceny zobowiązań leasingowych wynikających z leasingu zwrotnego w taki sposób, aby nie ujmować zysku lub straty związanej z zachowanym prawem do użytkowania. Nowy wymóg ma szczególne znaczenie w przypadku, gdy leasing zwrotny obejmuje zmienne opłaty leasingowe, które nie zależą od indeksu lub stawki, gdyż opłaty te są wyłączone z „płatności leasingowych” w myśl MSSF 16. Zmieniony standard zawiera nowy przykład, który ilustruje zastosowanie nowego wymogu w tym zakresie.</p> <p>Zmiana ta nie będzie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.</p>

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Zmiany do MSSF 1 Prezentacja sprawozdań finansowych	1 stycznia 2024	Nie	<p>W 2020 roku Rada opublikowała zmiany do MSR 1, które wyjaśniają kwestię prezentacji zobowiązań jako długo- i krótkoterminowe. W październiku 2022 roku Rada wydała kolejne poprawki do standardu MSR 1, które adresują kwestię klasyfikacji zobowiązań jako długo- i krótkoterminowe, w odniesieniu do których jednostka zobowiązana jest spełniać określone wymogi umowne tzw. kowenanty. Zmieniony standard MSR 1 stanowi, że zobowiązania są klasyfikowane jako krótko- lub długoterminowe w zależności od praw istniejących na koniec okresu sprawozdawczego. Na klasyfikację nie mają wpływu ani oczekiwania jednostki ani zdarzenia po dniu sprawozdawczym (na przykład rezygnacja z kowenantu lub jego naruszenie).</p> <p>Zmiana ta nie będzie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.</p>
MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe	1 stycznia 2016 roku Decyzją Unii Europejskiej MSSF 14 nie zostanie zatwierdzony.	Nie	<p>Standard pozwala jednostkom, które sporządzają sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF po raz pierwszy, do ujmowania kwot wynikających z działalności o regulowanych cenach, zgodnie z dotychczas stosowanymi zasadami rachunkowości. Dla poprawienia porównywalności, z jednostkami, które stosują już MSSF i nie wykazują takich kwot, zgodnie z opublikowanym MSSF 14 kwoty wynikające z działalności o regulowanych cenach powinny podlegać prezentacji w odrębnej pozycji zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jak i w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów.</p>
Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dotyczące sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami	Odroczona na czas nieokreślony	Nie	<p>Zmiany rozwiązują problem aktualnej niespójności pomiędzy MSSF 10 a MSR 28. Ujęcie księgowe zależy od tego, czy aktywa niepieniężne sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia stanowią „biznes” (ang. business).</p> <p>W przypadku, gdy aktywa niepieniężne stanowią „biznes”, inwestor wykazuje pełny zysk lub stratę na transakcji. Jeżeli zaś aktywa nie spełniają definicji biznesu, inwestor ujmuje zysk lub stratę tylko w zakresie części stanowiącej udział innych inwestorów.</p> <p>Grupa zastosuje zmianę, jeśli będzie miała zastosowanie.</p>

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

2.4. Pozycje wyrażone w walutach obcych

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Grupy Kapitałowej wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność (tzw. waluta funkcjonalna). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych (zł), które są walutą funkcjonalną i walutą prezentacji Jednostki Dominującej.

Walutą funkcjonalną spółki zależnej PKO Leasing Sverige AB jest euro, walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej oraz pozostałych jednostek zależnych jest złoty.

Do przeliczenia poszczególnych pozycji sprawozdania jednostki zależnej z walutą funkcjonalną euro zastosowano następujące kursy:

EUR	2022	2021
Średni kurs ustalony przez Narodowy Bank Polski na dzień bilansowy	4,6899	4,5994
Kurs średni będący średnią arytmetyczną średnich kursów na dzień kończący każdy miesiąc okresu obrotowego w roku obrachunkowym	4,6883	4,5775

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Pozycje pieniężne skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego na dzień bilansowy (tj. kursu średniego ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego).

Wszystkie pozostałe powstałe różnice kursowe ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji wynik z pozycji wymiany, z wyjątkiem różnic kursowych wynikających z transakcji przeprowadzonych w celu zabezpieczenia przed określonym ryzykiem walutowym zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

Kursy przyjęte do wyceny pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej wynoszą odpowiednio:

Waluta	2022	2021
EUR	4,6899	4,5994
USD	4,4018	4,0600
CHF	4,7679	4,4484
SEK	0,4213	0,4486

2.5. Konsolidacja

Jednostki zależne to jednostki, w odniesieniu do których Jednostka Dominująca, bezpośrednio lub pośrednio, ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Przy dokonywaniu oceny, czy Jednostka Dominująca kontroluje daną jednostkę, uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić. Jednostki zależne podlegają konsolidacji metodą pełną od dnia przejścia nad nimi kontroli przez Jednostkę Dominującą. Konsolidowanie jednostek zależnych ustaje z dniem utraty kontroli. Polityka rachunkowości jednostek zależnych jest dostosowywana do polityki rachunkowości Grupy Kapitałowej PKO Leasing S.A.

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym objęte zostały wszystkie podmioty, nad którymi Jednostka Dominująca sprawuje kontrolę, włączając w to podmioty specjalnego przeznaczenia. Jednostka Dominująca konsoliduje metodą pełną podmioty lub ich wyodrębnione części, nad którymi sprawuje kontrolę, jeżeli:

- jest narażona na lub ma prawo do zmiennych zwrotów z tytułu zaangażowania w ten podmiot,
- ma zdolność wpływania na te zwroty poprzez władzę nad podmiotem inwestycji oraz
- istnieje związek pomiędzy wyżej wymienioną władzą a zwrotami.

Jednostki zależne w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Jednostkę Dominującą do dnia ustania kontroli podlegają pełnej konsolidacji, co polega na sumowaniu poszczególnych odpowiadających pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej, rachunku zysków i strat Jednostki Dominującej oraz jednostek zależnych w pełnej wysokości oraz dokonaniu odpowiednich korekt i wyłączeń konsolidacyjnych.

Wyłączeniu podlegają transakcje wewnątrzgrupowe i salda wewnątrzgrupowe (wzajemne należności i zobowiązania oraz inne rozrachunki o podobnym charakterze jednostek objętych konsolidacją) oraz niezrealizowane zyski i straty lub przychody i koszty powstałe w wyniku transakcji wewnątrzgrupowych, przy czym niezrealizowane straty nie są eliminowane, jeżeli nie można ich odzyskać (transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przekazanego składnika aktywów). Wyłączeniu podlegają również dywidendy naliczone lub wypłacone przez jednostki zależne Jednostce Dominującej i innym jednostkom objętym konsolidacją oraz bilansowa wartość udziałów posiadanych przez Jednostkę Dominującą w jednostkach zależnych oraz kapitały własne tych jednostek na moment ich nabycia.

W celu wyeliminowania rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości przez Jednostkę Dominującą oraz jednostki zależne podczas konsolidacji wprowadza się korekty konsolidacyjne.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania jednostki zależnej, której walutą funkcjonalną nie jest złoty, są przeliczane na walutę prezentacji Grupy po kursie obowiązującym na dzień bilansowy, a pozycje z rachunku zysków i strat - po kursie średnim arytmetycznym kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca danego okresu. Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane bezpośrednio w kapitale własnym jako odrębny składnik pozycji Pozostałe kapitały.

Nabycia jednostek zależnych (objęcia kontroli) rozlicza się na dzień nabycia. W dniu nabycia ujmuje się możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa i przejęte zobowiązania oraz wszelkie niekontrolujące udziały w jednostce przejmowanej, wyceniane według ich wartości godziwych na dzień nabycia. Sumę:

- przekazanej zapłaty (wycenianej według wartości godziwej na dzień nabycia),
- kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w podmiocie przejmowanym (wycenionych w wartości godziwej lub w wartości proporcjonalnego udziału niekontrolujących udziałów w możliwych do zidentyfikowania aktywach netto przejmowanego podmiotu) oraz
- udziału w kapitale podmiotu przejmowanego, należącego poprzednio do jednostki dominującej (wycenionego według wartości godziwej na dzień nabycia) - w przypadku połączenia realizowanego etapami

porównuje się do wartości netto możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań. W przypadku, gdy różnica pomiędzy tymi pozycjami stanowi nadwyżkę, rozpoznaje się ją jako wartość firmy, w przeciwnym wypadku różnicę stanowiącą zysk z okazjonalnego nabycia ujmuje się bezpośrednio w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozycji pozostałe przychody operacyjne.

2.6. Ustalenie wyniku finansowego

2.6.1. Przychody z tytułu leasingu finansowego i operacyjnego

Przychody z tytułu leasingu finansowego

Przychody z tytułu leasingu finansowego ujmuje się przez okres leasingu metodą inwestycji netto, odzwierciedlającą stałą okresową stopę zwrotu z inwestycji leasingowej netto dokonanej przez leasingodawcę w ramach leasingu finansowego. Grupa ujmuje dochody finansowe przez okres leasingu w systematyczny i racjonalny sposób. Opłaty leasingowe dotyczące danego okresu zmniejszają inwestycję leasingową brutto, obniżając zarówno należność główną, jak i kwotę niezrealizowanych dochodów finansowych.

Początkowe koszty bezpośrednio związane z zawarciem umowy leasingu uwzględnione są we wstępnej wartości należności z tytułu leasingu finansowego i pomniejszają kwotę przychodów otrzymanych w okresie leasingu.

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się jako przychód metodą liniową przez okres leasingu.

2.6.2. Przychody z tytułu pożyczek oraz koszty o charakterze odsetkowym

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług i podatek akcyzowy oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

W rachunku zysków i strat ujmowane są na zasadzie memoriałowej wszystkie przychody i koszty odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, a także ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej: rozliczenie dyskonta bądź premii oraz prowizje otrzymane lub należne.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą naliczania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji związanych z nimi przychodów lub kosztów z tytułu odsetek do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa jest stopą, którą dyskontowane są przyszłe płatności lub wpływy pieniężne do bieżącej wartości bilansowej netto danego aktywa lub zobowiązania finansowego. Przy obliczaniu efektywnej stopy procentowej przepływy pieniężne szacowane są przy uwzględnieniu warunków umownych danego instrumentu finansowego, niebiorąc jednak pod uwagę możliwych przyszłych strat z tytułu pożyczek. Kalkulacja ta uwzględnia wszystkie płatności odsetkowe, prowizje i opłaty zapłacone lub otrzymane

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

między stronami umowy oraz koszty transakcji, premie lub dyskonta, które są integralną częścią efektywnej stopy procentowej.

Opłaty i prowizje ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej obejmują opłaty i prowizje otrzymane lub zapłacone bezpośrednio związane z powstaniem aktywów lub zobowiązań finansowych i są prezentowane w przychodach z działalności operacyjnej (odsetkowych), tj. w przychodach z tytułu pożyczek. Dotyczy to w szczególności prowizji za zawarcie umowy pożyczki.

W momencie dokonania odpisu z tytułu utraty wartości aktywa finansowego lub grupy podobnych aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek wykazywane są według efektywnej stopy procentowej, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

2.6.3. Przychody z tytułu faktoringu

Przychody z tytułu faktoringu obejmują odsetki od pożyczki faktoringowej, prowizje i opłaty oraz inne przychody faktoringowe. Przychody z tytułu odsetek ujmowane są w rachunku zysków i strat przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

2.6.4. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat

Przychody ubezpieczeniowe

Grupa osiąga przychody z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych na rzecz klientów. W celu odzwierciedlenia treści ekonomicznej oraz właściwego ujęcia przychodów dotyczących oferowanych produktów ubezpieczeniowych Grupa przyjęła odrębne zasady ujmowania opłat w zależności od występowania powiązania produktu ubezpieczeniowego z instrumentem finansowym oferowanym na rzecz tego samego klienta bądź braku takiego powiązania. Identyfikując wspomniane powiązanie, Grupa bierze pod uwagę między innymi czynniki takie jak: dobrowolność ubezpieczenia, dochodowość produktu powiązanego oraz poziom składek w odniesieniu do podobnych instrumentów na rynku.

W przypadku produktów ubezpieczeniowych powiązanych z instrumentem finansowym prowizje i opłaty pobierane przez Grupę stanowią integralną część efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego, tj. należności z tytułu leasingu/pożyczki, i w konsekwencji są ujmowane w przychodach z działalności operacyjnej (odsetkowych), tj. w przychodach z tytułu leasingu finansowego i z tytułu pożyczek w okresie życia umowy leasingu/pożyczki.

W przypadku produktów ubezpieczeniowych niepowiązanych z instrumentem finansowym prowizje stanowią wynagrodzenie Grupy za wykonanie ważnej czynności (doprowadzenie do zawarcia umowy ubezpieczeniowej) i są ujmowane jednorazowo jako przychody z tytułu prowizji ubezpieczeniowych.

Dla polis jednorocznych prowizje ujmowane są jednorazowo w rachunku zysków i strat. Grupa ponadto pomniejsza przychody ujmowane jednorazowo o szacunek rezerwy dotyczącej części wynagrodzenia, która

będzie zwracana w związku z przedterminowym zakończeniem umowy leasingu i sprzedażą bądź likwidacją środka trwałego będącego przedmiotem umowy ubezpieczeniowej. Szacunek rezerwy oparty jest na analizie historycznych informacji o rzeczywistych zwrotach w przeszłości oraz przewidywaniach co do trendu zwrotów w przyszłości.

Przychody z tytułu prowizji i opłat niepodlegających rozliczeniu metodą efektywnej stopy procentowej ujmuje się w taki sposób, aby odzwierciedlić przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta w kwocie, która odzwierciedla wynagrodzenie, do którego – zgodnie z oczekiwaniem Grupy – będzie ona uprawniona w zamian za te dobra lub usługi, zgodnie z pięciostopniowym modelem ujmowania przychodów, o którym mowa w MSSF 15 Przychody z umów z klientami.

Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) 15 „Przychody z umów z klientami” odnosi się do przychodów z tytułu prowizji i opłat, związanych np. z obsługą należności, które nie są objęte zakresem Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej 9 „Instrumenty finansowe” (MSSF 9).

Zgodnie z powyższym standardem Grupa ujmuje przychody w taki sposób, aby odzwierciedlić przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta w kwocie, która odzwierciedla wynagrodzenie, do którego – zgodnie z oczekiwaniem jednostki – będzie ona uprawniona w zamian za te dobra lub usługi. Stosując niniejszy standard, Grupa uwzględnia warunki umowy oraz wszystkie istotne fakty i okoliczności.

Grupa stosuje pięciostopniowy model ujmowania przychodów, na który składają się:

ETAP I: IDENTYFIKACJA UMOWY Z KLIENTEM

W ramach tego etapu następuje identyfikacja umów z klientami poprzez analizę spełnienia wszystkich następujących kryteriów:

- strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków,
- Grupa jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane,
- Grupa jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane,
- umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych), oraz
- jest prawdopodobne, że Grupa otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi. Oceniając, czy otrzymanie kwoty wynagrodzenia jest prawdopodobne, Grupa uwzględnia zdolność i zamiar zapłaty kwoty wynagrodzenia przez klienta w odpowiednim terminie, z uwzględnieniem wszelkich upustów cenowych.

ETAP II: IDENTYFIKACJA ODRĘBNYCH ZOBOWIĄZAŃ DO WYKONANIA ŚWIADCZENIA - zobowiązanie do wykonania świadczenia to przyrzeczenie (domniemane lub sprecyzowane) do przekazania klientowi dóbr lub usług, które identyfikowane są w momencie zawarcia umowy na bazie warunków umownych, jak również wynikają ze zwyczajowych praktyk handlowych. Grupa w momencie zawarcia umowy dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta:

- dobra lub usługi (lub pakietu dóbr lub usług), które można wyodrębnić lub
- grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w przypadku których przekazanie na rzecz klienta ma taki sam charakter.

Dobro lub usługa przyrzeczona klientowi są odrębne, jeżeli są spełnione oba poniższe warunki:

- klient może odnosić korzyści z dobra lub usługi albo bezpośrednio, albo poprzez powiązanie z innymi zasobami, które są dla niego łatwo dostępne (tj. dobro lub usługa mogą być odrębne) oraz
- zobowiązanie jednostki do przekazania dobra lub usługi na rzecz klienta można zidentyfikować jako odrębne w stosunku do innych zobowiązań określonych w umowie (tj. dobro lub usługa są odrębne w ramach samej umowy).

W przypadku gdy w procesie dostarczania wybranych usług dla klienta zaangażowany jest podmiot trzeci, Grupa dokonuje oceny, czy występuje w roli agenta czy zleceniodawcy, biorąc pod uwagę przede wszystkim możliwość kontrolowania danej usługi przed jej przekazaniem klientowi (zasada kontroli).

ETAP III: USTALENIE CENY TRANSAKCYJNEJ - Grupa na moment zawarcia umowy ustala cenę transakcyjną odrębnego dobra lub odrębnej usługi będącej przedmiotem każdego zobowiązania do wykonania świadczenia, uwzględniając warunki umowy oraz stosowane zwyczajowe praktyki handlowe. Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które zgodnie z oczekiwaniami Grupy będzie przysługiwać w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich. Przy ustalaniu ceny transakcyjnej uwzględniane są następujące komponenty: wynagrodzenie zmienne, wartość pieniądza w czasie, wynagrodzenie niegotówkowe oraz wynagrodzenie płatne klientowi. W zakresie wynagrodzenia zmiennego Grupa oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych usług.

ETAP IV: PRZYPISANIE CENY TRANSAKCYJNEJ DO POSZCZEGÓLNYCH ZOBOWIĄZAŃ DO WYKONANIA ŚWIADCZENIA - Grupa przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które - zgodnie z oczekiwaniami Grupy - przysługuje w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi. Grupa przypisuje ceny transakcyjne na podstawie modelu względnej wartości godziwej.

ETAP V: UJĘCIE PRZYCHODU W MOMENCIE REALIZACJI ZOBOWIĄZANIA WYNIKAJĄCEGO Z UMOWY - Grupa ujmuje przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi. Dobra zostaje przekazane, a usługa wykonana w momencie uzyskania przez klienta kontroli.

Do przychodów zaliczane są jednorazowo opłaty pobierane za wykonane czynności przy obsłudze umów leasingu i pożyczek. Przychody te rozpoznawane są współmiernie do kosztu. Są to w szczególności opłaty windykacyjne, opłaty za zawarcie aneksu do umowy, opłaty związane z ubezpieczeniem przedmiotu leasingu. W przychodach z tytułu prowizji ujmowane są także prowizje należne z tytułu likwidacji szkód w przedmiotach leasingu.

W związku z zawartymi umowami leasingu i przedmiotami leasingu, których prawnym właścicielem jest Grupa, ponoszone są koszty, które finalnie obciążają korzystającego z aktywa z dodatkowym wynagrodzeniem lub bez dodatkowego wynagrodzenia. Przychody z tego tytułu pomniejszane są o poniesione koszty bezpośrednio z nimi związane. Dotyczy to w szczególności opłat za rejestrację przedmiotu leasingu.

2.6.5. Odpisy netto na oczekiwane straty kredytowe

Wynik z tytułu odpisów na oczekiwane straty kredytowe powstaje w wyniku zaewidencjonowania odpisów na oczekiwane straty kredytowe, związane przede wszystkim z należnościami z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu (por. nota 2.7.2. skonsolidowanego sprawozdania finansowego).

2.6.6. Wynik z pozycji wymiany

Wynik z pozycji wymiany obejmuje dodatnie i ujemne różnice kursowe, zarówno zrealizowane, jak i niezrealizowane, wynikające z wyceny aktywów i zobowiązań walutowych oraz z wyceny do wartości godziwej walutowych instrumentów pochodnych (FX forward, FX swap).

2.6.7. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne obejmują głównie przychody dotyczące sprzedaży usług niezwiązanych z podstawową działalnością Grupy, przychody z tytułu odwrócenia utraty wartości składników majątku trwałego, rozwiązania odpisów z tytułu pozostałych rezerw. Istotną pozycją są przychody z tytułu windykacji wierzytelności Grupy lub przychody z tytułu rozliczeń wygasłych umów leasingu. W pozycji tej prezentowany jest także dodatni wynik dotyczący rozliczeń z tytułu składek ubezpieczeniowych, podatków lokalnych oraz innych kosztów związanych z przedmiotami leasingu, zwracanych przez leasingobiorców, zyski ze sprzedaży składników majątku trwałego wykorzystywanych na własne potrzeby Grupy.

W pozostałych kosztach operacyjnych ujmowane są w szczególności straty na sprzedaży składników majątku trwałego wykorzystywanych na własne potrzeby Grupy, koszty utraty wartości składników majątku trwałego, ujemny wynik dotyczący rozliczeń z tytułu składek ubezpieczeniowych, odpisy z tytułu pozostałych rezerw oraz inne koszty, niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością Grupy.

2.6.8. Przychody finansowe

W przychodach finansowych ujmowane są w szczególności odsetki za zwłokę w płatności naliczone od należności Grupy, dodatkowe wynagrodzenie za finansowanie małych i średnich przedsiębiorców.

2.6.9. Inne pozycje wyniku finansowego

2.6.9.1. Świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze zawierają: wynagrodzenia, premie, płatne urlopy, składki na Pracowniczy Program Emerytalny oraz składki na ubezpieczenia społeczne i ujmowane są jako koszty w momencie ich poniesienia. Grupa rozpoznaje zobowiązanie z tytułu niewykorzystanych urlopów pracowniczych. Zobowiązanie to prezentowane jest w pozycji Pozostałe zobowiązania jako rezerwy na świadczenia pracownicze.

Długoterminowe świadczenia pracownicze dotyczą świadczeń w formie odpraw emerytalnych i rentowych.

W celu wypełnienia wymogów uchwały Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) nr 258/2011 z dnia 4 października 2011 roku w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, Jednostka Dominująca wdrożyła poprzez podjęcie uchwały przez Radę Nadzorczą „Zasady zatrudniania i wynagradzania członków Zarządu spółki PKO Leasing S.A.” (dalej: „Zasady”).

Przywołane Zasady opisują tryb przyznawania ww. osobom zmiennych składników wynagrodzeń powiązanych z wynikami i efektami pracy. Zgodnie z wymogami przywołanej uchwały KNF i w proporcjach w niej określonych zmienne składniki wynagrodzeń przyznawane są w formie:

- nieodroczonej (w pierwszym roku po roku kalendarzowym stanowiącym okres oceny),
- odroczonej (przez kolejne trzy lata po pierwszym roku po okresie oceny),

przy czym zarówno wynagrodzenie nieodroczone, jak i odroczone, jest przyznawane w równych częściach w formie gotówkowej oraz w formie instrumentu finansowego, tj. akcji fantomowych, (których przeliczenie na gotówkę jest dokonywane po dodatkowym okresie retencyjnym).

Wysokość wynagrodzenia zmiennego zależna jest od wartości wypłaconego w danym okresie wynagrodzenia stałego, z zastrzeżeniem szczegółowych zapisów w kontrakcie zawartym z członkami Zarządu Jednostki Dominującej dotyczących wynagradzania za czas niewykonywania pracy (m.in. z powodu choroby lub hospitalizacji). Składnik wynagrodzenia w formie instrumentu finansowego jest traktowany jako płatność w formie akcji rozliczany w środkach pieniężnych i wyceniany według zasad opisanych w Zasadach.

Wynagrodzenie odroczone może podlegać redukcji w przypadku pogorszenia wyników finansowych Jednostki Dominującej, straty Jednostki Dominującej lub pogorszenia innych zmiennych związanych z efektami pracy w okresie oceny osób zajmujących stanowiska kierownicze oraz wynikami nadzorowanych lub kierowanych przez te osoby obszarów, które ujawniły się po okresie oceny.

2.7. Prezentacja i wycena aktywów i zobowiązań finansowych

Ujmowanie transakcji w księgach dla każdej grupy instrumentów finansowych jest dokonywane w dniu rozliczenia transakcji.

Kompensowanie składnika aktywów i zobowiązań finansowych jest dokonywane tylko w przypadku, gdy Grupa posiada ważny tytuł prawny do przeprowadzenia kompensaty, a rozliczenie z kontrahentem ma zostać przeprowadzone w kwocie netto lub realizacja składnika aktywów i zobowiązań następuje jednocześnie.

2.7.1. Instrumenty finansowe zgodnie z MSSF 9

2.7.1.1. Zasady klasyfikacji instrumentów finansowych

Grupa klasyfikuje aktywa finansowe do jednej z następujących kategorii:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite,
- wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Zobowiązania finansowe są klasyfikowane do kategorii: zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz pozostałe zobowiązania finansowe.

Standard MSSF 9 wyłącza ze swojego zakresu umowy leasingu, które klasyfikowane są zgodnie ze standardem MSSF 16 Leasing. MSSF 9 w odniesieniu do Grupy dotyczy przede wszystkim portfela umów pożyczek oraz faktoringu.

Klasyfikacja w dniu nabycia lub powstania aktywów innych niż umowy leasingu zależy od modelu biznesowego przyjętego przez Grupę do zarządzania daną grupą aktywów oraz od charakterystyki umownych przepływów pieniężnych wynikających z pojedynczego aktywa lub grupy aktywów. Grupa wyodrębnia następujące modele biznesowe:

- model „utrzymywane dla przepływów pieniężnych” - model, w którym powstałe lub nabyte aktywa finansowe są utrzymywane w celu pozyskiwania korzyści z umownych przepływów pieniężnych – model typowy dla działalności kredytowej;

- model „utrzymywane dla przepływów pieniężnych i na sprzedaż” - model, w którym aktywa finansowe po powstaniu lub nabyciu są utrzymywane w celu pozyskiwania korzyści z umownych przepływów pieniężnych, ale mogą być również sprzedawane – często i w transakcjach o wysokim wolumenie – model typowy dla działalności zarządzania płynnością;
- model rezydualny - inny niż model „utrzymywane dla przepływów pieniężnych” oraz „utrzymywane dla przepływów pieniężnych i na sprzedaż”.

Klasyfikacji instrumentów finansowych Grupa dokonała na moment zastosowania MSSF 9 po raz pierwszy, czyli na 1 stycznia 2018 roku oraz w momencie ujęcia instrumentu lub jego modyfikacji. Zmiana klasyfikacji aktywów finansowych może wynikać ze zmiany modelu biznesowego lub też niezdania testu SPPI – testu właściwości przepływów pieniężnych (patrz część dotycząca oceny charakterystyk wynikających z umowy przepływów pieniężnych). Zmiana modelu warunkowana jest zmianami zachodzącymi wewnątrz lub na zewnątrz Grupy lub rozpoczęciem albo zakończeniem danego rodzaju działalności, dlatego też zmiany te występują niezwykle rzadko. Niezdanie testu SPPI wynika ze zmiany charakterystyki umownych przepływów pieniężnych, powodujących, że zwrot z instrumentu nie odpowiada wyłącznie wartości kapitału i odsetek.

Model biznesowy

Wybór modelu biznesowego jest dokonywany przy początkowym ujęciu aktywów finansowych. Przeprowadzany jest na poziomie poszczególnych grup aktywów, w kontekście obszaru działalności, w związku z którą aktywa finansowe powstały lub zostały nabyte, i następuje między innymi w oparciu o:

- sposób oceny i raportowania wyników portfela aktywów finansowych,
- sposób zarządzania ryzykiem związanym z tymi aktywami oraz zasad wynagradzania osób zarządzających tymi portfelami.

W modelu biznesowym „utrzymywanie dla przepływów pieniężnych”, sprzedaż aktywów jest incydentalna i możliwa do realizacji w przypadku wzrostu poziomu ryzyka kredytowego, zmiany prawa lub regulacji - realizowana w celu utrzymania zakładanego poziomu kapitału regulacyjnego, na zasadach opisanych w strategii zarządzania takimi portfelami lub przy założeniu, iż następuje ona blisko daty zapadalności aktywa, w przypadku spadku ratingu kredytowego poniżej poziomu zakładanego dla danego portfela, istotnej wewnętrznej restrukturyzacji lub przejęcia innego biznesu, realizacji planu kryzysowego lub naprawy oraz innego niedającego się przewidzieć czynnika, na który Grupa nie ma wpływu.

Ocena charakterystyk wynikających z umowy przepływów pieniężnych

Ocena charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych polega na ustaleniu, poprzez przeprowadzenie jakościowego testu umownych przepływów pieniężnych (test SPPI, z ang. Solely Payments of Principal and Interest test), czy wynikające z umowy przepływy pieniężne z tego składnika aktywów są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty. Odsetki obejmują zapłatę za wartość pieniądza w czasie, za ryzyko kredytowe związane z kwotą główną pozostałą do spłaty w określonym czasie i za inne podstawowe ryzyka i koszty związane z udzieleniem pożyczki, a także marżę zysku.

Charakterystyka wynikająca z umownych przepływów pieniężnych pozostaje bez wpływu na klasyfikację składnika aktywów finansowych, jeśli:

- mogłaby mieć tylko niewielki wpływ na wynikające z umowy przepływy pieniężne z tytułu tego składnika (cecha de minimis),
- nie jest prawdziwa, tj. jeżeli wpływa na wynikające z umowy przepływy pieniężne z tytułu instrumentu tylko w przypadku wystąpienia zdarzenia niezwykle rzadkiego, wyjątkowo nietypowego i bardzo mało prawdopodobnego (cecha non genuine).

W celu dokonania wyżej wymienionego ustalenia należy uwzględnić potencjalny wpływ charakterystyki wynikającej z umowy przepływów pieniężnych w każdym okresie sprawozdawczym i łącznie w całym okresie życia instrumentu finansowego.

Test SPPI jest przeprowadzany dla każdego aktywa finansowego w modelu „utrzymywane dla przepływów pieniężnych” lub „utrzymywane dla przepływów pieniężnych i na sprzedaż” na dzień początkowego ujęcia (w tym dla modyfikacji istotnej po ponownym ujęciu aktywa finansowego) oraz na dzień zmiany charakterystyki umownych przepływów pieniężnych.

Jeżeli na podstawie oceny jakościowej w ramach testu SPPI nie można ustalić, czy przepływy pieniężne wynikające z umowy stanowią jedynie spłatę kwoty głównej i odsetek, przeprowadzany jest test porównawczy (ocena ilościowa), tzw. test benchmarkowy, w celu ustalenia, jak różniłyby się (niezdyskontowane) przepływy pieniężne wynikające z umowy od (niezdyskontowanych) przepływów pieniężnych, które powstałyby, gdyby wartość pieniądza w czasie nie została zmieniona (poziom referencyjny przepływów pieniężnych).

Kategoria wyceny aktywów finansowych według zamortyzowanego kosztu (ang. amortized cost)

Składnik aktywów finansowych (dotyczy dłużnych aktywów finansowych) wycenia się według zamortyzowanego kosztu, jeśli spełnione są oba poniższe warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym „utrzymywane dla przepływów pieniężnych”,
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (zdany test SPPI).

Wartość początkową składnika aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu korygują wszelkie prowizje i opłaty mające wpływ na jego efektywny zwrot i stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej tego aktywa (prowizje i opłaty zaistniałe w związku z realizacją czynności wykonywanych przez Grupę, a prowadzących do powstania aktywów). Prowizje i opłaty mające wpływ na efektywny zwrot z aktywów, zaistniałe po dacie powstania aktywów finansowych powodują zmiany harmonogramów przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez te aktywa.

Wartość bieżącą tej kategorii aktywów ustala się przy użyciu efektywnej stopy procentowej, służącej do bieżącego ustalenia (naliczenia) przychodu odsetkowego wygenerowanego przez aktyw w danym okresie, korygując ją o przepływy finansowe oraz odpisy na oczekiwane straty kredytowe.

Nie podlegają wycenie według zamortyzowanego kosztu aktywa, dla których nie można ustalić harmonogramu przyszłych przepływów pieniężnych niezbędnych dla obliczenia efektywnej stopy procentowej. Aktywa te wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty obejmującej również odsetki od należności, z uwzględnieniem odpisów na oczekiwane straty kredytowe. Prowizje i opłaty związane z powstaniem lub decydujące o cechach finansowych tych aktywów podlegają obowiązkowi rozliczenia w czasie w okresie życia aktywa metodą liniową i są zaliczane do przychodów odsetkowych albo prowizyjnych.

Kategoria wyceny aktywów finansowych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite (ang. fair value through other comprehensive income)

Składnik aktywów finansowych (dotyczy dłużnych aktywów finansowych) jest wyceniany do wartości godziwej przez inne dochody całkowite, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych, oraz
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (zdany test SPPI).

Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite wycenia się do wartości godziwej z uwzględnieniem odpisów na oczekiwane straty kredytowe. Skutki zmiany wartości godziwej tych aktywów finansowych do momentu zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych lub jego przeklasyfikowania odnosi się do innych dochodów całkowitych, z wyjątkiem przychodów odsetkowych, zysku lub straty z tytułu odpisu na oczekiwane straty kredytowe oraz zysków lub strat z tytułu różnic kursowych, które ujmuje się w wyniku finansowym. Jeśli zaprzestano ujmowania składnika aktywów finansowych, skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w innych dochodach całkowitych zostają przeklasyfikowane z pozycji inne dochody całkowite do wyniku finansowego w formie korekty wynikającej z przeklasyfikowania.

Kategoria wyceny aktywów finansowych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (ang. fair value through profit and loss)

Jeśli aktywa finansowe nie spełniają wymienionych powyżej kryteriów kwalifikacji do wyceny według zamortyzowanego kosztu albo do wyceny do wartości godziwej przez inne dochody całkowite, są one klasyfikowane jako aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Dodatkowo, w momencie początkowego ujęcia, można nieodwołalnie wyznaczyć składnik aktywów finansowych jako wyceniany w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (opcja wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat), jeśli w ten sposób eliminuje się lub znacząco zmniejsza niespójność wyceny lub ujęcia,

jaka w przeciwnym razie powstałaby na skutek wyceny aktywów lub zobowiązań bądź ujęcia związanych z nimi zysków lub strat według różnych zasad (niedopasowanie księgowo). Opcja ta dostępna jest dla instrumentów dłużnych zarówno w modelu „utrzymywane dla przepływów pieniężnych”, jak i „utrzymywane dla przepływów pieniężnych i na sprzedaż”.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym prezentacja aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat jest następująca:

- przeznaczone do obrotu - składniki aktywów finansowych, które:
 - nabyto głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie,
 - w momencie początkowego ujęcia stanowią część portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i dla których istnieją dowody bieżącego faktycznego trybu generowania krótkoterminowych zysków; lub
 - są instrumentem pochodnym (z wyjątkiem instrumentów pochodnych będących umowami gwarancji finansowej lub wyznaczonymi i skutecznymi instrumentami zabezpieczającymi),
- aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - aktywa finansowe, dla których test charakterystyki przepływów pieniężnych nie został zdany (niezależnie od modelu biznesowego) lub aktywa finansowe zaklasyfikowane do modelu rezydualnego,
- aktywa finansowe desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat przy początkowym ujęciu (opcja wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat).

Zysk lub stratę na składniku aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat ujmuje się w wyniku finansowym.

2.7.1.2. Zmiana klasyfikacji aktywów finansowych

Reklasyfikacja aktywów finansowych następuje jedynie w przypadku zmiany modelu biznesowego odnoszącego się do aktywa lub grupy aktywów wynikającego z rozpoczęcia lub zakończenia istotnej części działalności. Zmiany takie mają charakter incydentalny. Zmiana klasyfikacji jest ujmowana prospektywnie, tj. bez zmiany ujętych dotychczas skutków wyceny do wartości godziwej we wcześniejszych okresach odpisów czy naliczonych odsetek.

Za zmianę modelu biznesowego nie uważa się:

- zmiany zamiarów związanych z konkretnymi aktywami finansowymi (nawet w przypadku znacznych zmian warunków rynkowych),
- tymczasowego zaniku określonego rynku aktywów finansowych,
- przeniesienia aktywów finansowych między obszarami działalności stosującymi różne modele biznesowe.

Nie dokonuje się przeklasyfikowania żadnych zobowiązań finansowych.

W przypadku przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z zamortyzowanego kosztu do kategorii wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, wartość godziwą tego składnika aktywów ustala się na dzień przeklasyfikowania. Wszelkie zyski lub straty wynikające z różnicy między wcześniejszym zamortyzowanym kosztem składnika aktywów finansowych, a wartością godziwą ujmuje się w rachunku zysków i strat.

W przypadku przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat do zamortyzowanego kosztu, wartość godziwa tego składnika aktywów staje się na dzień przeklasyfikowania jego nową wartością bilansową brutto. Efektywną stopę procentową ustala się na podstawie wartości godziwej składnika aktywów na dzień przeklasyfikowania.

W przypadku przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii zamortyzowanego kosztu do kategorii wyceny w wartości godziwej przez inne dochody całkowite, wartość godziwą tego składnika aktywów wycenia się na dzień przeklasyfikowania. Wszelkie zyski lub straty wynikające z różnicy między wcześniejszym zamortyzowanym kosztem składnika aktywów finansowych, a wartością godziwą ujmuje się w innych dochodach całkowitych. Efektywna stopa procentowa oraz oczekiwane straty kredytowe nie są korygowane w wyniku tego przeklasyfikowania.

W przypadku przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii wyceny do wartości godziwej przez inne dochody całkowite do kategorii zamortyzowanego kosztu, składnik ten zostaje przeklasyfikowany w jego wartości godziwej na dzień przeklasyfikowania. Skumulowane zyski lub straty ujęte wcześniej w innych całkowitych dochodach zostają usunięte z pozycji kapitału własnego i skorygowane w oparciu o wartość godziwą składnika aktywów finansowych na dzień przeklasyfikowania. W związku z tym składnik aktywów finansowych wycenia się na dzień przeklasyfikowania tak, jak gdyby zawsze był wyceniany według zamortyzowanego kosztu. Korekta ta dotyczy innych dochodów całkowitych i nie ma wpływu na wynik finansowy, stąd nie jest korektą wynikającą z przeklasyfikowania zgodnie z MSR 1. Efektywna stopa procentowa oraz oczekiwane straty kredytowe nie są korygowane w wyniku tego przeklasyfikowania.

W przypadku przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat do kategorii wyceny do wartości godziwej przez inne dochody całkowite, składnik ten dalej jest wyceniany w wartości godziwej. Efektywną stopę procentową ustala się na podstawie wartości godziwej składnika aktywów na dzień przeklasyfikowania.

W przypadku przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii wyceny do wartości godziwej przez inne dochody całkowite do kategorii wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, składnik ten dalej jest wyceniany w wartości godziwej. Skumulowane zyski lub straty ujęte uprzednio w innych dochodach całkowitych zostają przeklasyfikowane z pozycji kapitału własnego do wyniku finansowego w formie korekty wynikającej z przeklasyfikowania zgodnie z MSR 1 na dzień przeklasyfikowania.

2.7.1.3. Zmiana szacunku kontraktowych przepływów pieniężnych – modyfikacje

Modyfikacja rozumiana jako zmiana przepływów kontraktowych składnika aktywów finansowych na podstawie aneksu do umowy może być istotna lub nieistotna. Nie stanowi modyfikacji zmiana przepływów kontraktowych wynikająca z realizacji warunków umownych.

Jeśli wynikające z umowy przepływy pieniężne związane ze składnikiem aktywów finansowych podlegają renegotjacji lub jakiegokolwiek innej modyfikacji na podstawie aneksu do umowy, a renegotjacja lub modyfikacja nie prowadzi do zaprzestania ujmowania danego składnika aktywów finansowych („Modyfikacja nieistotna”) dokonuje się ponownego obliczenia wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych i ujmuje zysk lub stratę z tytułu modyfikacji w wyniku finansowym w pozostałych przychodach operacyjnych lub pozostałych kosztach operacyjnych. Korekta wartości bilansowej aktywa finansowego z tytułu modyfikacji podlega rozliczeniu w czasie w wynik odsetkowy metodą efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową brutto składnika aktywów finansowych oblicza się jako obecną wartość renegotjowanych lub zmodyfikowanych przepływów pieniężnych wynikających z umowy, dyskontowanych według pierwotnej efektywnej stopy procentowej składnika aktywów finansowych (lub efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe w przypadku zakupionych lub udzielonych składników aktywów finansowych z utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe) bądź, w stosownych przypadkach (np. dla zysku lub straty z tytułu zabezpieczenia pozycji zabezpieczanej), według zaktualizowanej efektywnej stopy procentowej. Wszelkie poniesione koszty i opłaty korygują wartość bilansową zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych i są amortyzowane w okresie pozostającym do daty wymagalności zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych.

W pewnych okolicznościach renegotjacja lub modyfikacja wynikających z umowy przepływów pieniężnych związanych ze składnikiem aktywów finansowych, jeśli spełnią warunki modyfikacji istotnej, może prowadzić do zaprzestania ujmowania istniejącego składnika aktywów finansowych. Jeżeli modyfikacja składnika aktywów finansowych powoduje zaprzestanie ujmowania istniejącego składnika aktywów finansowych, a następnie ujęcie zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych, zmodyfikowany składnik aktywów uznaje się za „nowy” składnik aktywów finansowych („Modyfikacja istotna”). Następuje ujęcie nowego aktywa w wartości godziwej oraz kalkulacja nowej efektywnej stopy procentowej zastosowanej do nowego aktywa. W przypadku, gdy charakterystyka zmodyfikowanego nowego aktywa finansowego (po zawarciu aneksu) odpowiada warunkom rynkowym, wartość bilansowa tego aktywa finansowego stanowi wartość godziwą.

Ocena, czy dana modyfikacja aktywów finansowych jest modyfikacją istotną czy nieistotną, zależy od spełnienia kryteriów ilościowych oraz jakościowych. Obie grupy kryteriów analizowane są odrębnie.

Przyjęte KRYTERIA JAKOŚCIOWE są następujące:

- przewalutowanie,
- zmiana dłużnika, za wyjątkiem zmiany wynikającej ze śmierci dłużnika,
- wprowadzenie do umowy cechy umownej powodującej naruszenie testu charakterystyk przepływów pieniężnych (testu SPPI) lub usunięcie tej cechy.

Przyjęte KRYTERIUM ILOŚCIOWE stanowi test 10% polegający na analizie zmiany warunków umownych składnika aktywów finansowych skutkującej powstaniem różnicy między wartością przyszłych przepływów pieniężnych wynikających ze zmienionego aktywa finansowego zdyskontowanych pierwotną efektywną stopą procentową a wartością analogicznych przyszłych przepływów wynikających z pierwotnego składnika aktywa finansowego zdyskontowanych tą samą stopą procentową. Wynik na modyfikacji istotnej ujmowany jest w pozostałych przychodach operacyjnych lub pozostałych kosztach operacyjnych.

Wystąpienie przynajmniej jednego z kryteriów jakościowych oraz wystąpienie kryterium ilościowego (różnicy) powyżej 10% (spełnione łącznie kryterium ilościowe i jakościowe) skutkuje uznaniem modyfikacji za istotną.

W 2022 roku nie stwierdzono spełnienia kryteriów jakościowego i ilościowego.

2.7.1.4. Wycena aktywów finansowych nabytych lub udzielonych z utratą wartości (POCI)

MSSF 9 wyodrębnia kategorię aktywów finansowych nabytych lub udzielonych z utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (dalej „POCI” - ang. purchased or originated credit-impaired asset).

Aktywa POCI dotyczą aktywów finansowych o charakterze dłużnym, wycenianych według zamortyzowanego kosztu, oraz należności z tytułu leasingu finansowego. Ujęcie początkowe tych aktywów następuje w wartości netto (tj. bez odpisów aktualizujących) odpowiadającej wartości godziwej.

Zmiana szacunków w zakresie przyszłych odzysków w kolejnych okresach sprawozdawczych odnoszona jest jako strata lub zysk z tytułu utraty wartości. Odzyski ponad ustaloną wartość netto prezentowane są w rachunku zysków i strat w pozycji Odpisy netto na oczekiwane straty kredytowe.

Nie kwalifikuje się do aktywów POCI przypadków modyfikacji istotnej realizowanej w ramach umowy ugody lub umowy restrukturyzacyjnej mającej na celu odzyskanie należności i likwidację ekspozycji wobec dłużnika.

2.7.2. Utrata wartości aktywów finansowych

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa dokonuje pewnych szacunków i przyjmuje założenia, które bezpośrednio mają wpływ zarówno na sprawozdanie finansowe, jak i na ujętą w nim informację uzupełniającą. Szacunki i założenia, które Grupa przyjmuje do wykazywania wartości aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów dokonywane są przy wykorzystaniu danych historycznych oraz innych czynników, które są dostępne oraz uznawane za właściwe w danych okolicznościach. Założenia co do przyszłości oraz dostępne dane służą do szacowania wartości bilansowych aktywów oraz zobowiązań, których nie można jednoznacznie określić przy wykorzystaniu innych źródeł. Przy dokonywaniu szacunków Grupa uwzględnia przyczyny oraz źródła niepewności, które są przewidywane na koniec okresu sprawozdawczego. Wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych.

Dokonywane przez Grupę szacunki oraz założenia są poddawane bieżącym przeglądom. Zmiany szacunków są rozpoznawane w tym okresie, którego dotyczą.

Utrata wartości aktywów finansowych zgodnie z MSSF 9

W obszarze utraty wartości Grupa stosuje od 1 stycznia 2018 roku MSSF 9, który opiera się na koncepcji strat oczekiwanych. Model utraty wartości ma zastosowanie do aktywów finansowych, które nie są wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat obejmujących:

- należności leasingowe,
- należności z tytułu pożyczek,
- należności z tytułu faktoringu,
- zobowiązania pozabilansowe finansowe oraz gwarancyjne.

Utrata wartości jest mierzona jako 12-miesięczne albo dożywotnie oczekiwane straty kredytowe z aktywa. Horyzont pomiaru oczekiwanej straty zależy od tego, czy od momentu początkowego ujęcia aktywa nastąpił znaczący wzrost ryzyka kredytowego. Ze względu na to kryterium aktywa finansowe alokowane są do 4 faz (ang. stage):

Faza 1 (aktywa, których ryzyko kredytowe nie wzrosło istotnie od dnia początkowego ujęcia)	12 miesięczne oczekiwane straty kredytowe
Faza 2 (istotny wzrost ryzyka kredytowego)	dożywotnie oczekiwane straty kredytowe *dla ekspozycji z utratą wartości straty kredytowe do przewidywanej daty zakończenia okresu windykacji
Faza 3 (aktywa z utratą wartości) *	
Faza 4 (aktywa z utratą wartości) na moment początkowego ujęcia (tzw. POCl)	

W celu oceny znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego dla ekspozycji detalicznych Grupa stosuje model oparty na kalkulacji marginalnego PD, czyli prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w określonym miesiącu liczonym od momentu uruchomienia ekspozycji. Dzięki temu możliwe jest odwzorowanie charakterystycznego dla ekspozycji detalicznych zróżnicowania jakości kredytowej w czasie życia ekspozycji.

Grupa identyfikuje przesłankę istotnego wzrostu ryzyka dla danej ekspozycji w oparciu o porównanie krzywych prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w horyzoncie trwania ekspozycji na datę początkowego ujęcia oraz na datę raportową.

Dla każdej daty raportowej porównywane są tylko te części oryginalnej i obecnej krzywej prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania, które odpowiadają okresowi począwszy od daty raportowej do zapadalności ekspozycji. Porównanie opiera się na wartościach średniego prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w horyzoncie życia kredytu w analizowanym okresie korygowanego o bieżące oraz prognozowane wskaźniki makroekonomiczne.

W celu oceny znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego dla klientów korporacyjnych Grupa stosuje model oparty na łańcuchach Markowa. Kalkulacja krzywej maksymalnego akceptowalnego pogorszenia się jakości kredytu w czasie, które nie jest identyfikowane jako istotny wzrost ryzyka kredytowego, odbywa się na podstawie prawdopodobieństw niewykonania zobowiązania oszacowanych na podstawie migracji klientów pomiędzy poszczególnymi klasami ratingowymi oraz scoringowymi.

W celu identyfikacji pozostałych przesłanek istotnego wzrostu ryzyka kredytowego Grupa wykorzystuje pełną dostępną informację jakościową i ilościową, w tym:

- działania restrukturyzacyjne wprowadzające dla dłużnika udogodnienia wymuszone jego trudną sytuacją finansową (ang. forbearance),
- opóźnienie w spłacie materialnie istotnej kwoty kapitału lub odsetek dłuższe niż 30 dni,
- zidentyfikowane sygnały wczesnego ostrzegania w ramach procesu monitoringu świadczące o istotnym wzroście ryzyka kredytowego,
- istotne podwyższenie wskaźnika LTV, (czyli wzrost LTV w stosunku do LTV na moment udzielenia o 100 punktów procentowych),
- ocenę analityka w ramach procesu analizy zindywidualizowanej,
- kwarantanna w Fazie 2 ekspozycji, dla których w ciągu minionych 3 miesięcy ustała przesłanka utraty wartości.

Przesłankami utraty wartości (fazy 3 z utratą wartości) ekspozycji kredytowej są, w szczególności:

- posiadanie przez dłużnika w PKO Banku Polskim lub pozostałych podmiotach Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego zaległości w spłacie materialnie istotnej kwoty (obejmującej kapitał, odsetki oraz opłaty) przez nieprzerwany okres dłuższy niż 90 dni zgodnie z wytycznymi EBA w zakresie nowej definicji niewykonania zobowiązania (default),
- pogorszenie się w okresie kredytowania sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, wyrażające się zaklasyfikowaniem do klasy ratingowej klientów niewykonujących zobowiązań lub klasy ryzyka wskazującej na istotne zagrożenie dla spłaty zadłużenia,
- zawarcie umowy restrukturyzacyjnej lub zastosowanie ulgi w spłacie wierzytelności wymuszone względami ekonomicznymi lub prawnymi wynikającymi z trudności finansowych klienta, bez których wywiązanie się ze zobowiązań płatniczych wobec Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego (bez konieczności realizacji zabezpieczenia) byłoby mało prawdopodobne i które w innym przypadku nie byłyby przyznane (forbearance), do czasu uznania wierzytelności za uzdrowioną,
- znaczący spadek szacowanych przyszłych przepływów z umowy w oparciu o ocenę ekspercką przeprowadzoną przez pracownika Zespołu Restrukturyzacji Jednostki Dominującej do czasu uznania wierzytelności za uzdrowioną,
- powzięcie informacji o złożeniu wniosku o postępowanie restrukturyzacyjne (obejmujące postępowanie w sprawie zatwierdzenia układu, postępowanie układowe - przyspieszone lub zwykłe, postępowanie sanacyjne), zatwierdzeniu układu lub postanowieniu sądu o otwarciu postępowania sanacyjnego albo złożenie przez PKO Bank Polski wniosku o postępowanie sanacyjne wobec dłużnika,
- zaewidencjonowanie i zaraportowanie w zakresie ryzyka operacyjnego zdarzenia o charakterze fraudu,
- wypowiedzenie umowy z przeniesieniem wierzytelności w stan wymagalności lub stwierdzenie braku wykupu przedmiotu po upływie 4 miesięcy od przewidzianej w harmonogramie daty wykupu,
- złożenie przez Grupę wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego wobec dłużnika lub przystąpienie do egzekucji wszczętej na wniosek innego wierzyciela,

- ustanowienie zarządu komisarycznego nad działalnością dłużnika lub zawieszenie działalności dłużnika, za wyjątkiem zawieszenia organu jednostki samorządu terytorialnego i ustanowienia zarządu komisarycznego w tej jednostce,
- ogłoszenie upadłości dłużnika lub powzięcie przez Grupę wiadomości o złożeniu przez dłużnika wniosku o ogłoszenie upadłości,
- spisanie w straty kredytowe ekspozycji dłużnika,
- przesłanki jakościowe identyfikowane w PKO Banku Polskim, PKO Faktoring S.A., PKO Banku Hipotecznym S.A. oraz Prime Car Management S.A. w ramach dziennej wymiany danych,
- zarażanie w ramach podmiotów powiązanych.

Identyfikacja niewykonania zobowiązania przez dłużnika posiadającego w Banku lub pozostałych podmiotach Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego zobowiązania kredytowe, odbywa się na poziomie Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego. Identyfikacja ta odbywa się, z uwzględnieniem danych analitycznych pochodzących z PKO Banku Polskiego S.A., PKO Leasing S.A., PKO Faktoring S.A., PKO Bank Hipoteczny S.A. oraz Prime Car Management S.A., na poziomie dłużnika w Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego zarówno w odniesieniu do ekspozycji detalicznych, jak również w odniesieniu do pozostałych ekspozycji.

Strata oczekiwana wyznaczana jest jako iloczyn parametrów ryzyka kredytowego: prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (PD), poziomu straty w momencie niewykonania zobowiązania (LGD) oraz wartości ekspozycji w momencie niewykonania zobowiązania (EAD), przy czym każdy z powyższych parametrów ma postać wektora o wymiarze liczby miesięcy pokrywających horyzont szacowania straty kredytowej. W przypadku ekspozycji zaklasyfikowanych do Fazy 1 Grupa stosuje maksymalnie 12-miesięczny horyzont szacowania straty oczekiwanej. W przypadku ekspozycji zaklasyfikowanych do Fazy 2 (bez utraty wartości) i Fazy 4 oczekiwaną stratę szacuje się w horyzoncie do daty zapadalności ekspozycji. Faza 4 są to aktywa finansowe z utratą wartości na moment nabycia (POCI). W odniesieniu do ekspozycji z utratą wartości (Faza 3 i część ekspozycji w Fazy 4) stratę wylicza się w horyzoncie do przewidywanej daty zakończenia okresu windykacji. Strata oczekiwana zarówno w całym okresie trwania ekspozycji, jak i w okresie 12 miesięcy, jest sumą strat oczekiwanych w poszczególnych okresach zdyskontowanych efektywną stopą procentową. W celu wyznaczenia wartości aktywa na moment niewykonania zobowiązania w danym okresie Grupa stosuje uproszczony model korygując parametr określający wielkość ekspozycji na moment niewykonania zobowiązania o przyszłe spłaty wynikające z harmonogramu.

W obliczeniach oczekiwanych strat kredytowych uwzględnia się szacunki dotyczące przyszłych warunków makroekonomicznych. W zakresie analizy portfelowej wpływ scenariuszy makroekonomicznych jest uwzględniany w wysokości parametru PD. Metodyka kalkulacji parametrów ryzyka obejmuje badanie zależności wysokości tych parametrów od warunków makroekonomicznych w oparciu o dane historyczne.

Na potrzeby kalkulacji straty oczekiwanej wykorzystuje się trzy scenariusze makroekonomiczne opracowane na podstawie prognoz PKO BP – bazowy oraz dwa scenariusze alternatywne. Modele makro są modelami wypracowanymi przez PKO BP na bazie scenariuszy EBA, bazując na prognozach PKB i stopy bezrobocia.

Ostateczna strata oczekiwana jest średnią ważoną prawdopodobieństwem scenariuszy ze strat oczekiwanych odpowiadających poszczególnym scenariuszom. Scenariuszowi bazowemu przyporządkowana jest waga 75%, optymistycznemu - 5%, a pesymistycznemu - 20%.

W przypadku identyfikacji przesłanki utraty wartości ekspozycji znaczących indywidualnie, tj. gdzie zaangażowanie w finansowanie danego klienta przekracza 4 mln zł, oczekiwaną stratę kredytową z ekspozycji ustala się metodą zindywidualizowaną, jako różnicę pomiędzy jej wartością bilansową brutto a wartością bieżącą oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych, ustalonych z uwzględnieniem możliwych scenariuszy dotyczących realizacji umowy i zarządzania ekspozycją kredytową oraz prawdopodobieństwa ich wystąpienia. Zindywidualizowaną metodę pomiaru oczekiwanej straty stosuje się wyjątkowo także w odniesieniu do ekspozycji indywidualnie znaczących niespełniających przesłanek utraty wartości, w przypadku których zastosowanie w tych obliczeniach parametrów portfelowych byłoby ze względu na specyfikę sprawy (ekspozycje niehomogeniczne) nieuzasadnione.

Zarówno proces oceny istotnego wzrostu ryzyka kredytowego, jak i proces kalkulacji straty oczekiwanej realizowany jest w trybie miesięcznym na poziomie indywidualnej ekspozycji. Wykorzystuje się w nim dedykowane środowisko obliczeniowe umożliwiające dystrybucję wyników do jednostek wewnętrznych Grupy.

Grupa dokonuje spisania wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych, jeżeli nie ma uzasadnionych perspektyw na odzyskanie danego składnika aktywów finansowych w całości lub części (spisanie). Grupa spisuje należności po dokonaniu każdorazowo analizy. Kryteria brane pod uwagę to status ekspozycji świadczący o niskim prawdopodobieństwie odzyskania należności, informacja o umorzeniu postępowania komorniczego będącego konsekwencją bezskuteczności egzekucji, bezskuteczność dotychczas prowadzonych działań windykacyjnych, stwierdzenie fraudu lub wyłudzenia.

Spisanie całkowite stanowi zdarzenie prowadzące do zaprzestania ujmowania danego składnika aktywów.

2.7.3. Pochodne instrumenty finansowe

Instrumenty pochodne klasyfikowane są jako instrumenty wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, prezentowane są w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej, po stronie aktywów bądź pasywów. Instrumenty pochodne wyceniane są w wartości godziwej, bez uwzględniania kosztów transakcji, które będą poniesione przy ich sprzedaży.

Najlepszą podstawą do wyznaczenia wartości godziwej instrumentu finansowego przy początkowym ujęciu jest cena transakcyjna (tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty). W pozostałych przypadkach jest to wartość godziwa określona na podstawie modelu wyceny, do którego dane pozyskano z aktywnego rynku. Wykorzystywane techniki bazują między innymi na modelach zdyskontowanych przepływów pieniężnych i krzywych dochodowości.

Zmiany wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych ujmowane są w rachunku zysków i strat, chyba że stanowią one efektywną część zabezpieczenia w ramach prowadzonej przez Grupę, dla niektórych instrumentów, rachunkowości zabezpieczeń.

Kwoty bazowe (wartości nominalne) transakcji pochodnych wykazane są w pozycjach pozabilansowych w dniu zawarcia transakcji i przez cały okres ich trwania.

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu operacyjnego zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych to przede wszystkim swapy stopy procentowej (tzw. kontrakty IRS).

2.7.4. Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa stosuje zasady rachunkowości zabezpieczeń w celu zapewnienia adekwatnego odzwierciedlenia w księgach ekonomicznych procesów związanych z zarządzaniem ryzykiem w Grupie.

Dodatkowo, dzięki zastosowaniu rachunkowości zabezpieczeń Grupa dąży do ograniczenia wahań w skonsolidowanym rachunku zysków i strat poprzez kompensowanie wyników uzyskiwanych na skutek zmian przepływów środków pieniężnych wynikających z instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej.

Strategia zabezpieczająca i opis relacji zabezpieczającej	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów w PLN oraz EUR (opartych na zmiennym oprocentowaniu), wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, z wykorzystaniem transakcji zamiany - IRS.
Zabezpieczane ryzyko	Ryzyko stopy procentowej.
Instrument zabezpieczający	Swapy stopy procentowej - IRS, w których Grupa płaci kupon oparty o stałą stopę, a otrzymuje kupon oparty o zmienną stopę: WIBOR 1M lub EURIBOR 1M.
Pozycja zabezpieczana	Wartość nominalu IRS dla PLN na dzień 31 grudnia 2022 roku wyniosła 2.262.480 tys. zł, co stanowiło 100% wartości umów leasingu i pożyczek opartych na stałej stopie procentowej w PLN. Wartość nominalu IRS dla EUR na dzień 31 grudnia 2022 roku wyniosła 390.943 tys. EUR, co stanowiło 100% wartości umów leasingu i pożyczek opartych na stałej stopie procentowej w EUR.

Na podstawie przepisów przejściowych MSSF 9, Grupa zdecydowała o dalszym stosowaniu MSR 39 w zakresie przepisów dotyczących rachunkowości zabezpieczeń i kontynuacji relacji zabezpieczających.

Grupa stosuje zasady rachunkowości zabezpieczeń dla wybranych transakcji, wyłącznie, gdy spełnione są następujące warunki:

- bez zbędnej zwłoki po ustanowieniu zabezpieczenia sporządzana jest sformalizowana dokumentacja powiązania zabezpieczającego, w której określony jest przyjęty przez jednostkę cel zarządzania ryzykiem oraz strategia ustanowienia zabezpieczenia,
- dokumentacja określa instrument zabezpieczający, pozycję zabezpieczaną, okres zabezpieczenia, rodzaj zabezpieczanego ryzyka, typ powiązania zabezpieczającego, sposób oceny efektywności,

- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian przepływów środków pieniężnych, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem,
- poziom efektywności relacji zabezpieczających jest wysoki, tzn. przez cały okres zabezpieczenia kwota zmian przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej zostaje skompensowana zmianami przepływów pieniężnych instrumentu zabezpieczającego, a w testach retrospektywnych efektywność relacji zabezpieczających mieści się w przedziale od 80% do 125%,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie określić, co oznacza, że Grupa ma możliwość dokonania wiarygodnego pomiaru zmian przepływów środków pieniężnych zabezpieczanej pozycji, jak i instrumentu zabezpieczającego,
- efektywność relacji zabezpieczającej jest oceniana w trakcie trwania zabezpieczenia.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych, które spełnia w ciągu okresu obrotowego warunki rachunkowości zabezpieczeń jest ujmowane w księgach w następujący sposób:

- zysk lub stratę uzyskaną w wyniku wyceny marży w dniu zawarcia transakcji zabezpieczającej (wycena różna od 0) ujmuje się jednorazowo w odpowiedniej pozycji rachunku zysków i strat zgodnie z ogólnymi zasadami rachunkowości Grupy,
- część zysku lub straty uzyskanej w wyniku aktualizacji wartości godziwej (wyceny) instrumentu zabezpieczającego do wartości godziwej, którą uznano za efektywne zabezpieczenie, ujmuje się bezpośrednio w pozycji Pozostałe kapitały,
- część zysku lub straty z aktualizacji wartości godziwej (wyceny) pochodnego instrumentu zabezpieczającego, którą uznano za nieefektywne zabezpieczenie ujmuje się w odpowiedniej pozycji rachunku zysków i strat zgodnie z ogólnymi zasadami rachunkowości Grupy,
- jeżeli zabezpieczane przyszłe zobowiązanie lub zabezpieczana prognozowana transakcja prowadzi do powstania składnika aktywów lub zobowiązania, wówczas na dzień wprowadzenia do ksiąg rachunkowych składnika aktywów lub zobowiązania związane z nim zyski i straty z przeszacowania instrumentu zabezpieczającego, które uprzednio zostały ujęte bezpośrednio w pozostałych elementach kapitałów własnych, odpisuje się z kapitału własnego i odpowiednio dolicza się do początkowej ceny nabycia lub inaczej określonej początkowej wartości bilansowej składnika aktywów lub zobowiązania,
- zyski lub straty na instrumencie zabezpieczającym, które zostały uwzględnione w początkowej wycenie ceny nabycia lub innej wartości bilansowej składnika aktywów lub zobowiązania są następnie uwzględniane w rachunku zysków i strat, gdy dany składnik aktywów lub zobowiązanie jest rozliczany w rachunku zysków i strat,
- zmiany wartości godziwej zabezpieczającego instrumentu pochodnego, które zostały wykazane w pozycji Pozostałe kapitały, są uznawane w rachunku zysków i strat i klasyfikowane jako przychody lub koszty w okresach, w których pozycja zabezpieczana jest rozliczana w rachunku zysków i strat.

Kompensowanie składnika aktywów i zobowiązań finansowych jest dokonywane tylko w przypadku, gdy Grupa posiada ważny tytuł prawny do przeprowadzenia kompensaty, a rozliczenie ma zostać przeprowadzone w kwocie netto lub realizacja składnika aktywów i zobowiązań następuje jednocześnie.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany (zastąpienia jednego instrumentu zabezpieczającego drugim lub przedłużenia terminu ważności danego instrumentu zabezpieczającego nie uważa się za wygaśnięcie lub rozwiązanie, jeśli takie zastąpienie lub przedłużenie terminu stanowi część udokumentowanej strategii zabezpieczania przyjętej przez jednostkę). W takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone bezpośrednio na inne dochody całkowite przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w pozostałych elementach kapitałów własnych, aż do momentu zajścia planowanej transakcji,
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone bezpośrednio na inne dochody całkowite przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w pozostałych elementach kapitałów własnych, aż do momentu zajścia planowanej transakcji,
- zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji, wobec tego wszystkie skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone bezpośrednio na inne dochody całkowite przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się w rachunku zysków i strat,
- Grupa unieważnia powiązanie zabezpieczające. W takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone bezpośrednio na inne dochody całkowite przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w pozostałych elementach kapitałów własnych, aż do momentu zajścia planowanej transakcji.

2.7.5. Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe są klasyfikowane do kategorii: zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz pozostałe zobowiązania finansowe.

Grupa decyduje o klasyfikacji zobowiązania finansowego w momencie jego początkowego ujęcia.

Do kategorii zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat zaliczane są pochodne instrumenty finansowe.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych niebędących pochodnymi instrumentami zabezpieczającymi są bezpośrednio odnoszone do rachunku zysków i strat.

Do kategorii pozostałych zobowiązań finansowych klasyfikowane są zobowiązania inne niż wycenianie według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat, obejmujące głównie zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek, zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, zobowiązania z tytułu sekurytyzacji aktywów. W momencie początkowego ujęcia taki składnik zobowiązań finansowych wycenia się w wartości godziwej, która jest powiększana lub pomniejszana o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do emisji składnika zobowiązania finansowego.

Po początkowym ujęciu pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

2.7.6. Zobowiązania warunkowe

W ramach działalności operacyjnej Grupa zawiera transakcje, które w momencie ich zawarcia nie są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa lub zobowiązania, lecz powodują powstanie zobowiązań warunkowych. Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy, lub
- obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków pieniężnych lub innych aktywów w celu wypełnienia obowiązku, lub kwoty zobowiązania nie można oszacować w sposób wiarygodny.

Główne zobowiązania warunkowe Grupy to zobowiązania do przekazania aktywów w leasing finansowy, udzielenia pożyczki lub finansowania w formie faktoringu oraz zobowiązania o charakterze gwarancyjnym wynikające z programu Mój Elektryk.

Na udzielone zobowiązania warunkowe obarczone ryzykiem braku wywiązania się zleceniodawcy z warunków umowy tworzone są rezerwy. Rezerwa z tytułu zobowiązań warunkowych wyliczana jest w oparciu o ustanowiony limit i możliwą do odzyskania kwotę należności rozumianą jako bieżącą wartość szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dyskontowanych za pomocą rynkowych stóp procentowych. Przyszłe przepływy dotyczące zobowiązań warunkowych oblicza się na podstawie dostępnego limitu oraz terminu odpowiadającego końcowej dacie tego zobowiązania i prawdopodobieństwa wypływu środków z Grupy.

2.7.7. Metoda ustalania wartości godziwej i zamortyzowanego kosztu

Grupa decyduje o klasyfikacji aktywa finansowego i zobowiązania finansowego w momencie jego początkowego ujęcia. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się co do zasady w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu Grupa wycenia do wartości godziwej aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Do wyceny instrumentów finansowych w wartości godziwej, dla których istnieje aktywny rynek, wykorzystuje się ceny rynkowe publikowane przez rzetelne i wiarygodne źródła, np. serwis Eikon Refinitiv, Bloomberg, GPW itp.

W przypadku, gdy nie jest dostępna wiarygodna cena rynkowa instrumentu finansowego, wycena przeprowadzana jest w oparciu o cenę teoretyczną zbudowaną na podstawie modelu krzywej dochodowości. Model krzywej dochodowości oparty jest na notowaniach rynkowych z rynku pieniężnego oraz kontraktów swap dla poszczególnych walut. Model wyceny zawiera elementy korekty o ryzyko kredytowe.

Po początkowym ujęciu Grupa wycenia według zamortyzowanego kosztu aktywa finansowe spełniające kryteria wyceny według zamortyzowanego kosztu (por. 2.7.1.1. nota niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego).

Metoda zamortyzowanego kosztu jest metodą ustalenia wartości instrumentu finansowego poprzez ujęcie wartości, w jakiej instrument finansowy został wyceniony w momencie początkowego ujęcia, pomniejszenie jej o spłaty kwoty kapitału, powiększenie lub pomniejszenie o ustaloną z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej skumulowaną amortyzację wszelkich różnic między wartością początkową a wartością w terminie zapadalności oraz pomniejszenie jej o odpisy na oczekiwane straty kredytowe z tytułu utraty wartości.

Grupa klasyfikuje poszczególne składniki aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej do następujących kategorii, stosując przy tym różnorodne metody ustalania ich wartości godziwej:

- Poziom 1: Ceny kwotowane na aktywnych rynkach

Aktywa i zobowiązania finansowe, których wartość godziwa wyceniana jest bezpośrednio o ceny notowane (nieskorygowane) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów lub zobowiązań.

- Poziom 2: Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych

Aktywa i zobowiązania finansowe, których wartość godziwa wyceniana jest za pomocą modeli wyceny, w przypadkach, których wszystkie znaczące dane wejściowe są obserwowalne na rynku w sposób bezpośredni, (jako ceny) lub pośrednio (bazujące na cenach).

- Poziom 3: Pozostałe techniki wyceny

Aktywa i zobowiązania finansowe, których wartość godziwa wyceniana jest za pomocą modeli wyceny, w przypadku, których dane wejściowe nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych (dane wejściowe nieobserwowalne).

2.7.8. Wyłączenie instrumentów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty ze sprawozdania z sytuacji finansowej, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych z aktywów finansowych lub gdy Grupa przenosi składnik aktywów finansowych na inny podmiot. Przeniesienie to ma miejsce wtedy, gdy Grupa przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub gdy Grupa zatrzymuje umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych, ale przyjmuje umowny obowiązek przekazania tych przepływów jednostce spoza Grupy.

Przenosząc składniki aktywów finansowych Grupa ocenia, w jakim stopniu zachowuje ryzyko i korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych. W tym przypadku:

- jeżeli Grupa przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to wyłącza składnik aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej i jednocześnie odrębnie rozpoznaje jako aktywa lub zobowiązania wszelkie prawa i obowiązki zachowane przez Grupę lub powstałe podczas tego transferu,
- jeżeli Grupa zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to w dalszym ciągu ujmuje składnik aktywów finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej,
- jeżeli Grupa nie przenosi ani nie zachowuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów finansowych, Grupa ustala, czy zachowała kontrolę nad tym składnikiem aktywów finansowych. W przypadku zachowania kontroli składnik aktywów finansowych jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy do wysokości wynikającej z kontynuowanego zaangażowania, a w przypadku braku kontroli składnik aktywów finansowych jest wyłączany ze sprawozdania z sytuacji finansowej i jednocześnie odrębnie rozpoznawane są jako aktywa lub zobowiązania wszelkie prawa i obowiązki zachowane przez Grupę lub powstałe podczas tego transferu.

Grupa wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe (lub jego część), gdy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygaś.

Grupa dokonuje spisania wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych, jeżeli nie ma uzasadnionych perspektyw na odzyskanie danego składnika aktywów finansowych w całości lub części (spisanie). Spisanie całkowite stanowi zdarzenie prowadzące do zaprzestania ujmowania danego składnika aktywów.

2.8. Prezentacja i wycena pozostałych pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej

2.8.1. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne są niemającymi formy fizycznej, ale możliwymi do zidentyfikowania niepieniężnymi składnikami majątkowymi kontrolowanymi przez Grupę, powodującymi w przyszłości wpływ do Grupy korzyści ekonomicznych powiązanych bezpośrednio z tymi aktywami.

Wartości niematerialne Grupy początkowo wykazuje się według kosztu historycznego (w cenie nabycia).

Cena nabycia programu komputerowego obejmuje:

- cenę zakupu, należną dostawcy, pomniejszoną o udzielone rabaty i upusty, a powiększoną o cło i podatek akcyzowy od importu oraz podatek od towarów i usług niepodlegający odliczeniu,
- wszystkie inne dające się bezpośrednio przyporządkować nakłady lub koszty związane z dostosowaniem nabytego oprogramowania do używania, zgodnie z przeznaczeniem planowanym przez Grupę, naliczone od dnia nabycia do dnia przekazania oprogramowania do używania.

Do bezpośrednich nakładów lub kosztów zalicza się w szczególności:

- koszty konsultacji zewnętrznych,
- koszty uruchomienia i testów sprawdzających działanie programów komputerowych,
- koszty świadczeń pracowniczych pracowników Grupy, w odniesieniu do nabytego oprogramowania wskazanego w ramach danego projektu informatycznego, poniesione wyłącznie w związku z jego dostosowaniem do wymogów Grupy. Do kosztów tych zalicza się krótkoterminowe świadczenia pracownicze (koszty osobowe) pracowników obejmujące: wynagrodzenia zasadnicze, godziny nadliczbowe, premie, które można odnieść do danego oprogramowania, wszystkie pochodne związane z wyżej wymienionymi świadczeniami pracowniczymi.

Do kosztów bezpośrednich nie zalicza się kosztów świadczeń pracowniczych z tytułu płatnych nieobecności, które ujmuje się w kosztach działania Grupy oraz kosztów otrzymanego finansowania zewnętrznego (odsetki lub dyskonto), jeżeli płatność związana z danym oprogramowaniem odroczone jest na okres dłuższy niż normalny kredyt kupiecki.

Późniejsza wycena obejmuje pomniejszenie tej wartości o umorzenie, którego dokonuje się przez szacowany okres użyteczności tego składnika aktywów, i zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, wynikające z przeprowadzanych testów na utratę wartości (w przypadku zidentyfikowania istotnych przesłanek utraty wartości podczas okresowych przeglądów wartości niematerialnych). Nie dokonuje się odpisów amortyzacyjnych wartości firmy ani składników wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Przełgdu, czy w badanym okresie nie wystąpiły przesłanki utraty wartości, dokonuje się na każdy dzień bilansowy. Jeśli wystąpiły takie przesłanki, ustalana jest wartość odzyskiwalna tych aktywów. Wartość

odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży i wartości użytkowej.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jest ujmowany w Pozostałych kosztach operacyjnych w rachunku zysków i strat w okresie, którego dotyczy, jeżeli wartość księgowa wartości niematerialnej przekracza jej wartość odzyskiwalną. W przypadku innych wartości niematerialnych (niebędących wartościami firmy) odpis ten może ulec odwróceniu, ale tylko do takiego poziomu, aby wartość księgowa składnika aktywów nie przekroczyła wartości księgowej, którą miałyby ten składnik aktywów (po pomniejszeniu o kwotę amortyzacji), jeżeli nie zostałyby ujęte odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Zyski lub straty ze sprzedaży wartości niematerialnych prezentowane są odpowiednio jako pozostałe przychody lub koszty operacyjne.

Do wartości niematerialnych Grupy zalicza się przede wszystkim zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe, które aktywuje się w wysokości ceny nabycia, tj. kosztów poniesionych na zakup i dostosowanie nabytego konkretnego oprogramowania komputerowego do używania zgodnie z wymogami Grupy.

Amortyzację oprogramowania nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia jego wartości początkowej przez okres użytkowania, który wynosi co do zasady od 2 do 10 lat.

Relacje z klientami są ujawnionym zidentyfikowanym aktywem przy rozliczeniu ceny nabycia Raiffeisen-Leasing Polska S.A. oraz Prime Car Management S.A. Przyjęty okres amortyzacji dla tych aktywów wynosi 10-20 lat, przy czym stosowana jest metoda degresywna uzależniona od stopnia konsumowania korzyści ekonomicznych wynikających z ich korzystania.

Wartość firmy, jaka powstała z tytułu nabycia spółki Raiffeisen-Leasing Polska S.A. w dniu 1 grudnia 2016 roku, została przypisana do wyodrębnionej ewidencyjnie części aktywów Jednostki Dominującej, będących aktywami nabytej Raiffeisen-Leasing Polska S.A. Wartość firmy nie podlega amortyzacji, na koniec każdego okresu sprawozdawczego dokonywana jest ocena przesłanek utraty wartości i w razie stwierdzenia ich istnienia, szacowana jest wartość odzyskiwalna. Ponadto corocznie przeprowadzany jest test na utratę wartości. W przypadku stwierdzenia częściowej lub całkowitej utraty wartości dokonywany jest odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w ciężar wyniku finansowego.

Znak towarowy Maserlease jest ujawnionym zidentyfikowanym aktywem przy rozliczeniu ceny nabycia Prime Car Management S.A.

2.8.2. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazuje się według kosztu historycznego (ceny nabycia) pomniejszonego o umorzenie i zakumulowane odpisy z tytułu utraty wartości.

Koszt historyczny uwzględnia wydatki bezpośrednio związane z nabyciem i przystosowaniem do używania lub wytworzeniem danych aktywów.

Ulepszenia w obcych środkach trwałych ponoszone są głównie na dostosowanie do potrzeb Grupy wynajmowanych lokali z przeznaczeniem na placówki obsługi klientów.

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego składnika rzeczowych aktywów trwałych lub ujmuje jako odrębny składnik tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi dodatkowy wpływ korzyści ekonomicznych dla Grupy, które można przyporządkować danemu składnikowi rzeczowych aktywów trwałych, zaś cenę nabycia lub koszt wytworzenia danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć.

Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie, w którym je poniesiono.

Amortyzację składników rzeczowych aktywów trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej, pomniejszonej o wartość końcową, jeżeli jest istotna, na przestrzeni szacunkowego okresu ich użytkowania. Amortyzacja składników aktywów trwałych oddanych klientom w użytkowanie na podstawie umów leasingu operacyjnego prezentowana jest w odrębnej pozycji w rachunku zysków i strat.

Stawki amortyzacyjne stosowane co do zasady dla podstawowych kategorii rzeczowych aktywów trwałych wynoszą:

Nieruchomości inwestycyjne	40-50 lat
Ulepszenia w obcych środkach trwałych (w budynkach lub lokalach)	W zależności od długości umowy najmu (1-10 lat)
Urządzenia techniczne i maszyny	2 - 5 lat
Komputery	2 - 5 lat
Środki transportu	4 lata z uwzględnieniem przewidywanej wartości rezydualnej
Inne środki trwałe	2 - 6 lat

Co najmniej raz w roku weryfikowane są przyjęte okresy użytkowania.

Przełądu, czy w badanym okresie nie wystąpiły przesłanki utraty wartości środków trwałych, dokonuje się na każdy dzień bilansowy. Jeśli wystąpiły takie przesłanki, ustalana jest wartość odzyskiwalna tych aktywów. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży i wartości użytkowej.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jest ujmowany w Pozostałych kosztach operacyjnych w rachunku zysków i strat w okresie, którego dotyczy, jeżeli wartość księgową składnika rzeczowych aktywów trwałych przekracza jego wartość odzyskiwalną. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości może być odwrócony, ale tylko do takiego poziomu, aby wartość księgową składnika aktywów nie przekroczyła wartości księgowej, którą miałyby ten składnik aktywów (po pomniejszeniu o kwotę amortyzacji), jeżeli nie zostałyby ujęte odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Zyski lub straty ze sprzedaży środków trwałych prezentowane są odpowiednio jako pozostałe przychody lub koszty operacyjne.

Nieruchomości inwestycyjne wyceniane są według kosztu historycznego (ceny nabycia) pomniejszonego o umorzenie i zakumulowane odpisy z tytułu utraty wartości zgodnie z zasadami wskazanymi powyżej dla pozostałych składników rzeczowych aktywów trwałych.

2.8.3. Leasing

2.8.3.1. Grupa jako leasingodawca

Grupa jest stroną umów leasingowych, na podstawie których oddaje do odpłatnego używania i pobierania pożytków środki trwałe lub wartości niematerialne przez uzgodniony okres. Podstawą klasyfikacji umów leasingowych przez Grupę jest zakres, w jakim ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy.

Umowy leasingowe, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę, klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego.

W przypadku leasingu finansowego przedmiot leasingu nie jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, natomiast w pozycji aktywów Należności z tytułu leasingu oraz pożyczek ujmowana jest wartość należności w kwocie równej inwestycji leasingowej netto. Inwestycja leasingowa netto to inwestycja leasingowa brutto zdyskontowana stopą procentową leasingu.

Stopa procentowa leasingu jest stopą dyskontową, która na dzień rozpoczęcia leasingu powoduje, że wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych równa się sumie wartości godziwej przedmiotu leasingu oraz początkowych kosztów bezpośrednich poniesionych przez Grupę.

Przychody z tytułu leasingu finansowego ujmuje się przez okres trwania leasingu finansowego w sposób odzwierciedlający stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji leasingowej netto dokonanej przez Grupę i wykazuje w przychodach z tytułu leasingu finansowego. Przychody te ustalone są od wartości bilansowej, tj. inwestycji leasingowych netto pomniejszonych o oszacowaną utratę ich wartości przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej w oparciu o kompletny przepływ pieniężny generowany przez umowy leasingu. Przepływ ten w szczególności uwzględnia opłatę administracyjną pobieraną przy zawarciu umowy leasingu finansowego, wstępną opłatę leasingową, okresowe opłaty leasingowe oraz opłatę za przeniesienia prawa własności przedmiotu leasingu na korzystającego.

Początkowe koszty bezpośrednie, poniesione w związku z negocjacjami i działaniami służącymi doprowadzeniu do zawarcia umowy leasingu finansowego, korygują wartość początkową składnika aktywów - należności z tytułu leasingu finansowego.

Umowy leasingowe, na mocy których nie następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków z tytułu posiadania przedmiotu leasingu, klasyfikowane są jako umowy leasingu operacyjnego.

W przypadku umów leasingu operacyjnego zawartych przez Grupę jako leasingodawcę, przedmiot leasingu jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy, ponieważ nie nastąpiło przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę. Aktywa oddane w leasing operacyjny są prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej zgodnie z charakterem tych aktywów.

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego rozpoznawane są jako przychód metodą liniową przez okres trwania umowy leasingu. Koszty, łącznie z amortyzacją, poniesione w celu uzyskania przychodów z tytułu leasingu, ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat.

Początkowe koszty bezpośrednie poniesione w związku z negocjacjami i działaniami służącymi doprowadzeniu do zawarcia umowy leasingu operacyjnego zwiększają wartość bilansową przedmiotu leasingu i są ujmowane jako koszty w okresie leasingu na tej samej podstawie co przychody z tytułu leasingu.

Grupa amortyzuje oddane w leasing operacyjny składniki aktywów zgodnie z zasadami amortyzacji przyjętymi przez Grupę w odniesieniu do zbliżonych aktywów, z uwzględnieniem okresu trwania umowy leasingu operacyjnego.

2.8.3.2. Grupa jako leasingobiorca

Zgodnie z MSSF 16 Leasing umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeśli przekazuje prawo do użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Istotnym elementem nowej definicji leasingu jest wymóg sprawowania kontroli nad użytkowanym aktywem i czerpania korzyści ekonomicznych ze zidentyfikowanego w umowie składnika aktywów.

Leasingobiorca jest zobowiązany rozpoznać aktywa z tytułu prawa do użytkowania przedmiotu leasingu w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz zobowiązania z tytułu płatności leasingowych, za wyjątkiem krótkoterminowych umów leasingowych (do 12 miesięcy) oraz umów leasingowych dotyczących nieistotnych kwotowo składników aktywów. Leasingobiorca jest również zobowiązany rozpoznać koszty amortyzacji składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania przedmiotu leasingu oraz koszty odsetek z tytułu zobowiązania leasingowego w rachunku zysków i strat. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania podlegają liniowej amortyzacji, natomiast zobowiązania z tytułu umów leasingowych podlegają wycenie metodą zamortyzowanego kosztu.

Do umów leasingu lub umów zawierających leasing Grupa kwalifikuje umowy, zgodnie z którymi:

- uzyskuje prawo do używania zidentyfikowanego składnika aktywów, a prawo dostawcy do podstawienia alternatywnego składnika aktywów nie jest znaczące, oraz
- posiada prawo do uzyskania zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych z użytkowania prawa przez cały okres użytkowania, oraz
- posiada prawo do kierowania użytkowaniem zidentyfikowanego składnika aktywów przez cały okres użytkowania, gdy:
 - Grupa posiada prawo do kierowania tym, w jaki sposób i w jakim celu wykorzystuje się składnik aktywów przez cały okres użytkowania, lub
 - podjęto wcześniej odpowiednie decyzje dotyczące tego, w jaki sposób i w jakim celu wykorzystuje się składnik aktywów.

Grupa stosuje wyłączenia i nie ujmuje aktywów z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązań w odniesieniu do:

- leasingów krótkoterminowych, do których Grupa zalicza umowy bez możliwości zakupu składnika aktywów, zawarte na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy od momentu rozpoczęcia umowy, w szczególności umowy zawarte na czas nieokreślony z krótkim (do 12 miesięcy) terminem wypowiedzenia, bez znaczących kar, przez które rozumie się w szczególności poniesione nakłady z tytułu inwestycji w obcym środku trwałym oraz koszty zmiany lokalizacji,
- leasingów niskocennych (składnik aktywów ma wartość mniejszą niż 20 tys. zł, ustalaną w oparciu o wartość nowego składnika aktywów bez względu na wiek składnika aktywów objętego leasingiem), z wyłączeniem umów najmu powierzchni.

Zobowiązanie z tytułu leasingu Grupa wycenia początkowo w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie.

Na wartość zobowiązania z tytułu leasingu wpływają:

- stałe opłaty pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe,
- zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, wycenione początkowo z zastosowaniem indeksu lub stawki obowiązujących na datę rozpoczęcia,
- kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej,
- cena wykonania opcji kupna, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo powyżej 50%, że Grupa skorzysta z opcji kupna,
- kary pieniężne z tytułu wypowiedzenia umowy leasingu, jeżeli umowa leasingu przewiduje opcję wypowiedzenia przez Grupę jako leasingobiorcę.

Grupa nie zalicza do opłat leasingowych zmiennych opłat uzależnionych od czynników zewnętrznych.

Po początkowym ujęciu Grupa wycenia zobowiązania z tytułu leasingu w zamortyzowanym koszcie.

Aktualizację wyceny zobowiązania z tytułu leasingu Grupa ujmuje jako korektę składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania. W przypadku gdy w wyniku aktualizacji wyceny wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania została zmniejszona do zera i ma miejsce dalsze zmniejszenie wyceny zobowiązania z tytułu leasingu, pozostałą kwotę aktualizacji wyceny Grupa ujmuje jako zysk lub stratę.

Składniki aktywów z tytułu prawa do użytkowania podlegają przez Grupę początkowej wycenie według kosztu, który obejmuje:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu,
- wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- wszelkie początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez Grupę.

Po początkowym ujęciu Grupa wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania pomniejszając jego wartość początkową o odpisy amortyzacyjne (umorzenie metodą liniową) i odpis z tytułu utraty wartości oraz koryguje z tytułu aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu.

Grupa do zdyskontowania przyszłych płatności leasingowych stosuje stopy dyskonta:

- skalkulowane na bazie krzywych rentowności odzwierciedlających koszt finansowania w danej walucie,
- pokrywające tenor najdłuższej umowy leasingowej podlegającej wycenie i odzwierciedlające – dla danej waluty – stałą rynkową stopę procentową oraz koszt finansowania Grupy.

Opłaty leasingowe w odniesieniu do umów leasingu krótkoterminowego i niskocennego Grupa ujmuje jako koszt metodą liniową w trakcie okresu leasingu.

2.8.4. Środki pieniężne

Do środków pieniężnych oraz ich ekwiwalentów na potrzeby skonsolidowanego sprawozdania z przepływów środków pieniężnych zaliczane są płynne aktywa krótkoterminowe (do 3 miesięcy), które nie są narażone na ryzyko istotnej zmiany wartości, takie jak środki na rachunkach bankowych oraz lokaty bankowe o datach zapadalności do 3 miesięcy.

Ekwiwalenty środków pieniężnych służą realizacji krótkoterminowych obciążeń pieniężnych, a nie mają na celu działalności inwestycyjnej lub innej.

2.8.5. Rezerwy

Rezerwy tworzone są, gdy na Grupie ciąży istniejący obecny obowiązek świadczenia (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wykorzystania już posiadanych lub przyszłych aktywów Grupy, oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. W przypadku, gdy wpływ zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej, która odzwierciedla koszt pieniądza dla Grupy (a w szczególności może to być stopa wolna od ryzyka), oraz przy uwzględnieniu ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem.

Grupa tworzy w szczególności rezerwy:

- na obecne zobowiązania wobec pracowników wynikające ze stosunku pracy, jak również rezerwy związane z długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi wyceniane metodą aktuariálną,
- na skutki toczącego się postępowania sądowego.

Rezerwy na zobowiązania tworzone są w ciężar rachunku zysków i strat, co do zasady w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych. Na dzień, w którym nastąpiło zmniejszenie lub ustanie ryzyka uzasadniającego ich utworzenie, niewykorzystane rezerwy zmniejszają koszty działalności Grupy.

2.8.6. Kapitały

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującym prawem, właściwymi ustawami oraz ze statutem Jednostki Dominującej.

Kapitał podstawowy obejmuje zarejestrowany kapitał akcyjny. Wartość kapitału zaprezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym odpowiada wartości kapitału zakładowego Jednostki Dominującej i wykazana jest w wysokości zgodnej ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego.

Do kapitałów własnych Grupy zaliczane są również:

- pozostałe kapitały, obejmujące:
 - kapitał zapasowy, powstały ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej oraz tworzony z odpisów z zysku w Jednostce Dominującej. Na kapitał zapasowy przekazuje się przynajmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej wysokości kapitału zakładowego,
 - kapitał (fundusz) rezerwowy,
 - pozostałe elementy kapitałów, obejmujące:
 - kwoty z rozliczenia połączenia, przejęcia jednostek odniesione na kapitały,
 - zyski / straty z aktualizacji wyceny zabezpieczającego instrumentu pochodnego do wartości godziwej, uznane za część efektywną zabezpieczenia,
 - zyski / straty aktuarialne,
- niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych (bądź korekty wyników) nieprzeznaczony na inne kapitały lub niepokryty z innych kapitałów,
- wynik finansowy bieżącego roku pomniejszony o wypłacone zaliczki na poczet dywidendy z wyniku finansowego za bieżący rok.

2.8.7. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy od osób prawnych obejmuje podatek bieżący i odroczony.

Podatek dochodowy bieżący ujmowany jest w rachunku zysków i strat. Podatek bieżący obliczany jest w oparciu o wynik księgowy brutto skorygowany o przychody, które zgodnie z przepisami podatkowymi nie są zaliczane do przychodów podatkowych, przychody podatkowe niebędące przychodami księgowymi, koszty nieuznawane przez przepisy podatkowe za koszty uzyskania przychodu oraz o koszty podatkowe niebędące kosztami księgowymi. Ponadto dla celów podatkowych wynik księgowy brutto koryguje się o przychody i koszty z lat ubiegłych zrealizowane dla celów podatkowych w danym okresie sprawozdawczym oraz odliczenia od dochodu.

Przy ustalaniu odroczonego podatku dochodowego uwzględnia się wartość aktywa i rezerwy na odroczony podatek na dzień bilansowy rozpoczynający i kończący okres sprawozdawczy. Wartość odroczonego podatku

dochodowego na dzień bilansowy ustala się z zastosowaniem metody bilansowej jako zmianę stanu pozycji bilansowych - aktywów i rezerw na odroczony podatek dochodowy.

Z uwagi na odmiennosc momentu uznania przychodu za osiągnięty lub kosztu za poniesiony w rozumieniu przepisów prawa bilansowego i podatkowego Grupa tworzy rezerwę oraz aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Podatek dochodowy odroczony ujmowany jest w wysokości różnicy pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową dla celów raportowania finansowego, przeliczoną odpowiednią stawką podatkową.

Podatek dochodowy odroczony w zależności od źródła pochodzenia różnic przejściowych ujmowany jest w rachunku zysków i strat lub (w przypadku skutków wyceny aktywów finansowych odnoszonych na inne dochody całkowite) w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji Pozostałe dochody całkowite.

Grupa tworzy rezerwę na podatek odroczony w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi wykorzystanie różnic przejściowych.

Kwoty podatku odroczonego oblicza się w wysokości stawki podatkowej, która według przewidywań będzie stosowana wówczas, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub zobowiązanie rozliczone, przyjmując za podstawę stawki podatkowe i przepisy podatkowe, obowiązujące na koniec okresu sprawozdawczego lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na koniec okresu sprawozdawczego.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego i rezerwy na podatek odroczony nie podlegają dyskontowaniu.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwość do wyegzekwowania tytułu prawny do przeprowadzenia kompensat należności z zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

2.8.8. Zapasy

Zapasy obejmują przede wszystkim:

- inwestycje leasingowe przed wydaniem przedmiotu leasingu klientom,
- pokontraktowe przedmioty leasingu operacyjnego przeznaczone do sprzedaży.

Zapasy są wyceniane według jednej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia nie wyższych od możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Cenę nabycia/ koszt wytworzenia pozycji zapasów ustala się z zastosowaniem metody szczegółowej identyfikacji poszczególnych cen nabycia/ kosztów wytworzenia.

Cenę sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

W momencie sprzedaży zapasów wartość bilansową tych zapasów ujmuje się jako koszt okresu, w którym ujmowane są odnośne przychody. Kwotę wszelkich odpisów aktualizujących wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania oraz wszystkie straty w zapasach ujmuje się jako koszt okresu, w którym odpis lub strata miały miejsce.

Na dzień kończący okres sprawozdawczy kwota początkowego ujęcia jest testowana pod kątem utraty wartości. Kwotę wszelkich odpisów wartości aktywów przejętych za długi do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania ujmuje się jako koszt okresu, w którym odpis lub strata miały miejsce.

2.8.9. Pozostałe aktywa

Pozycja Pozostałe aktywa obejmuje przede wszystkim:

- należności pozostałe ze sprzedaży powindykacyjnych i pokontraktowych przedmiotów leasingu,
- zaliczki do dostawców,
- koszty zapłacone z góry a dotyczące późniejszych okresów sprawozdawczych,
- rozrachunki publiczno-prawne, w tym z tytułu podatku od towarów i usług.

Koszty zapłacone z góry ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty kontrahentowi i rozlicza w czasie do rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres, którego dotyczy zapłacona kwota kosztów.

2.8.10. Pozostałe zobowiązania

Pozycja Pozostałe zobowiązania obejmuje przede wszystkim:

- otrzymane od klientów kaucje i depozyty stanowiące zabezpieczenie należności z tytułu leasingu i pożyczek, wyceniane wg zamortyzowanego kosztu,
- otrzymane zaliczki od klientów, w tym wpłaty na poczet przyszłych umów leasingu,
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług,
- rozliczenia międzyokresowe kosztów,
- rezerwy na niewykorzystane urlopy,
- rezerwy na premie i bonusy,
- przychody przyszłych okresów.

Rozliczenia międzyokresowe kosztów stanowią koszty do zapłacenia głównie z tytułu gospodarki własnej, nieudokumentowane fakturą zakupu. Koszty te dotyczą bieżącego okresu sprawozdawczego i ujmowane są w księgach rachunkowych w momencie wykonania usługi lub dostawy, tj. powstania zobowiązania. Są płatne w późniejszym okresie w momencie otrzymania faktur od dostawców.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wymagalne w ciągu roku obrotowego ujmuje się w wartości godziwej i wycenia według zamortyzowanego kosztu.

Pozycja przychodów przyszłych okresów obejmuje głównie prowizje rozliczane liniowo oraz inne dochody pobrane z góry, których rozliczenie do rachunku zysków i strat nastąpi w przyszłych okresach sprawozdawczych.

3. Zmiany zasad rachunkowości i prezentacji sprawozdań finansowych

W okresie od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku Grupa nie dokonała zmian zasad rachunkowości oraz zmian zasad prezentacji sprawozdań finansowych.

4. Istotne szacunki

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od Zarządu Jednostki Dominującej dokonania subiektywnych ocen, estymacji i przyjęcia założeń, które wpływają na stosowane zasady rachunkowości oraz na kwoty prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym i w notach objaśniających, w szczególności kwoty, których nie da się określić w jednoznaczny sposób na podstawie innych źródeł. Szacunki i założenia dokonywane są na datę bilansową w oparciu o dostępne dane historyczne, informacje o warunkach aktualnych w momencie dokonywania szacunków oraz wiele innych czynników, które są uważane za właściwe w danych okolicznościach, w tym o oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione. Mimo że szacunki te opierają się na najlepszej wiedzy dotyczącej warunków i działań podejmowanych przez Grupę, wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych. Szacunki i założenia podlegają bieżącym przeglądom. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego okresu, lub też w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku i w okresach przyszłych pod warunkiem, że korekta dotyczy tego okresu, w którym dokonano zmiany, i okresów przyszłych.

Główne subiektywne oceny, estymacje i założenia przyjęte przez Grupę dotyczą przede wszystkim:

4.1. Utrata wartości aktywów finansowych

Proces monitorowania ryzyka utraty wartości aktywów finansowych (w tym przede wszystkim należności z tytułu leasingu i pożyczek oraz ekspozycji pozabilansowych) oparty jest na identyfikacji zdarzeń uznanych za utratę wartości na poziomie klienta. W szczególności ustalana jest kwota zaległości, sprawdzane przekroczenie progu bezwzględnego 400,00 zł jako maksymalnej łącznej kwoty wszystkich przeterminowanych zobowiązań klienta, oraz jest ustalane, czy został spełniony próg względny w wysokości 1%, odzwierciedlający kwotę przeterminowanych zobowiązań kredytowych w stosunku do łącznej kwoty wszystkich ekspozycji bilansowych klienta. Wówczas na kliencie oznaczana jest automatycznie utrata wartości. W Grupie ponadto realizowane są

cyklicznie procesy, które pozwalają ustalić ekspozycje posiadające znamiona oszustwa, co kwalifikuje automatycznie klienta do utraty wartości. Za ekspozycję z utratą wartości uznawana jest ekspozycja i klient, wobec którego podjęte zostały działania windykacyjne nieco wcześniej niż wystąpienie przeterminowania, w szczególności nastąpiło rozwiązanie umowy lub rozpoczęcie windykacji terenowej zmierzające do odbioru przedmiotu finansowania od klienta. Ponadto utrata wartości w Grupie rozpoznawana jest łącznie na kliencie w sytuacji, gdy choć jedna ekspozycja spełnia przesłanki (zarażanie ekspozycji) oraz stosowany jest cross – default, gdy znane są powiązania kapitałowe/biznesowe podmiotów o istotnym zaangażowaniu. Utrata wartości oznaczana jest również, gdy w wyniku działań restrukturyzacyjnych Grupa dokonała redukcji zadłużenia. Dla uszczelnienia procesów automatycznych Grupa ponadto dopuszcza oflagowanie utraty wartości w sposób indywidualny w przypadku powzięcia negatywnych informacji o sytuacji klienta lub informacji, które skutkują znaczącym pogorszeniem pozycji Grupy jako wierzyciela, w tym utrata przedmiotów, brak wiedzy o ich lokalizacji itp. Po ustaniu przesłanek utraty wartości Grupa stosuje trzymiesięczny okres kwarantanny, który obsługiwany jest automatycznie.

4.1.1. Utrata wartości należności z tytułu leasingu finansowego oraz pożyczek udzielonych klientom przez Grupę

Grupa przeprowadza przegląd swojego portfela pożyczek i umów leasingowych oraz faktoringu pod kątem utraty wartości co miesiąc. Aby ustalić, czy należy wykazać utratę wartości w rachunku zysków i strat, Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek dane wskazujące na możliwe do zmierzenia zmniejszenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących portfela pożyczek i umów leasingowych, zanim zmniejszenie to będzie można przyporządkować do konkretnej umowy.

Stosowane są dwie metody szacunku, oparte o parametry wyliczone na podstawie strat notowanych historycznie dla podobnych grup przedmiotów finansowania oraz oparte o wartość wycen zewnętrznych/operatów szacunkowych oraz szacunków wewnętrznych jednostki merytorycznej w Grupie.

Grupa szacuje potencjalne odzyski z przedmiotów finansowania ustalając w ten sposób przepływ na podstawie dwóch parametrów w modelu: haircut i success rate.

Parametr haircut oznacza spodziewany procentowy odzysk z przedmiotu w przypadku sprzedaży, success rate - prawdopodobieństwo sprzedaży.

Oba parametry kalkulowane są na podstawie historycznych odzysków i historycznych zagospodarowań w procesie zagospodarowania pokontraktowych i powindykacyjnych przedmiotów leasingu. Parametry kalkulowane są osobno dla kilku grup przedmiotów finansowania: samochody osobowe, samochody ciężarowe, maszyny ogólne i specjalistyczne, środki transportu oraz pozostałe i stosowane adekwatnie do danego przedmiotu w ramach umowy.

Przyjęty model polega na dyskontowaniu przepływów pieniężnych, skorygowanych przede wszystkim o wyniki oceny możliwości zbycia przyjętych zabezpieczeń, koszty windykacji, płynność rynku oraz koszt pieniądza w czasie.

Metodologia i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych, i okresy, w których one nastąpią, są poddawane regularnym przeglądom w celu zmniejszenia różnic pomiędzy szacunkową a rzeczywistą wielkością strat.

W Grupie przeprowadzana jest ponadto ocena wpływu zmiany parametrów przyjętych do wyliczenia wartości odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu leasingu i pożyczek na wynik finansowy Grupy, gdzie PD oznacza prawdopodobieństwo wystąpienia utraty wartości, LGD – oczekiwaną wysokość straty na kontrakcie w przypadku wystąpienia utraty wartości.

Szacowana zmiana wartości odpisu dla portfela należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu w relacji do zmian PD i LGD, przy założeniu aktualnej na daną datę wartości portfela	Zwiększenie PD o 10%		Zwiększenie LGD o 10%		Zwiększenie LGD o 20%	
	szacowana zmiana odpisu		szacowana zmiana odpisu		szacowana zmiana odpisu	
	wartościowo	procentowo	wartościowo	procentowo	wartościowo	procentowo
Według stanu na 31 grudnia 2022 roku						
Faza 1	4 767	4%	9 178	8%	15 482	14%
Faza 2	-38 583	17%	20 951	9%	50 855	22%
Faza 3	47 664	8%	8 490	2%	17 207	3%
Faza 4	0	0%	3	0%	6	0%
Według stanu na 31 grudnia 2021 roku						
Faza 1	1 732	2%	7 808	9%	14 823	18%
Faza 2	-11 703	8%	16 152	11%	35 772	24%
Faza 3	21 121	4%	5 024	1%	10 248	2%
Faza 4	0	0%	5	0%	10	1%

Analiza wrażliwości odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu leasingu i pożyczek na zmianę wskaźników makroekonomicznych została wykonana przy założeniu: 100% wagi dla scenariusza pesymistycznego (dla pogorszenia się wskaźników makro) oraz 100% wagi dla scenariusza optymistycznego (poprawa wskaźników makro). Użyte wartości wskaźników makroekonomicznych przedstawia poniższa tabela.

Scenariusz	bazowy			optymistyczny			pesymistyczny		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
na 31 grudnia 2022 roku									
Dynamika PKB r/r	4,7%	-0,3%	2,9%	6,1%	5,2%	7,0%	3,3%	-5,8%	-1,2%
Stopa bezrobocia	2,9%	3,9%	4,2%	2,8%	2,9%	3,2%	2,9%	4,3%	4,7%

Analiza wrażliwości odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu leasingu i pożyczek na zmianę wskaźników makroekonomicznych wskazuje, że:

- dla klientów detalicznych:
 - nadanie 100% wagi dla scenariusza pesymistycznego (dla pogorszenia się wskaźników makro) skutkowałaby wzrostem PD o 21%,
 - nadanie 100% wagi dla scenariusza optymistycznego (dla poprawy wskaźników makro) skutkowałaby spadkiem PD o 30%;

- dla klientów korporacyjnych:
 - nadanie 100% wagi dla scenariusza pesymistycznego (dla pogorszenia się wskaźników makro) skutkowałaby wzrostem PD o 22%,
 - nadanie 100% wagi dla scenariusza optymistycznego (dla poprawy wskaźników makro) skutkowałaby spadkiem PD o 32%.

4.2. Kalkulacja rezerw

Rezerwy na obecne zobowiązania wobec pracowników wynikające ze stosunku pracy, jak również rezerwy związane z długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, obejmują rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe. W kalkulacji tych rezerw uwzględniono wszystkie odprawy, które mogą być w przyszłości wypłacone przez Grupę. Aktualizacji szacunków na dzień 31 grudnia 2022 roku dokonano wykorzystując kalkulacje przeprowadzone przez zewnętrznego niezależnego aktuarium przy zastosowaniu metody indywidualnej (dla każdego pracownika osobno). Naliczone rezerwy są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji, ale z uwzględnieniem założeń dotyczących choćby rotacji zatrudnienia, podstawy wymiaru odprawy i prawdopodobieństwa dotrwania danej osoby, jako pracownika Grupy, daty wypłaty odprawy etc. Istotnym elementem wpływającym na wysokość rezerwy jest przyjęta stopa dyskonta, która bazuje na rentowności papierów wartościowych wolnych od ryzyka (obligacje skarbowe) i denominowanych w walucie, w której wypłacane są świadczenia pracownicze, a których termin wykupu jest zbieżny z szacunkowym terminem realizacji zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych. Zmiana stopy dyskonta finansowego o +/- 1 p.p. wpłynęłaby odpowiednio na zmniejszenie wartości rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe o 48 tys. zł / zwiększenie o 56 tys. zł.

Grupa tworzy również inne rezerwy, w tym w szczególności rezerwy na skutki toczącego się postępowania sądowego. Wysokość rezerwy szacowana jest z uwzględnieniem ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem w oparciu o wartości prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych, przy czym gdy wpływ zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny, wtedy te przepływy pieniężne są dyskontowane do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej koszt pieniądza dla Grupy.

4.3. Kalkulacja rezerwy na wynagrodzenie zmienne członków Zarządu

Rezerwy na wynagrodzenia zmienne Członków Zarządu Jednostki Dominującej i wybranych spółek zależnych są kalkulowane z uwzględnieniem ich formy gotówkowej, jak i formy akcji fantomowych. Rezerwy w formie gotówkowej są tworzone w kwotach nominalnych należnych do wypłaty, a dla wynagrodzenia w formie instrumentu finansowego z uwzględnieniem mediany średniodziennych cen akcji PKO BP na Giełdzie Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie. Dla części wynagrodzenia zmiennego wypłacanego w miesiącu następującym po dokonanej kalkulacji uwzględniana jest mediana średniodziennych cen akcji PKO BP z kwartału poprzedzającego dokonanie kalkulacji a dla pozostałej części wynagrodzenia zmiennego uwzględniana jest mediana średniodziennych cen akcji PKO BP z kwartału, w którym dokonywana jest kalkulacja.

Grupa wycenia przyszłe zobowiązania z tytułu wynagrodzenia zmiennego płatnego w formie akcji w wartości godziwej zobowiązania. Do dnia, gdy zobowiązanie wynikające z przyznanych akcji fantomowych zostanie uregulowane w formie wypłaty gotówkowej, Grupa będzie dokonywała wyceny instrumentów finansowych na koniec każdego okresu sprawozdawczego, jak również na dzień rozliczenia w wartości godziwej. Składnik gotówkowy odroczonego wynagrodzenia zmiennego jest wypłacany z uwzględnieniem godziwej stopy oprocentowania. Za godziwą stopę oprocentowania przyjmuje się średni koszt odsetkowy terminowej oferty depozytowej PKO BP dla ludności, bez uwzględnienia lokat strukturyzowanych i rachunku lokacyjnego IKE, według stanu na ostatni dzień stycznia. W 2021 roku doszło do zmiany zapisów „Zasad zatrudniania i wynagradzania członków Zarządu spółki PKO Leasing S.A.” w zakresie sposobu wyliczania stopy godziwej. Doprecyzowano, że zastosowanie stopy godziwej obejmuje okres od dnia wypłaty składnika gotówkowego wynagrodzenia zmiennego nieodroczonego za dany okres premiowania do dnia wypłaty każdej z rat składnika gotówkowego wynagrodzenia odroczonego. Oprocentowanie składnika gotówkowego jest liczone w skali roku od pozostającej do wypłaty części wynagrodzenia odroczonego, według godziwej stopy oprocentowania, która jest ustalana przez PKO BP w styczniu danego roku kalendarzowego. Skapitalizowane odsetki od części składnika gotówkowego, który nie podlega wypłacie w formie raty wynagrodzenia odroczonego, są dodawane do części odroczonej, która pozostaje do wypłaty w kolejnych latach na zasadzie procentu składanego.

4.4. Okres użytkowania oraz utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i pozostałych wartości niematerialnych

Na potrzeby wyliczania kosztów amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych szacowany jest przewidywany okres ich użytkowania, który ma bezpośrednie przełożenie na wysokość stawki amortyzacji. Przyjęte okresy użytkowania są co najmniej raz w roku weryfikowane, przy czym podczas szacowania długości okresu użytkowania poszczególnych rodzajów rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oraz jego weryfikacji uwzględniane są m.in. okres wynikający z tytułów umownych dotyczących okresu korzystania ze składnika aktywów, oczekiwane zużycie fizyczne i wykorzystanie składnika aktywów, utrata przydatności lub ograniczenia dotyczące wykorzystania składnika aktywów z przyczyn technologicznych, rynkowych, prawnych lub innych.

Gdyby okres ekonomicznej użyteczności środków trwałych własnych oraz wartości niematerialnych był dłuższy o 10%, wartość kosztów amortyzacji w 2022 roku byłaby mniejsza o kwotę 4.370 tys. zł.

Istotnym szacunkiem w przypadku środków trwałych oddanych w użytkowanie na podstawie umowy leasingu jest przewidywana na moment zakończenia umowy wartość rynkowa środka trwałego. Wartość ta ma bezpośredni wpływ na wartość podlegającą amortyzacji w okresie trwania umowy leasingu operacyjnego.

Dla rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych wykonywane są systematyczne przeglądy mające na celu ustalenie, czy w badanym okresie nie wystąpiły przesłanki utraty wartości tych aktywów. W przypadku, gdy wystąpiły przesłanki utraty wartości, Grupa szacuje wysokość odpisu jako różnicę między wartością księgową a niższą od niej wartością odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna stanowi wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia i wartości użytkowej. Wartość godziwa pomniejszona o koszty

zbycia szacowana jest na dostępnych danych rynkowych na ten temat lub wycenach sporządzonych przez niezależnych rzeczoznawców (które również opierają się co do zasady na szacunkach); natomiast wartość użytkowa szacowana jest poprzez przyjęcie określonych założeń, m.in. co do kwot i terminów przyszłych przepływów pieniężnych, które Grupa może uzyskać z tytułu danego składnika rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych, jak również co do ryzyka braku płynności danego składnika aktywów. Przyjęcie odmiennych założeń dotyczących wyceny mogłoby mieć wpływ na wartość bilansową niektórych składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych.

5. Przychody z działalności operacyjnej

Przychody z działalności operacyjnej	2022	2021
Przychody z tytułu leasingu finansowego	1 271 047	606 448
Przychody z tytułu pożyczek	207 511	79 238
Przychody z tytułu leasingu operacyjnego	441 263	339 509
Przychody ze sprzedaży przedmiotów leasingu operacyjnego	236 431	302 121
Przychody z tytułu faktoringu	238 751	68 098
Przychody z tytułu prowizji ubezpieczeniowych	85 721	73 004
Przychody z tytułu innych prowizji i opłat	89 570	81 525
Przychody z działalności operacyjnej razem	2 570 294	1 549 943

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego obejmują opłaty z tytułu korzystania z przedmiotu leasingu oraz wynik na zarządzaniu flotą.

Przychody z tytułu innych prowizji i opłat obejmują:

Przychody z tytułu innych prowizji i opłat	2022	2021
Opłaty windykacyjne	28 001	25 553
Opłaty za aneksy	22 738	20 374
Prowizje z tytułu likwidacji szkód	17 146	14 326
Opłaty związane z ubezpieczeniem umów leasingu	8 144	8 253
Wynik na rejestracji przedmiotów leasingu	3 833	4 528
Opłaty za usługę monitoringu wiarygodności	1 914	2 407
Przychody z tytułu bezumownego korzystania z przedmiotu leasingu	1 028	804
Inne opłaty i prowizje	6 766	5 280
Przychody z tytułu innych prowizji i opłat razem	89 570	81 525

Odsetki od aktywów finansowych z rozpoznaną utratą wartości wyniosły w 2022 roku 57.832 tys. zł (2021: 39.514 tys. zł).

6. Koszty z tytułu odsetek

Koszty z tytułu odsetek	2022	2021
Z tytułu otrzymanych kredytów i pożyczek	-1 070 453	-188 347
Z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-165 600	-48 234
Z tytułu otrzymanych kaucji i depozytów	-1 933	-755
Z tytułu instrumentów finansowych w ramach rachunkowości zabezpieczeń	32 920	-2 910
Z tytułu pozostałych instrumentów finansowych	0	-3 367
Z tytułu leasingu	-821	-483
Razem	-1 205 887	-244 096

7. Koszty z tytułu prowizji i opłat

Koszty z tytułu prowizji i opłat	2022	2021
Z tytułu opłat sądowych i skarbowych	-10 631	-8 063
Z tytułu opłat za udzielenie gwarancji spłaty zobowiązań Grupy z tytułu otrzymanych kredytów oraz zawartych umów najmu	-5 474	-6 343
Z tytułu pozyskania informacji gospodarczych	-4 239	-4 587
Z tytułu ubezpieczeń w faktoringu	-4 140	-3 238
Z tytułu likwidacji szkód	-3 812	-3 099
Z tytułu prowizji za usługi banków	-1 952	-1 980
Z tytułu pozostałych opłat	-3 772	-4 530
Razem	-34 020	-31 840

8. Odpisy netto na oczekiwane straty kredytowe

	Wartość odpisów na 1 stycznia 2022	Zwiększenia w związku z utworzeniem i nabyciem	Zmniejszenia ze spłat i w związku z zaprzestaniem ujmowania	Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	Spisania aktywów	Różnice kursowe	Inne zmiany	Bilans zamknięcia 31 grudnia 2022
Faza 1								
Należności z tytułu leasingu finansowego	62 284	51 061	-11 366	-21 520	0	0	0	80 459
Należności z tytułu pożyczek	16 674	13 191	-1 733	-6 196	0	0	0	21 936
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	494	0	-97	278	0	0	0	675
Należności z tytułu faktoringu	4 765	1 927	0	-1 173	0	20	0	5 539
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu razem Faza1	84 217	66 179	-13 196	-28 611	0	20	0	108 609
w tym: odpisy aktualizujące od aktywów wycenianych grupowo	84 217	66 179	-13 196	-28 611	0	20	0	108 609
Faza 2								
Należności z tytułu leasingu finansowego	133 112	25 841	-36 849	81 225	0	0	0	203 329
Należności z tytułu pożyczek	18 262	2 500	-8 635	14 487	0	0	0	26 614
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	440	0	0	70	0	0	0	510
Należności z tytułu faktoringu	13	0	0	-1	0	0	0	12
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu razem Faza2	151 827	28 341	-45 484	95 781	0	0	0	230 465
w tym: odpisy aktualizujące od aktywów wycenianych grupowo	151 827	28 341	-45 484	95 781	0	0	0	230 465
Faza 3								
Należności z tytułu leasingu finansowego	434 928	41 883	-115 652	110 545	-10 401	433	4 233	465 969
Należności z tytułu pożyczek	51 450	3 109	-13 879	9 183	0	0	0	49 863
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	27 862	1 854	-3 346	-308	0	0	0	26 062
Należności z tytułu faktoringu	18 069	0	-1 088	5 102	0	79	0	22 162
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu razem Faza3	532 309	46 846	-133 965	124 522	-10 401	512	4 233	564 056
w tym: odpisy aktualizujące od aktywów wycenianych grupowo	353 632	46 376	-127 635	116 709	0	0	0	389 082
w tym: odpisy aktualizujące od aktywów wycenianych indywidualnie	178 677	470	-6 330	7 813	-10 401	512	4 233	174 974
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu razem Odpisy	768 353	141 366	-192 645	191 692	-10 401	532	4 233	903 130
w tym: odpisy aktualizujące od aktywów wycenianych grupowo	589 676	140 896	-186 315	183 879	0	20	0	728 156
w tym: odpisy aktualizujące od aktywów wycenianych indywidualnie	178 677	470	-6 330	7 813	-10 401	512	4 233	174 974

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

	Wartość odpisów na 1 stycznia 2022	Zwiększenia w związku z utworzeniem i nabyciem	Zmniejszenia ze spłat i w związku z zaprzestaniem ujmowania	Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	Spisania aktywów	Różnice kursowe	Inne zmiany	Bilans zamknięcia 31 grudnia 2022
Należności z tytułu leasingu finansowego	630 324	118 785	-163 867	170 250	-10 401	433	4 233	749 757
Należności z tytułu pożyczek	86 386	18 800	-24 247	17 474	0	0	0	98 413
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	28 796	1 854	-3 443	40	0	0	0	27 247
Należności z tytułu faktoringu	22 847	1 927	-1 088	3 928	0	99	0	27 713
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu razem	768 353	141 366	-192 645	191 692	-10 401	532	4 233	903 130
w tym: zakupione/ utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (POCI)	1 783	0	-244	0	0	0	0	1 539

Aktywa finansowe z utratą wartości w momencie początkowego ujęcia - POCI

Łączna wartość netto nabytych bądź udzielonych aktywów finansowych z utratą wartości na dzień 31 grudnia 2022 roku wyniosła 2.686 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2021 roku – 56.847 tys. zł). W całości dotyczy to należności z tytułu leasingu i pożyczek wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

Kwota pozostała do spłaty z tytułu aktywów finansowych, które zostały odpisane w trakcie okresu sprawozdawczego i w dalszym ciągu są przedmiotem działań służących odzyskaniu należności, wyniosła w 2022 roku 34.849 tys. zł (2021: 213.419 tys. zł).

Zarówno w 2022 roku, jak i w 2021 roku na pozostałych klasach aktywów finansowych nie stwierdzono utraty wartości.

	Wartość odpisów na 1 stycznia 2021	Zwiększenia w związku z utworzeniem i nabyciem	Zmniejszenia ze spłat i w związku z zaprzestaniem ujmowania	Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	Spisania aktywów	Różnice kursowe	Inne zmiany	Bilans zamknięcia 31 grudnia 2021
Należności z tytułu leasingu finansowego	597 258	111 145	-97 415	111 911	-114 242	-59	21 726	630 324
Należności z tytułu pożyczek	65 064	18 833	-12 394	21 331	-6 448	0	0	86 386
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	26 627	8 735	-10 481	3 915	0	0	0	28 796
Należności z tytułu faktoringu	21 505	598	-309	1 068	0	-15	0	22 847
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu razem	710 454	139 311	-120 599	138 225	-120 690	-74	21 726	768 353
w tym: zakupione/ utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (POCI)	2 896	102	-1 215	0	0	0	0	1 783

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

	Wartość odpisów na 1 stycznia 2021	Zwiększenia w związku z utworzeniem i nabyciem	Zmniejszenia ze spłat i w związku z zaprzestaniem ujmowania	Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	Spisania aktywów	Różnice kursowe	Inne zmiany	Bilans zamknięcia 31 grudnia 2021
Faza 1								
Należności z tytułu leasingu finansowego	40 450	37 224	-8 436	-6 956	0	2	0	62 284
Należności z tytułu pożyczek	7 003	13 856	-1 572	-2 613	0	0	0	16 674
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	871	0	-67	-310	0	0	0	494
Należności z tytułu faktoringu	2 368	1 340	-84	1 156	0	-15	0	4 765
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu razem Faza1	50 692	52 420	-10 159	-8 723	0	-13	0	84 217
w tym: odpisy aktualizujące od aktywów wycenianych grupowo	50 692	52 420	-10 159	-8 723	0	-13	0	84 217
Faza 2								
Należności z tytułu leasingu finansowego	81 198	4 771	-17 177	64 320	0	0	0	133 112
Należności z tytułu pożyczek	10 456	0	-2 018	9 824	0	0	0	18 262
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	1 182	0	-167	-575	0	0	0	440
Należności z tytułu faktoringu	101	0	0	-88	0	0	0	13
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu razem Faza2	92 937	4 771	-19 362	73 481	0	0	0	151 827
w tym: odpisy aktualizujące od aktywów wycenianych grupowo	92 937	4 771	-19 362	73 481	0	0	0	151 827
Faza 3								
Należności z tytułu leasingu finansowego	475 610	69 150	-71 802	54 547	-114 242	-61	21 726	434 928
Należności z tytułu pożyczek	47 605	4 977	-8 804	14 120	-6 448	0	0	51 450
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	24 574	8 735	-10 247	4 800	0	0	0	27 862
Należności z tytułu faktoringu	19 036	-742	-225	0	0	0	0	18 069
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu razem Faza3	566 825	82 120	-91 078	73 467	-120 690	-61	21 726	532 309
w tym: odpisy aktualizujące od aktywów wycenianych grupowo	384 965	52 498	-65 135	53 725	-72 421	0	0	353 632
w tym: odpisy aktualizujące od aktywów wycenianych indywidualnie	181 860	29 622	-25 943	19 742	-48 269	-61	21 726	178 677
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu razem Odpisy	710 454	139 311	-120 599	138 225	-120 690	-74	21 726	768 353
w tym: odpisy aktualizujące od aktywów wycenianych grupowo	528 594	109 689	-94 656	118 483	-72 421	-13	0	589 676
w tym: odpisy aktualizujące od aktywów wycenianych indywidualnie	181 860	29 622	-25 943	19 742	-48 269	-61	21 726	178 677

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

9. Wynik z pozycji wymiany

Wynik z pozycji wymiany	2022	2021
Różnice kursowe z wyceny aktywów i pasywów	24 812	15 020
Razem wynik z pozycji wymiany	24 812	15 020

Wynik z pozycji wymiany zawiera zyski i straty na aktywach i pasywach wyrażonych w walucie obcej oraz wycenę do wartości godziwej walutowych instrumentów pochodnych (FX forward, FX swap).

10. Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	2022	2021
Wynik na rozliczeniu umów wypowiedzianych, wygasłych oraz na likwidacji szkód	57 737	64 151
Przychody z tytułu przedterminowego zakończenia umów	13 637	12 047
Przychody z tytułu odwrócenia utraty wartości innych aktywów	0	2 804
Spisanie przedawnionych zobowiązań	4 780	3 998
Korekta ceny nabycia akcji Raiffeisen-Leasing Polska S.A.	2 624	0
Wynik na sprzedaży i likwidacji środków trwałych wykorzystywanych na własne potrzeby	2 480	833
Wynik na sprzedaży wierzytelności	388	0
Pozostałe przychody operacyjne - Inne	12 424	13 240
Razem	94 070	97 073

Wartość otrzymanych odszkodowań uzyskanych od stron trzecich z tytułu utraty wartości lub utracenia pozycji rzeczowych aktywów trwałych ujętych w rachunku zysków i strat wyniosła w 2022 roku 6.598 tys. zł, w 2021 roku - 11.431 tys. zł.

W 2022 roku Jednostka Dominująca rozpoznała przychód w wysokości 2.624 tys. zł z tytułu kwoty otrzymanej z Raiffeisen Bank International AG (RBI), wynikającej z zawartego w 2022 roku porozumienia, związanego z transakcją nabycia przez PKO Leasing S.A. 100% akcji Raiffeisen-Leasing Polska S.A. w dniu 1 grudnia 2016 roku.

11. Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	2022	2021
Koszty bezpośrednie remarketingu przedmiotów poleasingowych i pokontraktowych	-24 420	-17 436
Odpisy z tytułu utraty wartości relacji z klientami (wartości niematerialne)	-21 255	-8 506
Koszty windykacji zewnętrznej	-6 897	-6 893
Wynik na ubezpieczeniu przedmiotów leasingu	-1 696	-4 355
Odpisy z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz zapasów	-728	-2 941
VAT niepodlegający odliczeniu	-1 780	-1 500
Koszty i straty operacyjne	-829	-502
Darowizny	-1 384	-206
Pozostałe koszty operacyjne - inne	-16 064	-23 995
Razem	-75 053	-66 334

12. Przychody finansowe

Przychody finansowe	2022	2021
Z tytułu odsetek za zwłokę w płatności	22 905	10 041
Z tytułu odsetek od lokat bankowych	10 283	141
Z tytułu dodatkowego wynagrodzenia za finansowanie małych i średnich przedsiębiorstw	6 770	9 962
Razem	39 958	20 144

13. Ogólne koszty administracyjne

Ogólne koszty administracyjne	2022	2021
Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze	-255 935	-226 060
Pozostałe ogólne koszty administracyjne	-126 003	-119 287
Razem	-381 938	-345 347

13.1. Wynagrodzenia

Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze	2022	2021
Wynagrodzenia	-217 746	-194 312
Koszty ubezpieczeń społecznych, w tym:	-29 408	-25 621
ubezpieczenie emerytalne i rentowe	-23 086	-20 078
pozostałe	-6 322	-5 543
Koszty świadczeń emerytalnych	-6	0
Pozostałe świadczenia pracownicze	-8 775	-6 127
Razem	-255 935	-226 060

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

13.2. Pozostałe ogólne koszty administracyjne

Pozostałe ogólne koszty administracyjne	2022	2021
Koszty eksploatacyjne	-5 910	-6 316
Koszty informatyczne i telekomunikacyjne	-21 880	-17 046
Koszty reklamy i reprezentacji	-16 089	-16 677
Koszty szkoleń	-2 567	-1 968
Koszty wynajmu powierzchni (w tym powierzchni biurowych)	-5 616	-1 961
Koszty usług konsultingowych	-3 547	-3 753
Podatki i opłaty	-1 322	-1 467
Pozostałe koszty rzeczowe	-20 997	-17 682
Amortyzacja	-48 075	-52 417
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	-25 947	-26 812
Amortyzacja wartości niematerialnych	-22 128	-25 605
Razem	-126 003	-119 287

Koszty amortyzacji nie zawierają kosztów amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych użytkowanych przez klientów na podstawie umów leasingu operacyjnego, które wykazane zostały w odrębnej pozycji skonsolidowanego rachunku zysków i strat.

Koszty leasingu krótkoterminowego oraz leasingu aktywów niskiej wartości wyniosły w 2022 roku 810 tys. zł (2021: 655 tys. zł).

14. Podatek dochodowy

Wyliczenie efektywnej stawki podatkowej	2022	2021
Zysk brutto	455 836	345 107
Podatek dochodowy bieżący według krajowej stawki podatku od zysku brutto (19%)	-86 609	-65 570
Wpływ na podatek kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów	-23 739	-24 758
Rezerwa na dodatkowe zobowiązanie w podatku dochodowym w PKO Leasing Sverige AB - sprawa sporna	0	-5 670
Wpływ odliczeń od dochodu	1 683	0
w tym: wpływ odliczeń z tytułu kosztów działalności badawczo-rozwojowej	1 683	0
Całkowite obciążenie wyniku podatkiem dochodowym	-108 665	-95 998

Uzgodnienie podatku odniesionego do rachunku zysków i strat	2022	2021
Podatek dochodowy bieżący	18 140	105 605
Odroczony podatek dochodowy ujęty w rachunku zysków i strat	-126 805	-207 273
Rezerwa na dodatkowe zobowiązanie w podatku dochodowym w PKO Leasing Sverige AB - sprawa sporna	0	5 670
Podatek dochodowy ujęty w rachunku zysków i strat	-108 665	-95 998

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Na wysokość efektywnej stawki podatku dochodowego wpłynęły przychody niepodlegające opodatkowaniu oraz koszty niestanowiące kosztu uzyskania przychodu, w tym w szczególności: odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu w części, jaka nie została i nie zostanie rozpoznana jako koszt uzyskania przychodu, oraz ubezpieczenie samochodów osobowych.

Efektywną stawkę podatkową zmniejszając odliczenia od dochodu do opodatkowania kosztów działalności badawczo-rozwojowej.

Wynik finansowy za 2021 rok został obciążony kwotą rezerwy na dodatkowe obciążenie w podatku dochodowym spółki zależnej PKO Leasing Sverige AB w wysokości 5.670 tys. zł (por. nota 27.).

Na podstawie umowy z dnia 5 listopada 2018 roku PKO Bank Polski S.A., łącznie z dwoma spółkami zależnymi: PKO Bankiem Hipotecznym S.A. oraz PKO Leasing S.A., utworzył Podatkową Grupę Kapitałową Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej („PGK PKO Banku Polskiego S.A.”). PGK PKO Banku Polskiego S.A. została powołana na okres 3 lat podatkowych. Pierwszy rok podatkowy rozpoczął się 1 stycznia 2019 roku.

Na podstawie umowy z dnia 3 listopada 2021 roku PKO Bank Polski S.A., łącznie z dwoma spółkami zależnymi: PKO Bankiem Hipotecznym S.A. oraz PKO Leasing S.A., przedłużył funkcjonowanie PGK PKO Banku Polskiego S.A. na okres trzech kolejnych lat podatkowych, tj. lata 2022-2024. Umowa ta została zarejestrowana w dniu 14 grudnia 2021 roku przez Naczelnika Pierwszego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego w Warszawie.

PKO Bank Polski S.A. jest w PGK PKO Banku Polskiego S.A. spółką dominującą.

Podatkowa grupa kapitałowa jest instytucją prawa podatkowego przewidzianą przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Jej utworzenie oznacza konsolidację dochodów spółek wchodzących w jej skład dla celów opodatkowania podatkiem dochodowym oraz umożliwia skorzystanie z innych, zapewniających w szczególności ułatwienia operacyjne, przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, które dedykowane są podatkowym grupom kapitałowym.

Zmiany różnic przejściowych w 2022 roku	Stan na początek okresu Podatek odroczony	Zmiany		Stan na koniec okresu Podatek odroczony
		Rachunek zysków i strat	Pozostałe dochody całkowite	
Aktywa z tytułu podatku odroczonego				
Różnice z tytułu wyceny bilansowej i podatkowej umów leasingu	390 670	-142 386	0	248 284
Odpisy aktualizujące wartość należności niezuanne za koszty uzyskania przychodów	115 292	17 892	0	133 184
Prowizje rozliczane według efektywnej stopy procentowej	10 022	-1 021	0	9 001
Koszty do zapłacenia	15 154	-568	0	14 586
Rezerwy	12 145	308	-33	12 420
Wartość godziwa instrumentów pochodnych	-4 154	4 154	0	0
Odsetki naliczone do zapłacenia (koszt)	433	2 811	0	3 244
Pozostałe aktywa	2 443	1 142	0	3 585
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	542 005	-117 668	-33	424 304
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego				
Różnice z tytułu wyceny bilansowej i podatkowej umów leasingu	-21 382	-6 129	0	-27 511
Odsetki naliczone do otrzymania (przychód)	-6 052	-4 339	0	-10 391
Wartość godziwa instrumentów pochodnych	-8 296	-3 217	-16 401	-27 914
Wycena relacji z klientami	-5 269	5 030	0	-239
Inne	-256	-482	0	-738
Rezerwa brutto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-41 255	-9 137	-16 401	-66 793
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego	x	-126 805	x	x
Zmiana z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujęta w pozostałych całkowitych dochodach	x	x	-16 434	x
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	501 873	-126 747	-16 434	358 692
Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	-1 123	-58	x	-1 181

Kwota aktywów netto z tytułu podatku dochodowego, których realizacji lub uregulowania oczekuje się po upływie 12 miesięcy, na koniec 2022 roku wynosiła 226.037 tys. zł (2021: 324.222 tys. zł). Grupa oczekuje w przyszłych okresach nadwyżki dochodu do opodatkowania nad dochodem wynikającym z odwrócenia się dotychczasowych dodatnich różnic przejściowych oraz w latach, w których jednostkowo na poziomie spółek powstanie strata podatkowa, bieżącego rozliczenia straty w ramach podatkowej grupy kapitałowej.

Zmiany różnic przejściowych w 2021 roku	Stan na początek okresu Podatek odroczony	Zmiany		Stan na koniec okresu Podatek odroczony
		Rachunek zysków i strat	Pozostałe dochody całkowite	
Aktywa z tytułu podatku odroczonego				
Różnice z tytułu wyceny bilansowej i podatkowej umów leasingu	592 369	-201 699	0	390 670
Odpisy aktualizujące wartość należności niezuanne za koszty uzyskania przychodów	114 405	887	0	115 292
Różnice pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	1 358	-1 358	0	0
Prowizje rozliczane według efektywnej stopy procentowej	10 150	-128	0	10 022
Koszty do zapłacen	12 607	2 547	0	15 154
Rezerwy	8 585	3 606	-46	12 145
Wartość godziwa instrumentów pochodnych	2 374	-6 528	0	-4 154
Odsetki naliczone do zapłacen	215	218	0	433
Pozostałe aktywa	724	1 719	0	2 443
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	742 787	-200 736	-46	542 005
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego				
Różnice z tytułu wyceny bilansowej i podatkowej umów leasingu	-9 900	-11 482	0	-21 382
Odsetki naliczone do otrzymania (przychód)	-6 389	337	0	-6 052
Wartość godziwa instrumentów pochodnych	0	913	-9 209	-8 296
Wycena relacji z klientami	-8 584	3 315	0	-5 269
Inne	-636	380	0	-256
Rezerwa brutto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-25 509	-6 537	-9 209	-41 255
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego	x	-207 273	x	x
Zmiana z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujęta w pozostałych całkowitych dochodach	x	x	-9 255	x
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	718 347	-207 219	-9 255	501 873
Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	-1 069	-54	x	-1 123

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

15. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Środki pieniężne w kasie	20	16
Środki na rachunkach bieżących	147 088	443 943
Lokaty w bankach	11 531	0
Razem	158 639	443 959

16. Aktywa finansowe i zobowiązania wyceniane według wartości godziwej

16.1. Pochodne instrumenty finansowe

Grupa wykorzystuje jako zabezpieczenia swoich pozycji rynkowych na potrzeby niezwiązane z rachunkowością zabezpieczeń walutowe transakcje terminowe. Na potrzeby związane z rachunkowością zabezpieczeń Grupa wykorzystuje swapy stopy procentowej (IRS).

Walutowe transakcje terminowe to zobowiązania do kupna lub sprzedaży walut w przyszłości.

Kontrakty swap to zobowiązania do zamiany jednego strumienia przepływów pieniężnych na inny. Rezultatem takiej transakcji jest zamiana kwot nominalów w różnych walutach lub kwot odsetek (na przykład zamiana strumienia odsetek stałych na odsetki zmienne) lub połączenia wszystkich tych czynników (na przykład kontrakty swapów walutowo-procentowych).

Nominalne wartości niektórych rodzajów instrumentów finansowych stanowią podstawę do ich porównania z instrumentami ujmowanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ale niekoniecznie wskazują, jaka będzie wartość przyszłych przepływów pieniężnych, bądź jaka jest bieżąca wartość godziwa instrumentów. Z tego względu nie pokazują, jaki jest stopień narażenia Grupy na ryzyko walutowe lub ryzyko zmiany stóp procentowych. Instrumenty pochodne mogą mieć wycenę dodatnią (aktywa) lub ujemną (zobowiązania) w zależności od wahań rynkowych stóp procentowych lub kursów wymiany walut. Łączna wartość godziwa pochodnych instrumentów finansowych może podlegać znacznym wahaniom.

Wartości godziwe posiadanych instrumentów pochodnych przedstawiono w poniższej tabeli:

	31 grudnia 2022		
	Wartość nominalna instrumentów bazowych	Wartości godziwe	
		Aktywa	Zobowiązania
Pochodne instrumenty finansowe			
Walutowe kontrakty swap/forward	4 896	4	8
Razem	4 896	4	8
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne			
Kontrakty swap dla stóp procentowych (IRS)	3 957 145	125 633	0
Razem	3 957 145	125 633	0

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

	31 grudnia 2021		
	Wartość nominalna instrumentów bazowych	Wartości godziwe	
		Aktywa	Zobowiązania
Pochodne instrumenty finansowe			
Walutowe kontrakty swap	4 915	1	5
Razem	4 915	1	5
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne			
Kontrakty swap dla stóp procentowych (IRS)	2 060 020	43 823	0
Razem	2 060 020	43 823	0

Grupa eliminuje ryzyko kredytowe kontrahenta wynikające z zawartych transakcji pochodnych poprzez przeprowadzanie wszystkich tego typu operacji z instytucjami finansowymi w ramach Grupy PKO Banku Polskiego.

Kwota należności długoterminowych z tytułu pochodnych instrumentów finansowych na koniec 2022 roku wynosiła 48.517 tys. zł (2021: 26.455 tys. zł).

Przepływy części odsetkowych kontraktów IRS występują w cyklach miesięcznych, zatem wywierają wpływ na wynik finansowy w każdym miesiącu. Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych dotyczy okresu do 31 grudnia 2032 roku.

Niefektywna część zabezpieczenia przepływów pieniężnych rozpoznana w rachunku zysków i strat wyniosła w 2022 roku (-) 3.404 tys. zł (2021: (+) 2.933 tys. zł).

Nie występują planowane transakcje, w odniesieniu do których rachunkowość zabezpieczeń została uprzednio zastosowana, ale nie oczekuje się ich przeprowadzenia.

Poniżej przedstawiono spodziewane przepływy odsetkowe w ramach rachunkowości zabezpieczeń, zagregowane do wybranych przedziałów czasowych.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2022	Wypływy	Wpływy
Do 1 miesiąca	-295	6 116
Powyżej 1 miesiąca do 6 miesięcy	-507	34 599
Powyżej 6 miesięcy do 1 roku	-476	37 679
Powyżej 1 roku do 2 lat	-3 964	40 581
Powyżej 2 lat do 5 lat	-10 136	22 280
Powyżej 5 lat	-473	229
Razem	-15 851	141 484

17. Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu

Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu według rodzaju	31 grudnia 2022			31 grudnia 2021		
	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto
Należności z tytułu leasingu finansowego	18 753 311	-749 757	18 003 554	17 970 534	-630 324	17 340 210
Należności z tytułu pożyczek	2 779 968	-98 413	2 681 555	2 292 216	-86 386	2 205 830
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	82 703	-27 247	55 456	82 494	-28 796	53 698
Należności z tytułu faktoringu	3 619 453	-27 713	3 591 740	2 946 346	-22 847	2 923 499
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu razem	25 235 435	-903 130	24 332 305	23 291 590	-768 353	22 523 237
w tym: zakupione/utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (POCI)	4 225	-1 539	2 686	58 630	-1 783	56 847

Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu według struktury podmiotowej	31 grudnia 2022			31 grudnia 2021		
	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto
Klienci indywidualni	92 963	-2 200	90 763	105 782	-2 424	103 358
Klienci detaliczni	14 238 413	-695 579	13 542 834	13 869 845	-560 394	13 309 451
Klienci korporacyjni	10 865 081	-205 337	10 659 744	9 214 180	-205 474	9 008 706
Sektor publiczny	38 978	-14	38 964	101 783	-61	101 722
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu razem	25 235 435	-903 130	24 332 305	23 291 590	-768 353	22 523 237

W saldzie należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu uwzględnione zostały przede wszystkim należności z tytułu leasingu finansowego, omówione w nocie 18.1.

Kwota należności długoterminowych z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosiła 13.292.890 tys. zł (2021: 12.736.026 tys. zł).

	Aktywa brutto, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)	Aktywa brutto, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)	Aktywa dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 3)	Razem wartość brutto	Odpisy dotyczące aktywów, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)	Odpisy dotyczące aktywów, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)	Odpisy dotyczące aktywów dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 3)	Razem wartość odpisów na oczekiwane straty	Razem wartość netto
Stan na dzień 31 grudnia 2022									
Należności z tytułu leas. finansowego	12 598 641	5 330 742	823 928	18 753 311	-80 459	-203 329	-465 969	-749 757	18 003 554
Należności z tytułu pożyczek	2 060 241	630 143	89 584	2 779 968	-21 936	-26 614	-49 863	-98 413	2 681 555
Należności z tytułu leas. operacyjnego	30 010	18 766	33 927	82 703	-675	-510	-26 062	-27 247	55 456
Należności z tytułu faktoringu	3 562 409	19 480	37 564	3 619 453	-5 539	-12	-22 162	-27 713	3 591 740
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu razem	18 251 301	5 999 131	985 003	25 235 435	-108 609	-230 465	-564 056	-903 130	24 332 305
w tym: POCl	0	0	4 225	4 225	0	0	-1 539	-1 539	2 686
Stan na dzień 31 grudnia 2021									
Należności z tytułu leas. finansowego	12 959 441	4 046 139	964 954	17 970 534	-62 284	-133 112	-434 928	-630 324	17 340 210
Należności z tytułu pożyczek	1 729 153	471 942	91 121	2 292 216	-16 674	-18 262	-51 450	-86 386	2 205 830
Należności z tytułu leas. operacyjnego	24 298	23 309	34 887	82 494	-494	-440	-27 862	-28 796	53 698
Należności z tytułu faktoringu	2 900 227	18 194	27 925	2 946 346	-4 766	-12	-18 069	-22 847	2 923 499
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu razem	17 613 119	4 559 584	1 118 887	23 291 590	-84 218	-151 826	-532 309	-768 353	22 523 237
w tym: POCl	0	0	58 630	58 630	0	0	-1 783	-1 783	56 847

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Poniżej zaprezentowano przesunięcia między fazami utraty wartości w wartości bilansowej brutto oraz odpisów na oczekiwane straty kredytowe. Dla należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu, które wielokrotnie zmieniły fazy, przesunięcie zostało zaprezentowane jako transfer z fazy, w jakiej znajdowały się na dzień 1 stycznia lub w momencie ich początkowego ujęcia do fazy utraty wartości na dzień 31 grudnia.

Wartość bilansowa brutto Stan na 31 grudnia 2022 roku	wartości niepodlegające transferom	z fazy 1 do fazy 2	z fazy 2 do fazy 1	z fazy 2 do fazy 3	z fazy 3 do fazy 2	z fazy 1 do fazy 3	z fazy 3 do fazy 1	Razem
Należności z tytułu leasingu finansowego	14 537 852	3 039 799	363 910	252 366	305 157	74 022	180 205	18 753 311
Należności z tytułu pożyczek	2 278 031	376 821	79 671	14 805	7 435	21 255	1 950	2 779 968
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	73 760	1 076	525	923	254	4 249	1 916	82 703
Należności z tytułu faktoringu	3 586 774	8 488	5 507	1 907	1 152	13 931	1 694	3 619 453
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu razem	20 476 417	3 426 184	449 613	270 001	313 998	113 457	185 765	25 235 435
w tym: zakupione/utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	4 225	0	0	0	0	0	0	4 225

Odpisy na oczekiwane straty Stan na 31 grudnia 2022 roku	wartości niepodlegające transferom	z fazy 1 do fazy 2	z fazy 2 do fazy 1	z fazy 2 do fazy 3	z fazy 3 do fazy 2	z fazy 1 do fazy 3	z fazy 3 do fazy 1	Razem
Należności z tytułu leasingu finansowego	-459 577	-118 406	-2 245	-76 120	-15 842	-76 334	-1 233	-749 757
Należności z tytułu pożyczek	-65 698	-18 949	-846	-5 345	-293	-7 268	-14	-98 413
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	-27 554	171	3	892	28	-796	9	-27 247
Należności z tytułu faktoringu	-3 950	-6 678	-5 061	-4 104	-1 394	-4 104	-2 422	-27 713
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu razem	-556 779	-143 862	-8 149	-84 677	-17 501	-88 502	-3 660	-903 130
w tym: zakupione/utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	-1 539	0	0	0	0	0	0	-1 539

Wartość bilansowa netto Stan na 31 grudnia 2022 roku	wartości niepodlegające transferom	z fazy 1 do fazy 2	z fazy 2 do fazy 1	z fazy 2 do fazy 3	z fazy 3 do fazy 2	z fazy 1 do fazy 3	z fazy 3 do fazy 1	Razem
Należności z tytułu leasingu finansowego	14 078 275	2 921 393	361 665	176 246	289 315	-2 312	178 972	18 003 554
Należności z tytułu pożyczek	2 212 333	357 872	78 825	9 460	7 142	13 987	1 936	2 681 555
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	46 206	1 247	528	1 815	282	3 453	1 925	55 456
Należności z tytułu faktoringu	3 582 824	1 810	446	-2 197	-242	9 827	-728	3 591 740
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu razem	19 919 638	3 282 322	441 464	185 324	296 497	24 955	182 105	24 332 305
w tym: w tym: zakupione/utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	2 686	0	0	0	0	0	0	2 686

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Wartość bilansowa brutto Stan na 31 grudnia 2021 roku	wartości niepodlegające transferom	z fazy 1 do fazy 2	z fazy 2 do fazy 1	z fazy 2 do fazy 3	z fazy 3 do fazy 2	z fazy 1 do fazy 3	z fazy 3 do fazy 1	Razem
Należności z tytułu leasingu finansowego	14 391 808	2 841 910	295 874	296 161	45 017	91 511	8 253	17 970 534
Należności z tytułu pożyczek	1 893 682	269 221	75 166	23 983	4 763	23 191	2 210	2 292 216
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	54 510	18 760	800	1 986	137	6 109	192	82 494
Należności z tytułu faktoringu	2 798 658	17 730	119 024	1 883	5	8 743	303	2 946 346
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu razem	19 138 658	3 147 621	490 864	324 013	49 922	129 554	10 958	23 291 590
w tym: zakupione/utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	58 630	0	0	0	0	0	0	58 630

Odpisy na oczekiwane straty Stan na 31 grudnia 2021 roku	wartości niepodlegające transferom	z fazy 1 do fazy 2	z fazy 2 do fazy 1	z fazy 2 do fazy 3	z fazy 3 do fazy 2	z fazy 1 do fazy 3	z fazy 3 do fazy 1	Razem
Należności z tytułu leasingu finansowego	-417 979	-85 607	-1 319	-73 961	-2 011	-49 366	-81	-630 324
Należności z tytułu pożyczek	-55 904	-11 699	-634	-8 697	-296	-9 144	-12	-86 386
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	-27 516	125	42	1 964	2	-3 421	8	-28 796
Należności z tytułu faktoringu	-21 394	-12	-137	-182	0	-1 122	0	-22 847
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu razem	-522 793	-97 193	-2 048	-80 876	-2 305	-63 053	-85	-768 353
w tym: zakupione/utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	-1 783	0	0	0	0	0	0	-1 783

Wartość bilansowa netto Stan na 31 grudnia 2021 roku	wartości niepodlegające transferom	z fazy 1 do fazy 2	z fazy 2 do fazy 1	z fazy 2 do fazy 3	z fazy 3 do fazy 2	z fazy 1 do fazy 3	z fazy 3 do fazy 1	Razem
Należności z tytułu leasingu finansowego	13 973 829	2 756 303	294 555	222 200	43 006	42 145	8 172	17 340 210
Należności z tytułu pożyczek	1 837 778	257 522	74 532	15 286	4 467	14 047	2 198	2 205 830
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	26 994	18 885	842	3 950	139	2 688	200	53 698
Należności z tytułu faktoringu	2 777 264	17 718	118 887	1 701	5	7 621	303	2 923 499
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu razem	18 615 865	3 050 428	488 816	243 137	47 617	66 501	10 873	22 523 237
w tym: w tym: zakupione/utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	56 847	0	0	0	0	0	0	56 847

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

18. Leasing

18.1. Należności z tytułu leasingu finansowego

31 grudnia 2022	Inwestycja leasingowa brutto	Suma niedyskontowanych opłat leasingowych (bez niegwarantowanych wartości końcowych)	Niezrealizowane przychody	Suma zdyskontowanych niegwarantowanych wartości końcowych
Należności leasingowe brutto:				
do 1 roku	7 086 810	8 364 525	-1 337 777	60 062
powyżej 1 roku do 2 lat	5 049 559	5 810 998	-815 590	54 151
powyżej 2 do 3 lat	3 481 430	3 876 241	-421 569	26 758
powyżej 3 do 4 lat	1 909 849	2 080 330	-184 679	14 198
powyżej 4 do 5 lat	910 202	965 992	-61 545	5 755
powyżej 5 lat	315 461	339 883	-24 874	452
Razem brutto	18 753 311	21 437 969	-2 846 034	161 376
Odpisy na oczekiwane straty	-749 757	-749 757	x	x
Razem netto	18 003 554	20 688 212	-2 846 034	161 376

31 grudnia 2021	Inwestycja leasingowa brutto	Suma niedyskontowanych opłat leasingowych (bez niegwarantowanych wartości końcowych)	Niezrealizowane przychody	Suma zdyskontowanych niegwarantowanych wartości końcowych
Należności leasingowe brutto:				
do 1 roku	6 652 915	7 287 759	-729 466	94 622
powyżej 1 roku do 2 lat	4 811 112	5 199 905	-448 819	60 026
powyżej 2 do 3 lat	3 427 234	3 630 153	-233 935	31 016
powyżej 3 do 4 lat	1 805 887	1 900 121	-107 512	13 278
powyżej 4 do 5 lat	868 748	898 384	-37 332	7 696
powyżej 5 lat	404 638	420 599	-17 488	1 527
Razem brutto	17 970 534	19 336 921	-1 574 552	208 165
Odpisy na oczekiwane straty	-630 324	-630 324	x	x
Razem netto	17 340 210	18 706 597	-1 574 552	208 165

Korzystający nabywają przedmiot leasingu po zakończeniu umowy w cenie ustalonej na poziomie niższym niż wartość rynkowa. Sporadycznie występuje gwarancja nabycia przedmiotu leasingu po zakończeniu umowy leasingu przez podmioty trzecie.

Charakterystyka portfela z podziałem na rodzaj środków (wg wartości netto)	31 grudnia 2022	%	31 grudnia 2021	%
Leasing samochodów osobowych	6 815 111	38%	6 804 710	39%
Leasing transportu ciężkiego	5 316 516	29%	4 518 026	26%
Leasing nieruchomości	303 587	2%	465 465	3%
Leasing maszyn i urządzeń	5 568 340	31%	5 552 009	32%
Razem	18 003 554	100%	17 340 210	100%

18.2. Należności z tytułu leasingu operacyjnego

Należności z tytułu leasingu operacyjnego Grupy wyniosły na koniec 2022 roku 55.456 tys. zł (2021: 53.698 tys. zł).

Środki trwałe oddane w leasing operacyjny zostały omówione w nocie 20.1. skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Umowy leasingu operacyjnego zawierane są na okres krótszy niż 75% ekonomicznego okresu użytkowania składnika aktywów finansowych. Bieżąca wartość minimalnych opłat leasingowych na moment zawarcia umowy jest niższa niż wartość godziwa przedmiotu leasingu. W umowach leasingu operacyjnego nie występują płatności warunkowe. Umowy nie gwarantują leasingobiorcy możliwości wydłużenia bądź skrócenia okresu leasingu.

19. Wartości niematerialne

2022	Wartość firmy	Relacje z klientami	Znak towarowy	Prawa autorskie	Oprogramowanie komputerowe	Oprogramowanie komputerowe w budowie	Razem
WARTOŚĆ BRUTTO							
Stan na 1 stycznia	57 437	71 000	3 200	51	141 961	11 665	285 314
Zwiększenia stanu w ciągu roku, w tym:	0	0	0	0	43 837	-173	43 664
Zwiększenie	0	0	0	0	31 104	12 560	43 664
Przejęcie do użytkowania	0	0	0	0	12 733	-12 733	0
Zmniejszenia stanu w ciągu roku	0	-64 000	0	-51	-3 208	0	-67 259
Stan na 31 grudnia	57 437	7 000	3 200	0	182 590	11 492	261 719
UMORZENIE							
Stan na 1 stycznia	0	34 763	0	43	89 374	0	124 180
Amortyzacja okresu (Ogólne koszty administracyjne)	0	5 220	0	0	16 908	0	22 128
Zmniejszenia w ciągu roku	0	-34 240	0	-43	-3 162	0	-37 445
Stan na 31 grudnia	0	5 743	0	0	103 120	0	108 863
ODPISY AKTUALIZUJĄCE							
Stan na 1 stycznia	0	8 506	0	0	0	0	8 506
Zwiększenia stanu w ciągu roku	0	21 254	0	0	0	0	21 254
Zmniejszenia w ciągu roku	0	-29 760	0	0	0	0	-29 760
Stan na 31 grudnia	0	0	0	0	0	0	0
WARTOŚĆ NETTO							
Stan na 1 stycznia	57 437	27 731	3 200	0	52 587	11 665	152 628
Stan na 31 grudnia	57 437	1 257	3 200	0	79 470	11 492	152 856

Wartość firmy, powstała z tytułu nabycia spółki Raiffeisen-Leasing Polska S.A. w dniu 1 grudnia 2016 roku, została przypisana do wyodrębnionej ewidencyjnie części aktywów Grupy, będących aktywami nabytej Raiffeisen-Leasing Polska S.A. Test na utratę wartości został przeprowadzony metodą zdyskontowanych dywidend z uwzględnieniem wartości rezydualnej, na podstawie 8-letniej prognozy finansowej. Test na utratę wartości bazuje na aktualnym planie finansowym na lata 2023 – 2025 przygotowywanym w czwartym kwartale 2022 roku w ramach standardowego procesu planistycznego przeprowadzanego przez Grupę. Dla roku 2026 i lat późniejszych założono roczny przyrost portfela w wysokości 2% i założono utrzymanie parametrów rentownościach i efektywnościowych, takich jak Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

wskaźniki relacji: kosztów do przychodów, odpisów aktualizujących do wartości należności z tytułu leasingu i pożyczek oraz przychodów do wartości należności z tytułu leasingu i pożyczek. Dla okresu krańcowego przyjęto również stopę wzrostu 2%. Na dzień bilansowy nie stwierdzono przesłanek utraty wartości tego aktywa.

Relacje z klientami o wartości netto na dzień 1 stycznia 2022 roku 25.574 tys. zł były ujawnionym zidentyfikowanym aktywem przy rozliczeniu ceny nabycia Raiffeisen-Leasing Polska S.A. wycenionym dla klientów detalicznych. Przyjęty okres amortyzacji wynosił 20 lat, przy czym profil amortyzacji zbieżny był z oczekiwanym konsumowaniem korzyści, jakie te relacje przyniosą w przyszłości, czyli nieliniowo. Założenia wolumenowe oparte były o historyczne poziomy wolumenów realizowanych z klientami z portfela Raiffeisen-Leasing Polska S.A. w okresie 2017 – 2022. Parametry rentownościowe bazowały na aktualnym planie finansowym Jednostki Dominującej. W modelu porównywane zostały przychody, jakie Grupa wygeneruje na relacjach z klientami z portfela Raiffeisen-Leasing Polska S.A., z kosztami z nimi związanymi, włącznie z wymaganymi zwrotami na poszczególnych komponentach majątku, w tym na kapitale własnym. W 2022 roku, z uwagi na znaczny wzrost rynkowych stóp procentowych, Jednostka Dominująca dokonała odpisu aktualizującego wartość relacji z klientami w segmencie detalicznym w wysokości 21.255 tys. zł, który obciążył pozostałe koszty operacyjne. W 2021 roku Grupa dokonała odpisu aktualizującego wartość relacji z klientami w segmencie korporacyjnym w wysokości 8.506 tys. zł, który obciążył pozostałe koszty operacyjne. Relacje z klientami powstałe przy rozliczeniu ceny nabycia Raiffeisen-Leasing Polska S.A. – po rozpoznaniu utraty ich wartości - zostały zlikwidowane w 2022 roku.

Relacje z klientami w wysokości 1.257 tys. zł są ujawnionym zidentyfikowanym aktywem przy rozliczeniu ceny nabycia Prime Car Management S.A. Przyjęty okres amortyzacji wynosi 10 lat, a profil amortyzacji zbieżny jest z oczekiwanym konsumowaniem korzyści, jakie te relacje przyniosą w przyszłości, czyli nieliniowo.

Znak towarowy Maserlease jest ujawnionym zidentyfikowanym aktywem przy rozliczeniu ceny nabycia Prime Car Management S.A.

Wartość zobowiązań umownych dotyczących wartości niematerialnych na dzień 31 grudnia 2022 roku wyniosła 4.226 tys. zł.

W 2022 roku i 2021 roku nie występowały ograniczenia dotyczące tytułu prawnego do wartości niematerialnych tytułem zabezpieczenia zobowiązań.

2021	Wartość firmy	Relacje z klientami	Znak towarowy	Prawa autorskie	Oprogramowanie komputerowe	Oprogramowanie komputerowe w budowie	Razem
WARTOŚĆ BRUTTO							
Stan na 1 stycznia	57 437	71 000	3 200	554	110 178	9 859	252 228
Zwiększenia stanu w ciągu roku, w tym:	0	0	0	0	32 106	1 806	33 912
Zwiększenie	0	0	0	0	21 780	12 132	33 912
Przejęcie do użytkowania	0	0	0	0	10 326	-10 326	0
Zmniejszenia stanu w ciągu roku	0	0	0	-503	-323	0	-826
Stan na 31 grudnia	57 437	71 000	3 200	51	141 961	11 665	285 314
UMORZENIE							
Stan na 1 stycznia	0	25 822	0	538	73 037	0	99 397
Amortyzacja okresu (Ogólne koszty administracyjne)	0	8 941	0	7	16 657	0	25 605
Zmniejszenia w ciągu roku	0	0	0	-502	-320	0	-822
Stan na 31 grudnia	0	34 763	0	43	89 374	0	124 180
ODPISY AKTUALIZUJĄCE							
Stan na 1 stycznia	0	0	0	0	0	0	0
Zwiększenia stanu w ciągu roku	0	8 506	0	0	0	0	8 506
Stan na 31 grudnia	0	8 506	0	0	0	0	8 506
WARTOŚĆ NETTO							
Stan na 1 stycznia	57 437	45 178	3 200	16	37 141	9 859	152 831
Stan na 31 grudnia	57 437	27 731	3 200	8	52 587	11 665	152 628

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

20. Rzeczowe aktywa trwałe

2022	Nieruchomości inwestycyjne	Budynki, lokale i ulepszenia w obcych obiektach	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe	Razem	w tym: aktywa z tytułu prawa do użytkowania
WARTOŚĆ BRUTTO								
Stan na 1 stycznia	12 976	69 637	39 057	1 953 254	7 867	0	2 082 791	63 880
Zwiększenia stanu w ciągu roku, w tym:	0	8 210	8 567	915 729	1 479	1 384	935 369	8 070
Zwiększenia bezpośrednie	0	0	0	0	0	0	0	0
Zmniejszenia stanu w ciągu roku	0	-2 778	-1 599	-491 481	-431	0	-496 289	-3 893
Inne		-841	0	41 151	0	0	40 310	0
Stan na 31 grudnia	12 976	74 228	46 025	2 418 653	8 915	1 384	2 562 181	68 057
UMORZENIE								
Stan na 1 stycznia	2 115	40 135	27 871	446 865	5 550	0	522 536	35 942
Amortyzacja okresu	244	16 000	4 289	261 785	755	0	283 073	15 331
Zmniejszenia w ciągu roku	0	-2 200	-1 570	-186 989	-225	0	-190 984	-2 189
Inne	0	0	0	11 644	0	0	11 644	0
Stan na 31 grudnia	2 359	53 935	30 590	533 305	6 080	0	626 269	49 084
ODPISY AKTUALIZUJĄCE								
Stan na 1 stycznia	2 300	0	0	593	0	0	2 893	0
Zwiększenia	300	0	0	0	0	0	300	0
Zmniejszenia	0	0	0	-3	0	0	-3	0
Stan na 31 grudnia	2 600	0	0	590	0	0	3 190	0
WARTOŚĆ NETTO								
Stan na 1 stycznia	8 561	29 502	11 186	1 505 796	2 317	0	1 557 362	27 938
Stan na 31 grudnia	8 017	20 293	15 435	1 884 758	2 835	1 384	1 932 722	18 973

Wartość zobowiązań umownych dotyczących rzeczowych aktywów trwałych na dzień 31 grudnia 2022 roku wyniosła 140.549 tys. zł, w tym zobowiązania umowne do nabycia środków trwałych, które staną się przedmiotami umów leasingu operacyjnego, w wysokości 139.068 tys. zł.

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W 2022 roku i 2021 roku nie występowały ograniczenia dotyczące tytułu prawnego do rzeczowych aktywów trwałych tytułem zabezpieczenia zobowiązań.

Wartość bilansowa netto rzeczowych aktywów trwałych oddanych w leasing operacyjny na dzień 31 grudnia 2022 roku wyniosła 1.855.698 tys. zł, a na 31 grudnia 2021 roku - 1.487.120 tys. zł (szczegóły dotyczące tych rzeczowych aktywów trwałych zawiera nota 20.1. skonsolidowanego sprawozdania finansowego).

2021	Nieruchomości inwestycyjne	Budynki, lokale i ulepszenia w obcych obiektach	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe	Razem	w tym: aktywa z tytułu prawa do użytkowania
WARTOŚĆ BRUTTO								
Stan na 1 stycznia	12 976	77 513	36 609	1 644 233	9 600	0	1 780 931	71 443
Zwiększenia stanu w ciągu roku, w tym:	0	6 500	3 338	770 362	819	0	781 019	7 448
Zwiększenia bezpośrednie	0	6 500	3 338	770 362	819	0	781 019	7 448
Zmniejszenia stanu w ciągu roku	0	-14 376	-890	-499 964	-2 552	0	-517 782	-15 078
Inne		0	0	38 623	0	0	38 623	67
Stan na 31 grudnia	12 976	69 637	39 057	1 953 254	7 867	0	2 082 791	63 880
UMORZENIE								
Stan na 1 stycznia	1 870	34 008	24 224	406 608	7 319	0	474 029	29 833
Amortyzacja okresu	245	17 278	4 108	226 868	695	0	249 194	16 723
Zmniejszenia w ciągu roku	0	-11 151	-461	-194 400	-2 464	0	-208 476	-10 614
Inne	0	0	0	7 789	0	0	7 789	0
Stan na 31 grudnia	2 115	40 135	27 871	446 865	5 550	0	522 536	35 942
ODPISY AKTUALIZUJĄCE								
Stan na 1 stycznia	820	0	95	499	0	0	1 414	0
Zwiększenia	1 480	0	0	228	0	0	1 708	0
Zmniejszenia	0	0	-95	-134	0	0	-229	0
Stan na 31 grudnia	2 300	0	0	593	0	0	2 893	0
WARTOŚĆ NETTO								
Stan na 1 stycznia	10 286	43 505	12 290	1 237 126	2 281	0	1 305 488	41 610
Stan na 31 grudnia	8 561	29 502	11 186	1 505 796	2 317	0	1 557 362	27 938

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

20.1. Wartość środków trwałych oddanych w leasing operacyjny

2022	Nieruchomości inwestycyjne	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Razem
WARTOŚĆ BRUTTO				
Stan na 1 stycznia	12 976	1 068	1 917 849	1 931 893
Zwiększenia stanu w ciągu roku, w tym:	0	133	891 553	891 686
Zwiększenia bezpośrednie	0	133	891 553	891 686
Zmniejszenia stanu w ciągu roku	0	-325	-476 316	-476 641
Inne	0	0	41 059	41 059
Stan na 31 grudnia	12 976	876	2 374 145	2 387 997
UMORZENIE				
Stan na 1 stycznia	2 115	726	439 039	441 880
Amortyzacja okresu	244	161	256 721	257 126
Zmniejszenia w ciągu roku	0	-176	-181 306	-181 482
Inne	0	0	11 585	11 585
Stan na 31 grudnia	2 359	711	526 039	529 109
ODPISY AKTUALIZUJĄCE				
Stan na 1 stycznia	2 300	0	593	2 893
Zwiększenia	300	0	0	300
Zmniejszenia	0	0	-3	-3
Stan na 31 grudnia	2 600	0	590	3 190
WARTOŚĆ NETTO				
Stan na 1 stycznia	8 561	342	1 478 217	1 487 120
Stan na 31 grudnia	8 017	165	1 847 516	1 855 698

Łączna wartość przyszłych opłat z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Dla okresu:		
do 1 roku	338 985	304 930
powyżej 1 roku do 2 lat	208 387	192 403
powyżej 2 do 3 lat	103 878	83 075
powyżej 3 do 4 lat	33 690	20 839
powyżej 4 do 5 lat	4 954	4 045
powyżej 5 lat	391	926
Razem	690 285	606 218

W 2022 roku Grupa osiągnęła przychody z nieruchomości inwestycyjnych w wysokości 650 tys. zł (2021: 441 tys. zł), koszty bezpośrednie związane z tą działalnością wyniosły 1.427 tys. zł, w tym koszt odpisu aktualizującego w wysokości 300 tys. zł (2021: 2.502 tys. zł, w tym koszt odpisu aktualizującego w wysokości 1.480 tys. zł).

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnej, o wartości księgowej na dzień 31 grudnia 2022 roku w wysokości 7.760 tys. zł, wynosi 7.800 tys. zł.

2021	Nieruchomości inwestycyjne	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Razem
WARTOŚĆ BRUTTO				
Stan na 1 stycznia	12 976	1 643	1 613 440	1 628 059
Zwiększenia stanu w ciągu roku, w tym:	0	0	754 036	754 036
Zwiększenia bezpośrednie	0	0	754 036	754 036
Zmniejszenia stanu w ciągu roku	0	-575	-489 707	-490 282
Inne	0	0	40 080	40 080
Stan na 31 grudnia	12 976	1 068	1 917 849	1 931 893
UMORZENIE				
Stan na 1 stycznia	1 870	1 040	397 905	400 815
Amortyzacja okresu	245	181	221 956	222 382
Zmniejszenia w ciągu roku	0	-495	-189 642	-190 137
Inne	0	0	8 820	8 820
Stan na 31 grudnia	2 115	726	439 039	441 880
ODPISY AKTUALIZUJĄCE				
Stan na 1 stycznia	820	0	365	1 185
Zwiększenia	1 480	0	228	1 708
Zmniejszenia	0	0	0	0
Stan na 31 grudnia	2 300	0	593	2 893
WARTOŚĆ NETTO				
Stan na 1 stycznia	10 286	603	1 215 170	1 226 059
Stan na 31 grudnia	8 561	342	1 478 217	1 487 120

21. Należności i zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego

	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Należny zwrot podatku	36 005	28 877
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego brutto razem	36 005	28 877
Odpisy aktualizujące	0	0
Podatek dochodowy do zapłaty	-3 953	-2 997
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego brutto razem	-3 953	-2 997
Razem	32 052	25 880

Należności z tytułu podatku dochodowego na dzień 31 grudnia 2022 roku w wysokości 35.622 tys. zł (2021 roku – 27.011 tys. zł) są należnościami Jednostki Dominującej od PKO Banku Polskiego S.A., tj. od podmiotu dominującego w ramach funkcjonującej Podatkowej Grupy Kapitałowej Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej (por. nota 14.).

22. Zapasy

	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Inwestycje leasingowe	264 445	169 691
Aktywa pokontraktowe, przeznaczone do zbycia	99 015	68 084
Zapasy brutto razem	363 460	237 775
Odpisy aktualizujące	-6 425	-4 252
Zapasy netto	357 035	233 523

Żadna kategoria zapasów nie stanowiła zabezpieczenia kredytów lub pożyczek w roku zakończonym 31 grudnia 2022 roku i w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2021 roku.

23. Pozostałe aktywa

	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Aktywa finansowe brutto, w tym:		
Należności ze sprzedaży zwindykowanych przedmiotów leasingu	29 760	39 925
Należności z tytułu pośrednictwa ubezpieczeniowego	15 133	13 556
Depozyt zabezpieczający transakcje IRS	4 990	0
Należności od EBI z tytułu programu wsparcia MŚP	1 805	3 252
Aktywa finansowe brutto razem	51 688	56 733
Odpisy aktualizujące	0	0
Aktywa finansowe netto razem	51 688	56 733
Aktywa niefinansowe brutto, w tym:		
Zaliczki na rzecz dostawców przedmiotów leasingu	72 765	42 837
Rozrachunki publicznoprawne	41 719	191 195
Koszty zapłacone	22 220	12 997
Inne	398	356
Aktywa niefinansowe brutto razem	137 102	247 385
Odpisy aktualizujące	-1 142	-1 623
Aktywa niefinansowe netto razem	135 960	245 762
Razem	187 648	302 495

Kwota pozostałych aktywów, których realizacji lub uregulowania oczekuje się po upływie 12 miesięcy, na koniec 2022 roku wynosiła 1.909 tys. zł (2021: 1.333 tys. zł).

W pozycji rozrachunki publicznoprawne wykazane zostały na dzień 31 grudnia 2022 roku należności z tytułu podatku od towarów i usług (41.660 tys. zł) oraz należności z tytułu nadpłaty w podatku od środków transportu (59 tys. zł), na 31 grudnia 2021 roku – należności z tytułu podatku od towarów i usług (191.159 tys. zł) oraz należności z tytułu nadpłaty w podatku od środków transportu (36 tys. zł).

Poniższe zestawienie przedstawia zmianę stanu odpisów aktualizujących wartość innych aktywów.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość innych aktywów	2022	2021
Stan odpisu na dzień 1 stycznia	1 623	1 565
Utworzenie odpisów na utratę wartości	431	90
Wykorzystanie odpisów	-57	-32
Odwrócenie odpisów na utratę wartości	-855	0
Stan odpisu na dzień 31 grudnia	1 142	1 623

Odpis aktualizujący wartość pozostałych aktywów na dzień 31 grudnia 2022 roku w kwocie 1.142 tys. zł oraz na dzień 31 grudnia 2021 roku w kwocie 1.623 tys. zł dotyczył innych aktywów.

24. Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek

	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Kredyty i pożyczki otrzymane, w tym:	23 263 814	20 239 393
Zobowiązania krótkoterminowe	8 158 885	7 007 438
Zobowiązania długoterminowe	15 104 929	13 231 955
Razem	23 263 814	20 239 393

Zmiany w wartości zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek przedstawia poniższa tabela.

W okresie	2022	2021
Stan na początek okresu	20 239 393	17 717 436
Ciągnięcia kredytów i pożyczek	7 925 243	7 666 042
Spłaty kredytów i pożyczek	-5 001 136	-5 176 885
Zmniejszenia z tytułu spłaty odsetek	-1 060 150	-188 791
Zmiana naliczonych odsetek, wyceny pozycji w walutach obcych i pozostałe	1 160 464	221 591
Stan na koniec okresu	23 263 814	20 239 393

Oprocentowanie otrzymanych kredytów ma charakter zmienny i oparte jest na stawkach rynkowych (WIBOR 1M, EURIBOR 1M/3M, LIBOR 1M – w zależności od waluty zaangażowania) powiększonych o marżę banku. Grupa finansuje swoją działalność w PKO Banku Polskim S.A. oraz bankach zewnętrznych (spoza Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A.), w tym w wielostronnych bankach rozwoju (ang. multilateral development banks).

W celu dopasowania struktury walutowej pasywów i aktywów Grupa zaciąga kredyty w następujących walutach: PLN, EUR oraz USD.

Kredyty otrzymane z Banku Rozwoju Rady Europy (CEB), Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) oraz Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK) zabezpieczone są poprzez gwarancje bankowe wystawione przez PKO Bank Polski S.A.

25. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych spółki sekurytyzacyjnej Polish Lease Prime 1 DAC	1 066 677	2 138 772
Zobowiązania z tytułu emisji krótkoterminowych dłużnych papierów wartościowych Jednostki Dominującej	1 209 733	1 585 584
Razem	2 276 410	3 724 356

Zmiany w wartości zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych przedstawia poniższa tabela.

W okresie	2022	2021
Stan na początek okresu	3 724 356	3 535 728
Zwiększenia z emisji (w cenie nominalnej)	3 972 500	4 951 698
Zmniejszenia z tytułu wykupu	-5 412 165	-4 764 000
Zmniejszenia z tytułu spłaty odsetek	-94 763	-34 102
Zmiana naliczonych odsetek/dyskonta i pozostałe	86 482	35 032
Stan na koniec okresu	2 276 410	3 724 356

W ramach Programu emisji obligacji (z limitem 2,5 mld złotych) uruchomionego we współpracy z PKO Bankiem Polskim Jednostka Dominująca emituje krótkoterminowe obligacje zerokuponowe, w których dyskonto jest ustalone w oparciu o marżę oraz odpowiednią stawkę referencyjną WIBOR. Obligacje podlegają wykupowi według wartości nominalnej.

Wartość godziwa obligacji krótkoterminowych o wartości nominalnej 1.225.000 tys. zł wyliczona na podstawie zdyskontowanych przepływów pieniężnych na dzień 31 grudnia 2022 roku wyniosła 1.209.733 tys. zł.

W 2019 roku PKO Leasing S.A. przeprowadziła transakcję sekurytyzacji wierzytelności leasingowych o wartości 2.475 mln zł. W dniu 26 września 2019 roku PKO Leasing S.A. dokonała sprzedaży wierzytelności leasingowych do spółki celowej Polish Lease Prime 1 Designated Activity Company (Polish Lease Prime 1 DAC) z siedzibą w Dublinie (Irlandia). Nabyte przez spółkę celową wierzytelności zostały sfinansowane głównie poprzez emisję papierów wartościowych (obligacji) przeprowadzoną dnia 26 września 2019 roku z terminem wykupu 28 grudnia 2029 roku oraz ze środków pozyskanych od PKO Leasing S.A. w formie pożyczki podporządkowanej w kwocie 83,75 mln zł. Finalnie, obligacje o wartości nominalnej 1.835 mln zł (Obligacje Nadrzędne) zostały objęte przez podmioty spoza PKO Leasing S.A. (por. nota 30.). W listopadzie 2021 roku program sekurytyzacji wszedł w fazę amortyzacji. Spółka celowa wykupiła w 2021 roku obligacje o wartości nominalnej 340.000 tys. zł, a w 2022 roku o wartości nominalnej 1.074.665 tys. zł.

26. Pozostałe zobowiązania

	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Zobowiązania finansowe brutto, w tym:		
Otrzymane zaliczki od klientów	351 880	339 604
Zobowiązania wobec klientów z tytułu kaucji i depozytów	149 301	191 654
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	98 387	53 653
Zobowiązania z tytułu leasingu	20 482	29 424
Zobowiązania z tytułu faktoringu	17 781	0
Zobowiązania finansowe brutto razem	637 831	614 335
Zobowiązania niefinansowe brutto, w tym:		
Zobowiązanie wobec akcjonariuszy Jednostki Dominującej z tytułu dywidendy	0	53 000
Przychody pobierane z góry	80 141	37 560
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	51 473	51 943
Rezerwa na premie i bonusy	23 205	24 729
Rozrachunki publiczno-prawne	15 993	10 088
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	12 253	12 179
Pozostałe	15 129	11 091
Zobowiązania niefinansowe brutto razem	198 194	200 590
Razem	836 025	814 925

Wartość zobowiązań, których realizacji lub uregulowania oczekuje się po upływie 12 miesięcy, wyniosła na dzień 31 grudnia 2022 roku 124.047 tys. zł (2021: 119.521 tys. zł).

W 2022 roku Grupa poniosła koszty rat leasingowych (bez podatku od towarów i usług) w wysokości 13.990 tys. zł.

27. Rezerwy

2022	Stan na 1 stycznia	Utworzenie rezerwy lub odpisu	Odwrócenie rezerwy lub odpisu	Wykorzystanie rezerwy lub odpisu	Inne zmiany	Stan na 31 grudnia
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe z tytułu udzielonych zobowiązań gwarancyjnych	0	255	0	0	0	255
Rezerwy na sprawy sporne	2 483	1 278	-209	-514	0	3 038
Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe	759	176	0	-6	-172	757
Rezerwa na dodatkowe zobowiązanie w podatku dochodowym w PKO Leasing Sverige AB (sprawa sporna)	5 670	0	0	0	0	5 670
Inne rezerwy	1 698	998	-1 616	0	0	1 080
Razem	10 610	2 707	-1 825	-520	-172	10 800

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

2021	Stan na 1 stycznia	Utworzenie rezerwy lub odpisu	Odwrocenie rezerwy lub odpisu	Wykorzystanie rezerwy lub odpisu	Inne zmiany	Stan na 31 grudnia
Rezerwy na sprawy sporne	1 885	1 007	-226	-183	0	2 483
Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe	881	147	-27	0	-242	759
Rezerwa na dodatkowe zobowiązanie w podatku dochodowym w PKO Leasing Sverige AB (sprawa sporna)	0	5 670	0	0	0	5 670
Inne rezerwy	2 405	1 648	-2 355	0	0	1 698
Razem	5 171	8 472	-2 608	-183	-242	10 610

Na dzień 31 grudnia 2022 roku Grupa utrzymała utworzoną w 2021 roku rezerwę na dodatkowe obciążenie w podatku dochodowym spółki zależnej PKO Leasing Sverige AB w wysokości 5.670 tys. zł.

W 2021 roku PKO Leasing Sverige AB otrzymała projekty decyzji ze szwedzkiego urzędu skarbowego (Skatteverket) dotyczące podatku dochodowego za lata 2015-2019. Skatteverket uwzględnił na okres 2015-2019 dodatkowy przychód podatkowy oraz karę za niezadeklarowanie przychodu. PKO Leasing Sverige AB od zawarcia pierwszych umów leasingu w 2014 roku stosowała podejście, zgodnie z którym umowy leasingu ujmowała dla celów podatkowych zgodnie z podejściem księgowym, tj. jako leasing finansowy, gdzie przychodem jest tylko część odsetkowa raty leasingowej, przy czym w deklaracji dotyczącej podatku dochodowego rozpoznawała niewielki koszt z tytułu amortyzacji przedmiotu leasingu. Takie podejście było stosowane przez wszystkie lata funkcjonowania PKO Leasing Sverige AB, tj. od 2014 do 2021 roku. Skatteverket w swoich decyzjach wskazał, że spółka powinna była rozpoznawać dla celów podatkowych przychód w wysokości całej raty leasingowej (tj. jak przy leasingu operacyjnym, a nie jak przy leasingu finansowym) i doliczył spółce dodatkowy przychód do opodatkowania. PKO Leasing Sverige AB w 4. kwartale 2021 roku złożyła korekty deklaracji za lata 2015-2020, uwzględniając w nich podejście spójne z podejściem prezentowanym przez szwedzkie organy podatkowe oraz korygując dodatkowo amortyzację środków trwałych. Z korekt deklaracji nie wyniknął obowiązek zapłaty podatku dochodowego.

PKO Leasing Sverige AB oczekuje wyroku sądu administracyjnego w związku ze skargą spółki złożoną na negatywne decyzje szwedzkich organów podatkowych, wydane w 2022 roku.

Inne rezerwy w wysokości 1.080 tys. zł na dzień 31 grudnia 2022 roku dotyczą rezerw na gwarantowane koszty pokrycia napraw szkód częściowych (2021: 1.698 tys. zł rezerw na gwarantowane koszty pokrycia napraw szkód częściowych).

Na dzień 31 grudnia 2022 roku długoterminowa część rezerw wyniosła 818 tys. zł (2021: 688 tys. zł), w tym: rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe - 732 tys. zł (2021: 625 tys. zł).

28. Kapitały

Wartość kapitału akcyjnego Jednostki Dominującej na dzień 31 grudnia 2022 roku i na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosiła 347.856 tys. zł.

W okresie od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku nie miały miejsca zmiany w wartości kapitału akcyjnego Jednostki Dominującej oraz w liczbie wyemitowanych akcji. Wszystkie wyemitowane akcje o wartości nominalnej 10 zł każda w liczbie 34.785.566 szt. na dzień 31 grudnia 2022 roku są w pełni opłacone. Wszystkie akcje mają takie same prawa głosu. Akcjonariuszem, posiadającym 100% kapitału zakładowego Jednostki Dominującej, jest Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.

Zarejestrowany kapitał akcyjny	Wartość nominalna akcji		Liczba akcji (w szt.)	
	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2022	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2021	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2022	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2021
Stan na początek okresu	347 856	347 856	34 785 566	34 785 566
Stan na koniec okresu	347 856	347 856	34 785 566	34 785 566

Kapitał zapasowy	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Kapitał zapasowy z zysków netto z lat ubiegłych	58 411	58 411
Kapitał zapasowy z nadwyżki ceny emisyjnej akcji nad ceną nominalną	193 152	193 152
Stan na koniec okresu	251 563	251 563

W latach 2021-2022 nie miały miejsca zmiany w wartości kapitału zapasowego oraz rezerwowego Jednostki Dominującej.

Inne dochody całkowite	2022	2021
Inne dochody całkowite na początek okresu (przed podatkiem)	41 624	-7 059
Zyski odniesione na inne dochody całkowite w okresie	53 574	51 433
Kwota przeniesiona w okresie z innych dochodów całkowitych do rachunku zysków i strat, w tym:	32 920	-2 750
- koszty z tytułu odsetek	32 920	-2 750
Razem pozostałe dochody wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów (przed podatkiem)	86 494	48 683
Razem wpływy na inne dochody całkowite w okresie (przed podatkiem)	86 494	48 683
Razem inne dochody całkowite na koniec okresu (przed podatkiem)	128 118	41 624
Efekt podatkowy	-24 343	-7 909
Inne dochody całkowite na koniec okresu (netto)	103 775	33 715
Nieefektywna część zabezpieczenia przepływów pieniężnych rozpoznana w rachunku zysków i strat	3 404	-2 933

Kwota pozostałych całkowitych dochodów wykazanych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów po uwzględnieniu podatku wyniosła w 2022 roku 70.131 tys. zł, w 2021 roku - 39.456 tys. zł.

Wynik finansowy podlegał podziałowi zgodnie poniższą tabelą:

Wynik finansowy roku bieżącego	2022	2021
Stan na 1 stycznia	196 109	155 240
Zysk netto za rok bieżący przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej	347 171	249 109
Przeniesienie na pozostałe kapitały (wynik finansowy z lat ubiegłych)	-196 109	-155 240
Zatwierdzona zaliczka na poczet dywidendy z zysku za rok bieżący	0	-53 000
Stan na 31 grudnia	347 171	196 109

Dywidendy

	2022	2021
Dywidendy wypłacone przez Jednostkę Dominującą	215 323	226 200
Średnia ważona ilość akcji zwykłych	34 785 566	34 785 566
Dywidenda wypłacona przez Jednostkę Dominującą przypadająca na 1 akcję	6,19	6,50

Propozycja podziału zysku

Zarząd Jednostki Dominującej zarekomenduje Radzie Nadzorczej przeznaczyć wynik finansowy za 2022 rok w wysokości 349.579 tys. zł w całości na wypłatę dywidendy, dodatkowo zaproponuje pozostałą kwotę z niepodzielonego zysku z lat ubiegłych w wysokości 7 tys. zł przeznaczyć na wypłatę dywidendy.

	2022
Dywidendy zaproponowane do wypłaty z zysku roku bieżącego (w złotych)	349 579 575,78
Dywidendy zaproponowane do wypłaty z niepodzielonego zysku z lat ubiegłych (w złotych)	6 735,78
Ilość akcji zwykłych na 31 grudnia	34 785 566
Dywidenda zaproponowana do wypłaty przypadająca na 1 akcję (w złotych)	10,05

29. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Wartość otrzymanych zobowiązań finansowych (niewykorzystanych linii kredytowych) i gwarancyjnych (związanych z zobowiązaniami Grupy wobec podmiotów trzecich wynikających przede wszystkim z zawartych umów kredytu oraz umów najmu) zaprezentowano poniżej.

	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Otrzymane zobowiązania finansowe	3 215 815	3 024 837
Otrzymane zobowiązania gwarancyjne	3 008 929	2 542 700
Razem	6 224 744	5 567 537

Poniższa tabela przedstawia wynikającą z zawartych umów wartość zobowiązań warunkowych:

	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Udzielone zobowiązania finansowe		
Zobowiązania do udzielenia pożyczki/przekazania aktywów w leasing finansowy	1 096 804	777 413
Kwota przyznaných limitów faktoringowych do wykorzystania	2 749 179	2 116 671
Razem udzielone zobowiązania finansowe, w tym:	3 845 983	2 894 084
Z pierwotnym terminem zapadalności do 1 roku	3 845 983	2 894 084
Udzielone zobowiązania gwarancyjne		
Poręczenia z ramach programu „Mój elektryk”	21 884	0
Razem udzielone zobowiązania gwarancyjne:	21 884	0
Razem zobowiązania warunkowe	3 867 867	2 894 084

Wszystkie zobowiązania Grupy do udzielenia pożyczki/przekazania aktywów w leasing finansowy/faktoringu mają charakter warunkowy. Szczegółowy opis ryzyk związanych z zobowiązaniami pozabilansowymi został przedstawiony w notach dotyczących ryzyka. Wartość rezerw utworzonych na udzielone zobowiązania gwarancyjne wyniosła na dzień 31 grudnia 2022 roku 255 tys. zł (por. nota 27.).

Sprawy sporne

Łączna wartość przedmiotu sporu spraw sądowych, w których Grupa występowała w roli pozwanego, wynosiła na dzień 31 grudnia 2022 roku 7.006 tys. zł (31 grudnia 2021 roku: 7.573 tys. zł). Grupa utworzyła rezerwy w przypadkach, gdzie według szacunków Grupy prawdopodobieństwo konieczności wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne jest większe niż 50%. Rezerwę utworzono w wysokości przewidywanej kwoty zobowiązania. Na dzień 31 grudnia 2022 roku rezerwy na roszczenia prawne, w których Grupa występowała w roli pozwanego, wyniosły 3.038 tys. zł (2021: 2.483 tys. zł).

Polskie przepisy podatkowe podlegają interpretacjom oraz zmianom, stąd istnieje teoretyczna możliwość, iż interpretacja tych przepisów przez władze skarbowe może być inna niż zastosowana przez Grupę, co może skutkować dążeniem organów podatkowych do ustalenia innego wymiaru podatku od tego, który został zapłacony przez Grupę. Zgodnie z art. 70 § 1 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa rok podatkowy może podlegać badaniu przez władze skarbowe w ciągu 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku. W ocenie Zarządu Jednostki Dominującej ryzyko wypływu środków z tego tytułu nie jest istotne.

30. Sekurytyzacja portfela leasingowego Grupy

Polish Lease Prime 1 DAC z siedzibą w Irlandii jest spółką celową powołaną w 2019 roku do obsługi sekurytyzacji wierzytelności leasingowych przeprowadzanej w ramach PKO Leasing S.A.

Pomiędzy spółką celową Polish Lease Prime 1 DAC a PKO Leasing S.A. nie występują powiązania kapitałowe. Spółka celowa utworzona została zgodnie z regulacjami irlandzkiego prawa spółek w formie tzw. „Designated Activity Company” (DAC), czyli spółki kapitałowej z prawem wykonywania wyłącznie czynności określonych w akcie założycielskim. W przypadku spółki celowej w akcie założycielskim wskazano w zakresie wykonywanej działalności zawieranie transakcji finansowych, w tym dotyczących sekurytyzacji.

W ramach transakcji sekurytyzacji wierzytelności leasingowych PKO Leasing S.A. pełni rolę jednostki inicjującej, a Polish Lease Prime 1 DAC – jednostki specjalnego przeznaczenia do celów sekurytyzacji w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2402 z dnia 12 grudnia 2017 roku w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla sekurytyzacji oraz utworzenia szczególnych ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji, a także zmieniające dyrektywy 2009/65/WE, 2009/138/WE i 2011/61/UE oraz rozporządzenia (WE) nr 1060/2009 i (UE) nr 648/2012. Utworzenie podmiotu niezależnego od jednostki inicjującej sekurytyzację jest standardem rynkowym wynikającym z oczekiwań wszystkich partnerów biznesowych, szczególnie inwestorów i banków zapewniających finansowanie. Pozwala to na odseparowanie ryzyka kredytowego inicjatora, tj. w tym przypadku PKO Leasing S.A., od ryzyka portfela wierzytelności, które są zabezpieczeniem obligacji emitowanych przez spółkę celową. Dla ochrony interesów wszystkich stron transakcji sekurytyzacji stworzone zostały umowne ramy funkcjonowania spółek celowych. Co do zasady spółka celowa zarządzana jest zgodnie z ustaleniami wynikającymi z umów stanowiących podstawę sekurytyzacji. PKO Leasing S.A. sprawuje nad wyżej wymienioną spółką kontrolę zgodnie z MSSF 10, mimo iż nie posiada w niej zaangażowania kapitałowego.

W 2019 roku PKO Leasing S.A. przeprowadziła transakcję sekurytyzacji wierzytelności leasingowych o wartości 2.475 mln zł. W dniu 26 września 2019 roku PKO Leasing S.A. dokonała sprzedaży wierzytelności leasingowych do spółki celowej Polish Lease Prime 1 Designated Activity Company (Polish Lease Prime 1 DAC) z siedzibą w Dublinie (Irlandia). Nabyte przez spółkę celową wierzytelności zostały sfinansowane głównie poprzez emisję papierów wartościowych (obligacji) przeprowadzoną dnia 26 września 2019 roku z terminem wykupu 28 grudnia 2029 roku oraz ze środków pozyskanych od PKO Leasing S.A. w formie pożyczki podporządkowanej w kwocie 83,75 mln zł. Finalnie, obligacje o wartości nominalnej 1.835 mln zł (Obligacje Nadrzędne) zostały objęte przez podmioty spoza PKO Leasing S.A. Zgodnie z warunkami programu sekurytyzacji spłacane przez klientów wierzytelności leasingowe przeznaczone są w pierwszej kolejności na spłatę Obligacji Nadrzędnych, następnie na spłatę Obligacji Podporządkowanych i w ostatniej kolejności na spłatę pożyczki podporządkowanej. Oznacza to, że środki pozyskane ze spłacanych wierzytelności mogą być przeznaczone na spłatę pożyczki podporządkowanej dopiero po spłaceniu całej kwoty Obligacji Nadrzędnych oraz Obligacji Podporządkowanych (mechanizm Waterfall Payment). Celem i korzyścią transakcji sprzedaży wierzytelności do spółki celowej było pozyskanie źródeł długoterminowego finansowania i ich dywersyfikacja. W listopadzie 2021 roku program sekurytyzacji wszedł w fazę amortyzacji, tj. nie są sprzedawane wierzytelności z nowych umów w miejsce spłacanych,

a obligacje są sukcesywnie (w okresach kwartalnych) wykupowane i umarzane wraz ze spłatami rat leasingowych. W 2022 roku spółka celowa wykupiła obligacje o wartości nominalnej 1.074.665 tys. zł (2021: 340.000 tys. zł) (por. nota 25.).

Na 31 grudnia 2022 roku wartość aktywów stanowiących przedmiot transakcji sekurytyzacji wierzytelności leasingowych wyniosła 992.206 tys. zł, na 31 grudnia 2021 roku - 1.991.815 tys. zł. Sekurytyzowane wierzytelności leasingowe prezentowane są w aktywach Jednostki Dominującej z uwagi na niespełnienie warunków wyłączenia składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej. Pomimo faktu, że PKO Leasing S.A. ma obowiązek przekazania kwot otrzymanych z portfela umów leasingu objętych sekurytyzacją do Polish Lease Prime 1 DAC (korzyści z portfela umów leasingu), PKO Leasing S.A. zachowała zasadniczo całe ryzyko wynikające z posiadania portfela umów leasingu poprzez fakt udzielenia pożyczki podporządkowanej, z której są pokrywane ewentualne straty poniesione z portfela umów leasingu.

Wartości bilansowe aktywów finansowych objętych sekurytyzacją zaprezentowano w poniższej tabeli:

	Wartość transakcji		Kwota ryzyka pozostająca w Grupie	
	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Wartość bilansowa aktywów - należności z tytułu leasingu finansowego	992 206	1 991 815	992 206	1 991 815
Wartość bilansowa aktywów - środki na rachunkach bieżących o ograniczonej możliwości dysponowania	125 665	224 274	125 665	224 274
Wartość bilansowa zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych	-1 066 677	-2 138 772	-1 066 677	-2 138 772
Pozycja netto	51 194	77 317	51 194	77 317

31. Aktywa, na których ustanowiono zabezpieczenia lub o ograniczonej możliwości dysponowania

W tabeli poniżej zaprezentowano informacje na temat aktywów finansowych zastawionych lub o ograniczonej możliwości dysponowania.

Aktywa o ograniczonej możliwości dysponowania	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	131 040	232 114
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu	992 206	1 991 815
Należności stanowiące przedmiot transakcji sekurytyzacji wierzytelności leasingowych	992 206	1 991 815

Zabezpieczeniem zobowiązań z tytułu sekurytyzacji aktywów są w 100% należności stanowiące przedmiot sekurytyzacji, czyli wierzytelności leasingowe sprzedane w ramach programu.

32. Informacje uzupełniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Środki pieniężne w kasie	20	16
Środki na rachunkach bieżących	147 088	443 943
Lokaty w bankach (z terminem wymagalności do 3 miesięcy)	11 531	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty prezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	158 639	443 959

Wartość środków pieniężnych i ich ekwiwalentów o ograniczonej możliwości dysponowania wyniosła na dzień 31 grudnia 2022 roku 131.764 tys. zł (2021: 232.114 tys. zł). Dotyczą one:

- środków na rachunkach bankowych spółek ROOF Poland Leasing 2014 DAC oraz Polish Lease Prime 1 DAC w wysokości 125.665 tys. zł, co związane jest z mechanizmami zabezpieczającymi określonymi w programie sekurytyzacji wierzycelności leasingowych (2021: 224.274 tys. zł),
- środków na rachunkach bankowych VAT w wysokości 6.099 tys. zł, co związane jest z wprowadzeniem do polskiego prawa podatkowego dotyczącego podatku od towarów i usług mechanizmu podzielonej płatności (ang. split payment) (2021: 7.840 tys. zł).

Pozycja niezrealizowane różnice kursowe dodatnie/(ujemne) odnosi się do różnic kursowych od zobowiązań z tytułu kredytów.

Pozycja Inne korekty odnosi się przede wszystkim do zmian w wartości rzeczowych aktywów trwałych oddanych w leasing operacyjny, w tym w szczególności wydatki na nabycie i wartość zlikwidowanych przedmiotów oddanych w leasing operacyjny, amortyzacja przedmiotów w leasingu operacyjnym, oraz do pozostałych zmian w kapitałach własnych.

Inne korekty	2022	2021
Wydatki z tytułu nabycia składników rzeczowych aktywów trwałych oddanych w leasing operacyjny	-891 686	-754 036
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych w leasingu operacyjnym	257 126	222 382
Zmniejszenie stanu rzeczowych aktywów trwałych w leasingu operacyjnym na skutek ich sprzedaży lub likwidacji	295 159	300 145
Odsetki otrzymane (odrębna linia w sprawozdaniu z przepływów środków pieniężnych)	-1 726 178	-756 954
Zmiany w kapitałach będące pozostałymi całkowitymi dochodami	70 131	39 456
Pozostałe korekty	-30 503	-40 784
Razem	-2 025 951	-989 791

Pozostałe pozycje niepieniężne dotyczą zmiany odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych.

Pozostałe zobowiązania	2022	2021
Zmiana stanu Pozostałych zobowiązań wynikająca z sald bilansowych	21 100	114 549
Ujęcie płatności z tytułu leasingu w działalności finansowej	8 942	13 801
Zmiany wynikające z niewypłaconej dywidendy	53 000	-53 000
Razem Pozostałe zobowiązania (z wyłączeniem zobowiązań z tytułu leasingu oraz z tytułu dywidendy) w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	83 042	75 350

33. Wynik na instrumentach finansowych

Wynik dotyczący należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu i środków pieniężnych i ich ekwiwalentach

	2022	2021
Całkowite przychody dotyczące aktywów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 727 592	753 925
Razem	1 727 592	753 925
w tym: przychody dotyczące aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	446 262	147 336

Wynik dotyczący zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu

	2022	2021
Całkowite koszty dotyczące zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	-1 238 807	-237 819
Razem	-1 238 807	-237 819

34. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Metody ustalania wartości godziwej poszczególnych składników aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej wraz z przypisanymi do nich modelami wyceny można zaklasyfikować do trzech głównych kategorii:

- *Kategoria I* – aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane bezpośrednio w oparciu o ceny notowane na aktywnym rynku lub techniki wyceny bazujące tylko i wyłącznie na informacjach rynkowych. Wycena mark-to-market stosowana głównie w odniesieniu do notowanych papierów wartościowych.
- *Kategoria II* – aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o techniki wyceny bazujące na założeniach wykorzystujących obserwacje rynkowe lub informacje pochodzące z aktywnego rynku. Wycena mark-to-model z parametryzacją modeli wyłącznie na podstawie notowań z aktywnego rynku dla danego typu instrumentu. W oparciu o tego typu modele wyceniana jest większość instrumentów pochodnych, w tym transakcje terminowe na papiery wartościowe, niepłynne papiery skarbowe lub papiery emitowane przez bank centralny oraz nienotowane dłużne papiery korporacyjne i komunalne papiery wartościowe, dla których do wyceny pobierane są dane z aktywnego rynku.

- *Kategoria III* – aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o powszechnie stosowane przez uczestników rynku techniki wyceny, których założenia nie bazują na informacji pochodzącej z aktywnego rynku. Wycena mark-to-model z częściową parametryzacją modelu na podstawie estymowanych czynników ryzyka. Metoda ta dotyczy nieliniowych instrumentów pochodnych zawieranych na nieaktywnym rynku, nienotowanych dłużnych papierów korporacyjnych, które nie spełniają warunków pozwalających na zaliczenie ich do kategorii II, a także instrumentów pochodnych, dla których dokonano korekty wartości godziwej o odpisy z tytułu ryzyka kredytowego.

Podział instrumentów finansowych ujmowanych w wartości godziwej na opisane powyżej kategorie prezentuje poniższa tabela.

Wyszczególnienie pozycji	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Kategoria I		
Razem aktywa	0	0
Razem zobowiązania	0	0
Kategoria II		
Pochodne instrumenty finansowe (aktywa)	125 637	43 824
Razem aktywa	125 637	43 824
Pochodne instrumenty finansowe (zobowiązania)	8	5
Razem zobowiązania	8	5
Kategoria III		
Razem aktywa	0	0
Razem zobowiązania	0	0
Razem wszystkie kategorie – aktywa	125 637	43 824
Razem wszystkie kategorie – zobowiązania	8	5

Poniżej zaprezentowano główne założenia i metody wykorzystane przez Grupę podczas określania wartości godziwej instrumentów finansowych nieujmowanych w wartości godziwej w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym:

- Środki pieniężne i ich ekwiwalenty: są oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej i przeszacowywane w okresach poniżej roku. W związku z tym ich wartość godziwa jest zbliżona do wartości bilansowej.
- Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu: wartość godziwa należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu została oszacowana przy zastosowaniu modelu opartego o kontraktową wartość bieżącą przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu bieżących stóp procentowych uwzględniających marżę na ryzyko kredytowe. Marże uwzględnione zostały przy zachowaniu podziału na główne grupy produktowe, tj. należności z tytułu leasingu finansowego o zmiennej stopie procentowej, należności z tytułu leasingu finansowego o stałej stopie procentowej, należności z umów leasingu finansowego nieruchomości. Model zastosowany do wyznaczenia wartości godziwej należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu wykorzystuje techniki wyceny oparte na parametrach niepochodzących z rynku, w związku z tym zaliczany jest do trzeciej kategorii wyceny.

-
- Zobowiązania finansowe: zaprezentowane w tej pozycji instrumenty finansowe to kredyty otrzymane od banków, zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych. Wartość godziwa dla zobowiązań finansowych o stałej stopie procentowej powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych z tytułu kapitału i odsetek przy zastosowaniu czynnika dyskontującego wyliczonego w oparciu o krzywą zerokuponową. Grupa przyjęła, że wartość godziwa dla powyższych instrumentów o zmiennej stopie procentowej lub o stałej stopie procentowej, ale poniżej 1 roku jest równa ich wartości bilansowej.

Poniżej przedstawiono wartość księgową i godziwą tych aktywów i zobowiązań finansowych, które nie zostały wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej według ich wartości godziwej.

Wyszczególnienie pozycji	31 grudnia 2022					31 grudnia 2021				
	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III
Aktywa										
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	158 639	158 639	158 639	0	0	443 959	443 959	443 959	0	0
Należności z tytułu leasingu i pożyczek oraz faktoringu	24 332 305	24 315 136	0	0	24 315 136	22 523 237	22 547 457	0	0	22 547 457
Pozostałe aktywa finansowe	51 688	51 688	0	0	51 688	56 733	56 733	0	0	56 733

Wyszczególnienie pozycji	31 grudnia 2022					31 grudnia 2021				
	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III
Zobowiązania										
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	23 263 814	23 263 814	0	0	23 263 814	20 239 393	20 239 393	0	0	20 239 393
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	2 276 410	2 276 410	0	0	2 276 410	3 724 356	3 724 356	0	0	3 724 356
Pozostałe zobowiązania finansowe	637 831	637 831	0	0	637 831	614 335	614 335	0	0	614 335

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

35. Kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych

Kompensowanie składnika aktywów i zobowiązań finansowych jest dokonywane tylko w przypadku, gdy Grupa posiada ważny tytuł prawny do przeprowadzenia kompensaty, a rozliczenie ma zostać przeprowadzone w kwocie netto lub realizacja składnika aktywów i zobowiązań następuje jednocześnie.

Poniższe zestawienia prezentują aktywa finansowe i zobowiązania finansowe, które zostały skompensowane i zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w kwocie netto.

31 grudnia 2022	Kwoty brutto uznanych aktywów finansowych	Kwota kompensaty	Kwoty netto aktywów finansowych prezentowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Powiązane kwoty niekompensowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		Kwota netto
				Instrumenty finansowe	Otrzymane zabezpieczenia pieniężne	
AKTYWA FINANSOWE						
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej - Pochodne instrumenty finansowe	125 637	0	125 637	0	0	125 637
Razem	125 637	0	125 637	0	0	125 637

31 grudnia 2021	Kwoty brutto uznanych aktywów finansowych	Kwota kompensaty	Kwoty netto aktywów finansowych prezentowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Powiązane kwoty niekompensowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		Kwota netto
				Instrumenty finansowe	Otrzymane zabezpieczenia pieniężne	
AKTYWA FINANSOWE						
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej - Pochodne instrumenty finansowe	43 824	0	43 824	0	0	43 824
Razem	43 824	0	43 824	0	0	43 824

31 grudnia 2022	Kwoty brutto uznanych zobowiązań finansowych	Kwota kompensaty	Kwoty netto zobowiązań finansowych prezentowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Powiązane kwoty niekompensowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		Kwota netto
				Instrumenty finansowe	Złożone zabezpieczenia pieniężne	
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE						
Zobowiązania wyceniane według wartości godziwej - Pochodne instrumenty finansowe	8	0	8	0	0	8
Razem	8	0	8	0	0	8

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

31 grudnia 2021	Kwoty brutto uznanych zobowiązań finansowych	Kwota kompensaty	Kwoty netto zobowiązań finansowych prezentowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Powiązane kwoty niekompensowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		Kwota netto
				Instrumenty finansowe	Złożone zabezpieczenia pieniężne	
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE						
Zobowiązania wyceniane według wartości godziwej - Pochodne instrumenty finansowe	5	0	5	0	0	5
Razem	5	0	5	0	0	5

36. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Podmioty powiązane z Grupą to:

- jednostka dominująca – Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. (PKO Bank Polski lub PKO BP), będąca jednostką dominującą najwyższego szczebla,
- członkowie kluczowego personelu Grupy oraz kluczowego personelu jednostki dominującej Grupy oraz osoby z nimi powiązane,
- pozostałe jednostki – pozostałe jednostki powiązane należące do Grupy Kapitałowej Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego S.A., w tym: PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., PKO Towarzystwo Ubezpieczeń S.A., PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń S.A., PKO BP Finat Sp. z o.o., PKO BP Bankowy Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A., PKO Bank Hipoteczny S.A., Qualia Sp. z o.o., ZenCard Sp. z o.o., Bankowe Towarzystwo Kapitałowe S.A. oraz podmioty powiązane z Grupą poprzez Skarb Państwa.

Do członków kluczowego personelu Grupy zalicza się członków Zarządu Jednostki Dominującej oraz członków Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej, których listę zaprezentowano w nocie 1. skonsolidowanego sprawozdania finansowego. W 2022 roku i w 2021 roku nie wystąpiły transakcje z członkami kluczowego personelu jednostki dominującej wobec Jednostki Dominującej ani inne transakcje z osobami powiązаныmi z członkami kluczowego personelu Grupy lub jednostki dominującej wobec Jednostki Dominującej, poza zaprezentowanymi poniżej.

Transakcje z jednostką dominującą będącą bankiem obejmowały transakcje mające na celu zapewnienie finansowania działalności Grupy (głównie kredyty otrzymane), zagwarantowanie wywiązania się Jednostki Dominującej z zobowiązań z tytułu otrzymanych kredytów oraz zawartych umów najmu, zawieranie transakcji na rynku finansowym (w ramach zarządzania pozycjami stopy procentowej i walutowej) oraz zapewnienie Grupie obsługi bankowej. W rachunku zysków i strat skutkowało to powstaniem kosztów odsetkowych i prowizyjnych oraz przychodów odsetkowych. Grupa świadczy na rzecz jednostki dominującej przede wszystkim usługi leasingu operacyjnego.

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Jednostka dominująca udzieliła spółkom z Grupy Kapitałowej PKO Leasing S.A. finansowania w ramach kredytów obrotowych z pięcioletnim (lub dłuższym) okresem zapadalności oraz z miesięczną amortyzacją kapitału oraz kredytów krótkoterminowych w rachunku bieżącym. Kredyty obrotowe mogą być wykorzystywane w PLN, EUR, USD lub SEK, podczas gdy kredyty w rachunku bieżącym umożliwiają dodatkowo wykorzystanie w GBP i CZK. Oprocentowanie ma charakter zmienny i oparte jest na odpowiednich, w zależności od waluty, stawkach referencyjnych, tj. WIBOR 1M, EURIBOR 1M, LIBOR USD i inne. Ustalone marże mieszczą się w rynkowych przedziałach, stosowanych przez jednostkę dominującą dla transakcji z podmiotami niepowiązanymi.

Na rzecz spółek zależnych Grupa świadczy przede wszystkim usługi serwisowe, w tym usługi wsparcia operacyjnego, administrowania umowami, oceny ryzyka kredytowego transakcji, obsługi informatycznej, księgowości, kadrowe. Wynagrodzenie oparte jest na ponoszonych kosztach związanych z obsługą powiększonych o marżę.

Na rzecz pozostałych jednostek powiązanych Grupa świadczy usługi leasingu operacyjnego i finansowego. PKO Leasing S.A. korzysta z usług ubezpieczenia świadczonych przez podmioty z Grupy PKO BP, w tym ubezpieczeń związanych z umową leasingu lub przedmiotami leasingu. Ponadto, Grupa realizowała transakcje w 2022 roku z 74 jednostkami (2021: 67), nienależącymi do Grupy PKO BP, a powiązanymi ze Spółką poprzez Skarb Państwa. Na ich rzecz Grupa świadczy głównie usługi leasingu operacyjnego i finansowego oraz finansowania w formie pożyczki i faktoringu, pośrednictwa ubezpieczeniowego, a nabywa od nich przede wszystkim paliwo, przedmioty leasingu (2022: 16.774 tys. zł, w 2021: 102 tys. zł) oraz usługi ubezpieczeniowe i pocztowe.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku jednostką powiązaną osobowo z Jednostką Dominującą poprzez kluczowy personel kierowniczy PKO Leasing S.A. bądź bliskich członków rodziny kluczowego personelu kierowniczego pozostawał 1 podmiot (2021: 3 podmioty). W relacji z tymi podmiotami Jednostka Dominująca:

- osiągnęła przychody z leasingu operacyjnego w 2021 roku w wysokości 658 tys. zł,
- dokonała zakupów usług (zaprezentowanych w kosztach z tytułu prowizji) w 2021 roku w wysokości 52 tys. zł;
- dokonała zakupu licencji w 2021 roku w wysokości 10 tys. zł.

Transakcje zostały zawarte na warunkach nieodbiegających od warunków rynkowych.

Poniżej przedstawiono transakcje z podmiotami powiązаныmi.

Pozycje ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	Jednostka dominująca		Członkowie kluczowego personelu Grupy		Pozostałe jednostki	
	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	32 919	218 520	0	0	0	0
Pochodne instrumenty finansowe – aktywa	125 637	22 577	0	0	0	0
Należności z tytułu leasingu i pożyczek oraz faktoringu	281	93	0	0	47 507	31 936
Pozostałe aktywa	40 650	26 786	0	0	15 642	8 179
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	21 854 906	19 027 518	0	0	6 654	10 276
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	0	0	0	89 321	83 304
Pochodne instrumenty finansowe – pasywa	8	5	0	0	0	0
Pozostałe zobowiązania	294	53 197	0	0	424	2 344
Rezerwy na zobowiązania (z tytułu programu wynagrodzeń zmiennych)	0	0	4 755	6 467	0	0

Pozycje ze skonsolidowanego rachunku zysków i strat	Jednostka dominująca		Członkowie kluczowego personelu Grupy		Pozostałe jednostki	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Przychody z tytułu leasingu finansowego	0	0	0	0	34 694	30 380
Przychody z tytułu leasingu operacyjnego	22 675	21 167	0	18	-49 070	-44 866
Przychody z tytułu pożyczek	0	0	0	0	98	22
Przychody z tytułu faktoringu	0	0	0	0	688	316
Koszty z tytułu odsetek	-1 031 212	-188 079	0	0	-4 932	-756
Przychody z tytułu prowizji	0	0	0	0	49 337	47 695
Koszty z tytułu prowizji	-15 852	-13 244	0	0	0	0
Wynik z pozycji wymiany	0	0	0	0	25	48
Pozostałe przychody operacyjne	0	0	0	0	436	102
Pozostałe koszty operacyjne	0	0	0	0	-10	-14
Przychody finansowe	283	0	0	0	14	4
Ogólne koszty administracyjne	-7 271	-6 208	-4 654	-9 959	-3 370	-3 427

Pozycje pozabilansowe	Jednostki dominujące		Członkowie kluczowego personelu Grupy		Pozostałe jednostki	
	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Gwarancje i akredytywy	2 077 698	1 903 150	0	0	0	0
Niewykorzystany limit kredytowy/pożyczkowy	3 215 815	3 024 837	0	0	0	0

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Koszty rozliczeń z członkami kluczowego personelu Grupy za rok obrotowy dotyczą wynagrodzeń dla tego personelu, które zostały ujęte w okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym.

Wynagrodzenie członków kluczowego personelu Grupy	2022	2021
Wynagrodzenie krótkoterminowe Zarządu Jednostki Dominującej (wynagrodzenie podstawowe)	3 307	3 142
Wynagrodzenie wypłacone w związku z rozwiązaniem stosunku pracy	167	223
Wynagrodzenie zmienne członków Zarządu Jednostki Dominującej	998	1 707
Wynagrodzenie Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej	182	114
Razem	4 654	5 186

Zmienne składniki wynagrodzeń członków kluczowego personelu Grupy, tzw. Material Risk Takers (MRT)

Zmienne składniki wynagrodzeń przyznawane są w formie:

- nieodroczonej (w pierwszym roku po roku kalendarzowym stanowiącym okres oceny),
- odroczonej (na kolejne trzy lata po pierwszym roku po okresie oceny),

przy czym zarówno wynagrodzenie nieodroczone, jak i odroczone, jest przyznawane w równych częściach w formie gotówkowej oraz w formie instrumentu finansowego, tj. akcji fantomowych (których przeliczenie na gotówkę jest dokonywane po dodatkowym okresie retencyjnym).

Sposób wyliczenia składników wynagrodzenia osób zajmujących stanowiska kierownicze w formie instrumentu finansowego jest przeliczany w sposób analogiczny, jak dla członków Zarządu Jednostki Dominującej (z wyjątkiem terminów wypłaty oraz wysokości wskaźników premialnych).

Wynagrodzenie odroczone może podlegać redukcji w przypadku pogorszenia wyników finansowych Grupy, straty Grupy lub pogorszenia innych zmiennych związanych z efektami pracy w okresie oceny osób zajmujących stanowiska kierownicze (tzw. MRT – Material Risk Takers) oraz wynikami nadzorowanych lub kierowanych przez te osoby jednostek/komórek organizacyjnych, które ujawniły się po okresie oceny.

Rezerwa na zmienne składniki wynagrodzeń	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Zarząd Jednostki Dominującej	4 755	6 467
MRT	4 012	1 899
Razem rezerwa	8 767	8 366

Wynagrodzenie wypłacone w roku	2022	2021
	za lata 2017-2022	za lata 2016-2021
przyznane w formie gotówki	2 184	1 071
Zarząd Jednostki Dominującej	935	1 071
przyznane w formie instrumentu finansowego	2 094	973
Zarząd Jednostki Dominującej	1 309	973
Razem wynagrodzenie wypłacone	4 278	2 044

W związku z okolicznościami związanymi z ogłoszeniem stanu epidemii COVID-19 na obszarze kraju, w szczególności podjętymi nadzwyczajnymi ograniczeniami administracyjnymi dotyczącymi działalności gospodarczej oraz możliwymi konsekwencjami gospodarczymi tego stanu i ich spodziewanym wpływem na sektor bankowy, mając na uwadze komunikaty Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego z dnia 31 marca 2020 roku oraz Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 kwietnia 2020 roku Rada Nadzorcza postanowiła wprowadzić do Zasad zatrudniania i wynagradzania członków Zarządu Jednostki Dominującej zapisy, dzięki którym będzie mogła podjąć decyzję (w ramach odrębnej uchwały) o czasowej zmianie (w zakresie określonym w Zasadach), w wypadku zajścia nadzwyczajnych i nieprzewidzianych okoliczności, wymagających zastosowania konserwatywnego podejścia do wynagrodzenia zmiennego członków Zarządu Jednostki Dominującej. Na podstawie tego zapisu w 2020 roku Rada Nadzorcza mając na uwadze ww. okoliczności postanowiła podjąć uchwałę w zakresie czasowej:

- a) zmiany proporcji wynagrodzeń zmiennych odroczonych i nieodroczonych, w odniesieniu do wynagrodzeń zmiennych za 2019 rok, na rzecz zwiększenia części wynagrodzenia zmiennego odroczonego,
- b) zmiany długości okresów odroczeń wypłat wynagrodzeń zmiennych w formie określonych w zasadach wynagradzania członków zarządu, w odniesieniu do składnika w formie instrumentu za lata 2016 – 2019, poprzez ich przedłużenie oraz terminu wypłaty kwoty wynikającej z przeliczenia akcji fantomowych na gotówkę dla składnika w formie instrumentu finansowego wynagrodzenia zmiennego nieodroczonego za rok 2019,
- c) zmiany proporcji między składnikiem gotówkowym i w formie instrumentu finansowego wynagrodzenia zmiennego, w odniesieniu do wynagrodzenia za 2019 rok, na rzecz zwiększenia części wynagrodzenia zmiennego w formie instrumentu finansowego.

Jednocześnie Rada Nadzorcza biorąc pod uwagę ww. okoliczności oraz zapisy Zasad zatrudniania i wynagradzania członków Zarządu Jednostki Dominującej postanowiła o czasowej zmianie okresu, z którego dokonuje się wyliczenia dla wartości bazowej wynagrodzenia zmiennego za lata 2016 – 2019 przeliczanej na liczbę akcji fantomowych oraz o zmianie okresu, z które dokonuje się wyliczenia dla akcji fantomowych podlegających przeliczeniu na wartość pieniężną za lata 2016 – 2019.

W uchwale o wypłatach zmiennych składników wynagrodzenia dla członków Zarządu Jednostki Dominującej podjętej w 2023 roku Rada Nadzorcza podjęła decyzję o utrzymaniu zapisów ww. uchwały, co powoduje wypłatę składników wynagrodzenia odroczonego za lata 2016 – 2019 zgodnie z powyższymi Zasadami, z zastrzeżeniem, że ostatni element wynagrodzenia odroczonego za 2016 rok oraz 2017 rok zostały już wypłacone. W zakresie wypłaty wynagrodzeń zmiennych za 2020 będą one wypłacane na podstawie dotychczasowych zapisów Zasad. Ponadto ww. uchwała Rady Nadzorczej postanawia zmienić termin wypłaty raty wynagrodzenia zmiennego nieodroczonego w instrumencie finansowym za 2021 rok dla członków Zarządu z dnia 10 stycznia 2023 roku na dzień 1 lipca 2023 roku, a także określić, że podstawą wyliczenia wartości kwoty pieniężnej do wypłaty raty wynagrodzenia zmiennego stanowić będzie mediana średniodziennych cen akcji (Volume Weighted Average Price) Banku na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. z pierwszego kwartału roku kalendarzowego, w którym dokonywana jest wypłata.

W związku z utrzymywaniem się stanu epidemii COVID-19 na obszarze kraju w 2021 roku, w szczególności czasowym utrzymaniem nadzwyczajnych ograniczeń administracyjnych dotyczących działalności gospodarczej oraz możliwymi konsekwencjami gospodarczymi tego stanu i ich spodziewanym wpływem na sektor finansowy, a także mając również na uwadze komunikat Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego z dnia 15 grudnia 2020 roku oraz stanowisko Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 kwietnia 2020 roku, dotyczące oczekiwanych działań banków w zakresie zmiennych składników wynagrodzenia, Rada Nadzorcza Jednostki Dominującej podjęła w 2021 roku nadzwyczajną uchwałę w sprawie ograniczenia o 21% puli środków na wynagrodzenia zmienne odroczone i nieodroczone członków Zarządu Jednostki Dominującej za rok 2020. Podobna uchwała została podjęta w 2021 roku przez Zarząd w stosunku do Material Risk Takers (tzw. MRT). Decyzja w przedmiocie ostatecznej kwoty redukcji środków na wypłatę wynagrodzeń zmiennych nieodroczonej i odroczonej członków Zarządu Jednostki Dominującej oraz MRT za rok 2020, powinna zostać podjęta w odrębnej uchwale w momencie podejmowania decyzji o wypłacie wynagrodzeń zmiennych. W konsekwencji Rada Nadzorcza w stosunku do członków Zarządu oraz Zarząd w stosunku do MRT w 2021 roku podjęli uchwały, w których zapadła decyzja, że w odniesieniu do wynagrodzenia zmiennego członków Zarządu oraz MRT za rok 2020, wysokość środków na składnik nieodroczonej tego wynagrodzenia zostanie ograniczona o 21%.

37. Wynagrodzenie firmy audytorskiej

Łączna wysokość należnego wynagrodzenia netto firmy audytorskiej badającej sprawozdanie finansowe za usługi wskazane poniżej wyniosło:

	2022	2021
Usługi badania rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	770	656
Usługi atestacyjne, w tym przeglądy sprawozdań finansowych, badanie i przeglądy pakietów konsolidacyjnych	265	230
Razem	1 035	886

38. Zdarzenia po dacie bilansowej

Po dniu bilansowym nie wystąpiły istotne zdarzenia wymagające ujęcia bądź ujawnienia w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za rok kończący się 31 grudnia 2022 roku.

Zarządzanie ryzykiem finansowym

39. Charakter i zakres ryzyka związanego z instrumentami finansowymi

Grupa stosuje w swojej działalności aktywne podejście do zarządzania ryzykiem polegające na jego identyfikacji, pomiarze, monitorowaniu i ograniczaniu. Grupa kieruje się zasadą, że efektywny system zarządzania i kontroli ryzyka jest oparty na trzech, dopasowanych elementach:

- strukturze organizacyjnej – obejmującej podział zadań i kompetencji, w tym wyraźne wskazania funkcji realizowanych przez poszczególne jednostki organizacyjne w procesie zarządzania ryzykiem i kontroli ryzyka,
- metodach monitoringu, pomiaru i szacowania ryzyka – stanowiących warunek prawidłowej identyfikacji przez Grupę ponoszonego ryzyka,
- działaniach skoncentrowanych na wykorzystaniu nowoczesnych technik zabezpieczania i transferu ryzyka w celu dostosowania rodzaju i profilu ryzyka podejmowanego przez Grupę do apetytu na ryzyko wyrażonego w przyjętych planach strategicznych.

Podstawowym założeniem przyjętym przy konstruowaniu systemu zarządzania i kontroli ryzyka jest rozdzielenie jednostek organizacyjnych kontrolujących ryzyko od jednostek biznesowych, a więc podejmujących ryzyko, co zostało odzwierciedlone w strukturze organizacyjnej Grupy. Zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka wdrażane są na podstawie pisemnych strategii, polityk i zasad.

40. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to zagrożenie poniesienia strat w wyniku niewywiązania się dłużnika z warunków zawartej umowy.

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest zwiększenie bezpieczeństwa prowadzonej przez Grupę działalności leasingowej poprzez zapewnienie najwyższej jakości ocen ryzyka kredytowego i efektywności podejmowania decyzji kredytowych, jak również skutecznego procesu monitorowania zaangażowania kredytowego wobec indywidualnego klienta i portfela leasingowego Grupy.

W odniesieniu do indywidualnego klienta, monitorowaniu podlega jego sytuacja ekonomiczno-finansowa, przebieg wykorzystania i spłaty leasingu czy pożyczki, ustanowione zabezpieczenia oraz powiązania kapitałowo-organizacyjne klienta. Wdrażane i modyfikowane procedury w tym zakresie mają na celu identyfikację zagrożeń oraz podejmowanie działań odpowiadających zmianom ryzyka.

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym Grupa grupuje klientów do odpowiednich klas aktywów, dla których dokonuje podziału na homogeniczne grupy pod kątem ryzyka niewypłacalności oraz wysokości straty w przypadku zaistnienia zdarzenia niewypłacalności. W ramach poszczególnych portfeli dokonywana jest estymacja wysokości parametrów PD oraz LGD dla odpowiednich klas, jak również wyliczana jest oczekiwana strata (EL) dla celów zarządzania ryzykiem portfeli oraz kalkulacji odpisów na należności. Kalkulacja wysokości odpisów odbywa się w sposób automatyczny na podstawie dedykowanych modeli oraz przesłanek utraty wartości dla odpowiednich klas aktywów. Poprawność estymacji parametrów oraz wysokości utworzonego odpisu badana jest w ramach cyklicznego procesu walidacji oraz backtestów.

Monitorowanie ryzyka kredytowego na poziomie portfela obejmuje sporządzanie regularnych, okresowych analiz dotyczących portfela Grupy, zapewniających identyfikację niekorzystnych tendencji i koncentracji oraz wykonywanie doraźnych przeglądów tego portfela związanych przede wszystkim ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym.

Stosowane przez Grupę procedury monitorowania ryzyka kredytowego obejmują również zasady monitorowania ustanowionych zabezpieczeń. W ramach monitoringu przeprowadzane są okresowe wyceny zabezpieczeń. Zakres i częstotliwość tych przeglądów uzależnione są od rodzaju przedmiotu zabezpieczenia i obejmują: wartość zabezpieczenia i jej zmiany w okresie od ostatniego przeglądu, prawidłowość, kompletność i ważność dokumentów związanych z ustanowionym zabezpieczeniem.

Ekspozycja na ryzyko kredytowe Grupy wynika głównie z prowadzonej działalności leasingowej, pożyczkowej i faktoringowej oraz w niewielkim stopniu z instrumentów pochodnych.

Grupa stosuje wewnętrzne procedury pozwalające określić poziom ryzyka kredytowego wiążącego się z przyznaniem danemu klientowi leasingu/pożyczki lub innych usług obciążonych ryzykiem kredytowym oraz stopień akceptowalności tego ryzyka. Procedury te tworzone są zgodnie ze standardami obowiązującymi w Grupie PKO BP. Wdrażane i modyfikowane procedury w tym zakresie mają na celu identyfikację zagrożeń oraz podejmowanie działań odpowiadających zmianom ryzyka.

Grupa posiada system kompetencji kredytowych zbudowany na wielostopniowym systemie komitetów kredytowych o różnych, ściśle określonych kompetencjach. Każda osoba zaangażowana w proces podejmowania decyzji odpowiada za ryzyko i zwrot na transakcji będącej przedmiotem decyzji.

W celu zapewnienia niezależności ocen ryzyka kredytowego i jakości portfela Grupy wprowadzony został podział odpowiedzialności pomiędzy Departament Zarządzania Ryzykiem i Departament Zarządzania Ryzykiem Kredytowym.

Departament Zarządzania Ryzykiem Kredytowym odpowiedzialny jest za zarządzanie indywidualnymi ekspozycjami leasingowymi i pożyczkowymi i w ramach swoich kompetencji wykonuje czynności związane z:

- wdrożeniem polityki kredytowej, procedur zawierania transakcji leasingowych / pożyczek, w tym również opracowywania zasad i trybu podejmowania decyzji, oraz ustalanie kompetencji decyzyjnych i ról/poziomów w procesie akceptacji wniosków kredytowych,
- zapewnieniem właściwego stosowania zatwierdzonych przez Grupę standardów procesu zawierania umów leasingu / pożyczek,
- procesowaniem nowych wniosków klientów, w tym:
 - analizą kredytową oraz oceną ryzyka klienta,
 - podejmowaniem decyzji kredytowych,
- monitoringiem zawartej transakcji i leasingo-/pożyczkobiorcy,
- restrukturyzacją,
- analizą przepływów pieniężnych możliwych do uzyskania z tytułu zarządzania wierzytelnością, w tym: ustalaniem rezerwy indywidualnej na klientach indywidualnych.

Departament Zarządzania Ryzykiem odpowiedzialny jest za monitoring ryzyka całego portfela leasingowego i pożyczek Grupy i w ramach swoich zadań realizuje między innymi następujące funkcje:

- wdrożenie strategii zarządzania wszystkimi ryzykami,
- budowa oraz zarządzanie modelami oceny ryzyka,
- kalibracja, estymacja i walidacja parametrów do podejmowania decyzji kredytowych oraz zarządzania poziomem ryzyka kredytowego portfela,
- monitorowanie poziomu rezerw na ryzyko kredytowe,
- zarządzanie portfelem należności zagrożonych.

Przed zawarciem umowy leasingu / pożyczki / faktoringu Grupa dokonuje oceny zdolności kredytowej klienta. Ocena klienta wspierana jest przez wykorzystywane w Grupie systemy ratingowe i scoringowe. Systemy te stanowią ważny element zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie.

W przypadku klientów korporacyjnych zdolność kredytowa klienta jest oceniana w ramach systemu ratingowego w celu przyporządkowania klienta do jednej z kategorii ratingowych. Kategoria ratingowa ustalana jest na podstawie analizy czynników ilościowych (roczne i międzyokresowe sprawozdania finansowe), czynników jakościowych oraz informacji dodatkowych, stanowiących sygnały ostrzegawcze. Kategoria ratingowa ma wpływ na określenie standardowych kosztów ryzyka i jest ważnym parametrem w zarządzaniu portfelem Grupy.

Grupa dokonuje również oceny ryzyka związanego z przedmiotem leasingu i zdolności klienta do obsługi zadłużenia, w tym przede wszystkim na podstawie generowanych przez klienta nadwyżek finansowych.

Dodatkowo, mając na względzie ograniczenia potencjalnej straty w sytuacji braku obsługi długu, Grupa dąży do zawierania dodatkowych umów zabezpieczeń.

Ocena zdolności kredytowej klienta detalicznego dokonywana jest przy wykorzystaniu kart scoringowych PD i LGD oraz dla części transakcji na podstawie macierzy decyzyjnych bazujących na poziomie oczekiwanej straty EL.

Czynności podejmowane w zakresie zabezpieczeń mają na celu należyte zabezpieczenie interesu Grupy, w tym ustanowienie zabezpieczenia dającego możliwie najwyższy poziom odzysku wierzytelności w przypadku konieczności prowadzenia działań windykacyjnych, stąd zabezpieczenia nie różnią się pomiędzy należnościami leasingowymi obsługiwanymi terminowo i przeterminowanymi oraz ze stwierdzoną utratą wartości i bez utraty. Polityka w zakresie prawnych zabezpieczeń określona została w przepisach wewnętrznych Grupy.

Przyjmowane przez Grupę zabezpieczenia ograniczające skutki ryzyka kredytowego to:

- weksel,
- przewłaszczenie na zabezpieczenie,
- zastaw rejestrowy,
- poręczenie,
- przystąpienie do długu,
- gwarancja z programu COSME lub InnovFin w ramach współpracy z Europejskim Funduszem Inwestycyjnym,
- gwarancja odkupu przedmiotu leasingu,
- kaucja,
- gwarancja bankowa,
- blokada środków pieniężnych na rachunkach bankowych,
- pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym,
- cesja wierzytelności,
- hipoteka na nieruchomości komercyjnej lub mieszkalnej, gwarancja Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego,
- gwarancja korporacyjna.

Podstawowym zabezpieczeniem kontraktów leasingowych są przedmioty leasingu, dotyczy to wszystkich umów, z uwagi na konstrukcję standardowej umowy leasingowej oraz fakt, iż własność przedmiotu leasingu pozostaje do czasu zakończenia umowy po stronie leasingodawcy.

Grupa sprawuje ścisłą kontrolę nad otwartymi pozycjami instrumentów pochodnych netto, tzn. różnicą pomiędzy kontraktami kupna i sprzedaży, zarówno pod względem kwoty, jak i okresu obowiązywania. Pochodne instrumenty zawierane są przez Grupę w celu domknięcia otwartej pozycji walutowej czy stopy procentowej. W dowolnym momencie kwota podlegająca ryzyku kredytowemu ogranicza się do bieżącej wartości godziwej instrumentów, których wycena jest dodatnia (tzn. aktywów), co w odniesieniu do instrumentów pochodnych stanowi jedynie niewielki ułamek wartości umowy lub wartości nominalnych wykorzystywanych do wyrażania wolumenu istniejących instrumentów.

Grupa eliminuje ryzyko kredytowe wynikające z zawartych transakcji pochodnych poprzez przeprowadzanie tego typu operacji z instytucjami finansowymi w ramach Grupy PKO BP.

Stosowane przez Grupę techniki wyceny instrumentów pochodnych oparte są zazwyczaj o maksymalne wykorzystanie danych wsadowych pochodzących z aktywnego rynku, takich jak: stopy procentowe, kursy walutowe oraz zmienności implikowane. W przypadku braku odpowiednich danych wsadowych pochodzących z aktywnego rynku Grupa wykorzystuje zazwyczaj w technikach wyceny własne szacunki parametrów niezbędnych do wyceny, opierając je o najlepszą wiedzę i doświadczenie.

W zakresie ryzyka kredytowego z tytułu zobowiązań do oddania przedmiotu leasingu do używania Grupa narażona jest potencjalnie na straty w wysokości równej całej kwocie niewykorzystanych zobowiązań do oddania klientowi przedmiotu leasingu do używania. Prawdopodobna wysokość straty jest jednak niższa od całej kwoty niewykorzystanych zobowiązań do oddania przedmiotu leasingu do używania, ponieważ większość z tych zobowiązań uzależniona jest od spełnienia przez klientów określonych standardów zdefiniowanych w umowie leasingu.

W 2022 roku w związku z inwazją Rosji na Ukrainę Grupa monitorowała sytuację istotnych klientów, których działalność narażona jest na negatywne skutki wojny, takie jak utrata rynków zbytu, odpływ pracowników z Ukrainy, szczególnie w branży budowlanej, transportowej, brak zleceń na rynkach wschodnich, bezpośrednie zagrożenie dla przedmiotów leasingu, które są wykorzystywane lub znajdują się na terenach objętych działaniami zbrojnymi.

Wpływ wojny rosyjsko-ukraińskiej na pogorszenie jakości portfela kredytowego wycenianego według zamortyzowanego kosztu w okresie od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku został ujęty w rachunku zysków i strat w pozycji Odpisy netto na oczekiwane straty kredytowe. Działania Grupy w zakresie adekwatnej wyceny portfela koncentrowały się głównie w obszarze parametru PD, LGD i reklasyfikacji ekspozycji między koszykami.

W obszarze PD Grupa przeprowadziła aktualizację parametrów (poprzednia próba danych do estymacji nie uwzględniała okresu covidowego). Grupa utrzymała eksperckie korekty na parametr PD (podbicie parametrów PD) dla branż i sektorów uznawanych za bardziej narażone na ryzyko w nadchodzących okresach oraz zaktualizowała listę tych branż.

Używane modele makro są modelami bankowymi zbudowanym na danych pochodzących ze scenariuszy testowych EBA. Modele bazują na wskaźniku PKB i stopie bezrobocia. Grupa zdecydowała się również na wprowadzenie narzutów konserwatywności na wyniki tychże modeli, uwzględniających wysokie ceny paliw oraz wysokie stopy procentowe.

Grupa korzysta z oszacowań modelu makro i używa wyników modelu do oszacowania parametru PD, jednak model ten nie jest identyczny dla wszystkich sektorów gospodarki. Grupa, w ramach procesu monitoringu wewnętrznego, analizowania trendów rynkowych oraz informacji pozyskiwanych z Grupy PKO Banku Polskiego, wytypowała sektory lub grupy klientów o podwyższonym poziomie ryzyka.

Czynnikami mającymi wpływ na wyodrębnienie branż wyższego ryzyka były wzrosty cen energii (istotne dla branż z dużą konsumpcją energii), problemy z pozyskaniem surowców (drewno, papier), inflacja (mniejsza skłonność konsumentów oraz przedsiębiorców do inwestycji). W ramach takiego typowania branże: transportowa, budowlana, hotelarska, wykończeniowa, meblowa, automotive, papiernicza zostały zidentyfikowane jako branże najbardziej dotknięte aktualną sytuacją gospodarczą.

Dla tych sektorów Grupa dokonała podziału portfela na portfel klientów z podwyższonym poziomem ryzyka i portfel klientów standardowych, następnie dla obu tych grup wprowadziła korekty modelowego PD w celu zwiększenia pokrycia odpisem na tym portfelu, przy czym w przypadku klientów standardowych korekta była niższa niż w przypadku klientów z podwyższonym poziomem ryzyka.

Wśród zidentyfikowanych grup najbardziej liczna jest branża transportowa, która stanowi 22% zdrowego portfela (w tym 2% zdrowego portfela ma podwyższony poziom ryzyka), pozostałe branże razem stanowią 16% zdrowego portfela (w tym 1% ma podwyższony poziom ryzyka).

Wprowadzone zmiany spowodowały zwiększenie odpisów aktualizujących o 10,8 mln zł dla branży transportowej oraz 26,8 mln zł dla pozostałych branż.

Dodatkowo, ze względu na wojnę w Ukrainie, Grupa wprowadziła dodatkowe korekty zwiększające parametr PD w przypadku, gdy właściciel firmy pochodził z Rosji, Ukrainy lub Białorusi. Portfel objęty tą zmianą stanowił na dzień bilansowy 0,6% zdrowego portfela.

Stosowane przez Grupę modelowe podejście w zakresie odzysków ze spłat i z majątku klientów (RRNcoll) bazuje na średnich wartościach na portfelu. W przypadku rozpoznania utraty wartości (default) prognozowany odzysk z klienta jest uzależniony od przesłanki defaultu oraz ilości miesięcy od defaultu. W przypadku ekspozycji w fazie 1 i fazie 2 przypisany jest RRNcoll odpowiadający pierwszemu wejściu w default dla wczesnych defaultów.

Grupa, w procesie przeglądu i wyceny ekspozycji, dokonuje dodatkowo analizy czynników ryzyka, związanych z charakterystyką branż lub ekspozycji, które mogą mieć wpływ na oczekiwany odzysk z części niezabezpieczonej.

Grupa uwzględniła w 2022 roku negatywne skutki wywołane przez wojnę w Ukrainie i zastosowała zerowe przewidywane odzyski ze spłat klientów, których działalność prowadzona jest na terenach objętych działaniami zbrojnymi lub na terenach objętych sankcjami. W szczególności dotyczyło to klientów, których kraj właściciela oznaczony jest jako UA, BY, RU. Zmiana ta skutkowała na dzień 31 grudnia 2022 roku wyższymi o 10 mln zł odpisami aktualizującymi wartość należności z tytułu leasingu i pożyczek od klientów o łącznym zaangażowaniu w wysokości 59 mln zł.

Ze względu na wysokie ceny zakupu ciągników i nacze w 2022 roku oraz osłabienie waluty PLN względem waluty EUR Grupa obniżyła modelowy RRNcoll w koszykach 1 i 2 o 20% dla ciągników i o 10% dla nacze z umów leasingu i pożyczek uruchomionych w 2022 roku. Ta zmiana dotyczyła portfela o wartości 1,4 mld zł i skutkowała zwiększeniem odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu leasingu i pożyczek o 10 mln zł.

W obszarze LGD Grupa przeprowadziła aktualizację parametrów. Ze względu na brak makro w LGD Grupa zdecydowała się nałożyć korektę na efektywną stopę procentową. Dodatkowo zaktualizowano krzywe utraty wartości dla przedmiotów rolniczych, budowlanych, przemysłu poligraficznego oraz przemysłu drzewnego.

W zakresie oceny zindywidualizowanej dokonano zmian w procesie. Ocena zindywidualizowana wykonywana jest w przypadkach zaangażowań znaczących powyżej 4 mln zł. W przypadku klientów, których ekspozycje zostały zaklasyfikowane do grupy podlegającej indywidualnemu szacunkowi oczekiwanych strat kredytowych, stosowane jest podejście dwuscenariuszowe, tj. stosowane są:

- scenariusz pozostania w normalnej obsłudze z prawdopodobieństwem (PPNO),
- scenariusz podjęcia działań windykacyjnych (sprzedaży przedmiotu leasingu).

W przypadku scenariusza normalnej obsługi odzysk jest tożsamy z przepływem z harmonogramu, a w przypadku scenariusza działań windykacyjnych odzysk szacowany jest na podstawie zdyskontowanych, przyszłych, oczekiwanych przepływów z realizacji przedmiotu leasingu. Odzyski te są pomniejszane o oczekiwane koszty realizacji przedmiotu leasingu z uwzględnieniem wystandaryzowanych okresów realizacji poszczególnych typów zabezpieczeń.

Instrumenty finansowe prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej narażone na ryzyko kredytowe w podziale na klasy ekspozycji, według wyceny bilansowej bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego, zostały zestawione w załączonej poniżej tabeli. Jest to maksymalna wartość aktywów finansowych narażonych na ryzyko kredytowe.

Stan na 31 grudnia 2022 Klasy ekspozycji, wraz z przypisanymi im typami instrumentów (MSSF 9)	Aktywa finansowe prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej				
	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Instrumenty pochodne	Leasing, pożyczki i faktoring	Pozostałe	Razem
Środki na rachunkach bieżących i terminowych w bankach	158 639	0	0	0	158 639
Pochodne instrumenty finansowe	0	125 637	0	0	125 637
Leasing, pożyczki i faktoring udzielone klientom indywidualnym	0	0	90 763	0	90 763
Leasing, pożyczki i faktoring udzielone klientom detalicznym	0	0	13 542 834	0	13 542 834
Leasing, pożyczki i faktoring udzielone klientom korporacyjnym	0	0	10 659 744	0	10 659 744
Leasing, pożyczki i faktoring udzielone podmiotom sektora publicznego	0	0	38 964	0	38 964
Pozostałe aktywa finansowe	0	0	0	51 688	51 688
Razem	158 639	125 637	24 332 305	51 688	24 668 269

Wartość zabezpieczeń pomniejszających maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe Stan na 31 grudnia 2022 (MSSF 9)	Aktywa netto, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)	Aktywa netto, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)	Aktywa netto dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 3)	Razem	Wartość zabezpieczeń pomniejszających maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe
Należności z tytułu leasingu finansowego	12 518 182	5 127 413	357 959	18 003 554	13 396 109
Należności z tytułu pożyczek	2 038 305	603 529	39 721	2 681 555	1 136 235
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	29 335	18 256	7 865	55 456	173
Należności faktoringowe	3 556 870	19 468	15 402	3 591 740	0
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu razem	18 142 692	5 768 666	420 947	24 332 305	14 532 517
w tym: zakupione/utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	0	0	2 686	2 686	0

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Stan na 31 grudnia 2021 Klasy ekspozycji, wraz z przypisanymi im typami instrumentów (MSSF 9)	Aktywa finansowe prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej				
	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Instrumenty pochodne	Leasing, pożyczki i faktoring	Pozostałe	Razem
Środki na rachunkach bieżących i terminowych w bankach	443 959	0	0	0	443 959
Pochodne instrumenty finansowe	0	43 824	0	0	43 824
Leasing, pożyczki i faktoring udzielone klientom indywidualnym	0	0	103 358	0	103 358
Leasing, pożyczki i faktoring udzielone klientom detalicznym	0	0	13 309 451	0	13 309 451
Leasing, pożyczki i faktoring udzielone klientom korporacyjnym	0	0	9 008 706	0	9 008 706
Leasing, pożyczki i faktoring udzielone podmiotom sektora publicznego	0	0	101 722	0	101 722
Pozostałe aktywa finansowe	0	0	0	56 733	56 733
Razem	443 959	43 824	22 523 237	56 733	23 067 753

Wartość zabezpieczeń pomniejszających maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe Stan na 31 grudnia 2021 (MSSF 9)	Aktywa netto, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)	Aktywa netto, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)	Aktywa netto dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 3)	Razem	Wartość zabezpieczeń pomniejszających maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe
Należności z tytułu leasingu finansowego	12 897 157	3 913 027	530 026	17 340 210	13 986 874
Należności z tytułu pożyczek	1 712 479	453 680	39 671	2 205 830	967 410
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	23 804	22 869	7 025	53 698	223
Należności faktoringowe	2 895 461	18 182	9 856	2 923 499	0
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu razem	17 528 901	4 407 758	586 578	22 523 237	14 954 507
w tym: zakupione/utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	0	0	56 847	56 847	0

Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe dla instrumentów pozabilansowych wyniosło:

	31 grudnia 2022 (MSSF9)	31 grudnia 2021 (MSSF9)
Zobowiązania pozabilansowe o charakterze gwarancyjnym	21 884	0
Zobowiązania pozabilansowe o charakterze finansowym	3 845 983	2 894 084
Razem	3 867 867	2 894 084

Kategorie aktywów finansowych: instrumenty pochodne w całości stanowią należności nieprzeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości.

31 grudnia 2022 (MSSF 9)	Aktywa brutto, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)				Aktywa brutto, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)				Aktywa dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 3)				Razem przeterminowanie ekspozycji (netto)
	do 30 dni	powyżej 30 dni do 90 dni	powyżej 90 dni	Razem	do 30 dni	powyżej 30 dni do 90 dni	powyżej 90 dni	Razem	do 30 dni	powyżej 30 dni do 90 dni	powyżej 90 dni	Razem	
Należności z tytułu leasingu finansowego	817 594	0	0	817 594	1 202 767	140 824	2 584	1 346 175	153 030	155 738	84 707	393 475	2 557 244
Należności z tytułu pożyczek	256 604	0	0	256 604	139 068	28 637	412	168 117	11 791	8 427	8 137	28 355	453 076
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	3 392	0	0	3 392	369	1 143	0	1 512	14	13	7 655	7 682	12 586
Należności faktoringowe	239 859	10 362	1 474	251 695	4 287	4 722	209	9 218	2 777	1 985	21 442	26 204	287 117
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu razem netto	1 317 449	10 362	1 474	1 329 285	1 346 491	175 326	3 205	1 525 022	167 612	166 163	121 941	455 716	3 310 023
w tym: zakupione/utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	0	0	0	0	0	0	0	0	9	0	480	489	489
31 grudnia 2021 (MSSF 9)	Aktywa brutto, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)				Aktywa brutto, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)				Aktywa dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 3)				Razem przeterminowanie ekspozycji (netto)
	do 30 dni	powyżej 30 dni do 90 dni	powyżej 90 dni	Razem	do 30 dni	powyżej 30 dni do 90 dni	powyżej 90 dni	Razem	do 30 dni	powyżej 30 dni do 90 dni	powyżej 90 dni	Razem	
Należności z tytułu leasingu finansowego	730 044	0	0	730 044	838 866	119 179	2 506	960 551	169 173	143 182	89 295	401 650	2 092 245
Należności z tytułu pożyczek	171 396	0	0	171 396	71 289	18 822	261	90 372	9 912	9 791	6 418	26 121	287 889
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	9 373	0	0	9 373	652	1 513	0	2 165	37	5	6 807	6 849	18 387
Należności faktoringowe	557 377	0	0	557 377	6 364	10 569	0	16 933	2 444	3 974	17 432	23 850	598 160
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu razem netto	1 468 190	0	0	1 468 190	917 171	150 083	2 767	1 070 021	181 566	156 952	119 952	458 470	2 996 681
w tym: zakupione/utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	0	0	0	0	0	0	0	0	291	198	614	1 103	1 103

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Dla aktywów finansowych narażonych na ryzyko kredytowe Grupa stosowała na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz na dzień 31 grudnia 2021 roku następujące skale wewnętrznych ratingów:

- skala dotycząca klientów korporacyjnych wyliczana w modelu Kredytor (PKO BP) dla klientów określona w skali od A1 do H (gdzie A1 oznacza znikome ryzyko, a H utratę wartości (default klienta));
- skala dotycząca klientów małych i średnich przedsiębiorstw określona w skali od 1A do 10C (gdzie 1A oznacza znikome ryzyko niespłacenia, a – 10A, 10B, 10C utratę wartości (default klienta));
- skala dotycząca projektów inwestycyjnych określona w skali od 6.1 do 6.5 (gdzie 6.1 oznacza znikome ryzyko niespłacenia, a 6.5 – utratę wartości (default klienta));
- skala dotycząca klientów detalicznych określona w skali od 0.5 do 5.0 (gdzie 0.5 oznacza znikome ryzyko niespłacenia, a 5.0 – utratę wartości (default klienta));
- skala ratingowa dotycząca banków, oddziałów zagranicznych instytucji kredytowych, instytucji sektora finansowego oraz sektora publicznego określona w skali od A1 do D (gdzie A oznacza minimalne ryzyko kredytowe, a D – utratę wartości (default klienta)).

Pochodnym i pozostałym instrumentom finansowym przypisany jest rating podmiotu, z którym zawarto transakcję.

Rating na 31 grudnia 2022 roku	Wartość bilansowa brutto				
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Razem
Należności z tytułu leasingu i pożyczek					
A (dobra)	5 025 065	948 705	35 025	0	6 008 795
B (przeciętna)	3 930 095	1 313 780	35 094	0	5 278 969
C (ryzykowna)	457 521	269 085	76 427	542	803 575
Razem z ratingiem	9 412 681	2 531 570	146 546	542	12 091 339
Bez ratingu	8 838 620	3 467 561	834 232	3 683	13 144 096
Razem	18 251 301	5 999 131	980 778	4 225	25 235 435

Rating na 31 grudnia 2021 roku	Wartość bilansowa brutto				
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Razem
Należności z tytułu leasingu i pożyczek					
A (dobra)	3 798 330	783 888	40 131	0	4 622 349
B (przeciętna)	4 065 977	1 069 708	36 320	0	5 172 005
C (ryzykowna)	170 691	103 674	50 650	601	325 616
Razem z ratingiem	8 034 998	1 957 270	127 101	601	10 119 970
Bez ratingu	9 578 121	2 602 314	933 156	58 029	13 171 620
Razem	17 613 119	4 559 584	1 060 257	58 630	23 291 590

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Poniższa tabela prezentuje informację na temat koncentracji ryzyka kredytowego w poszczególnych branżach według głównych grup EKD.

Koncentracja zaangażowania wobec klientów według branż				
Nazwa branży	31 grudnia 2022		31 grudnia 2021	
	Kwota zaangażowania brutto	Udział w zaangażowaniu ogółem	Kwota zaangażowania brutto	Udział w zaangażowaniu ogółem
Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo	1 140 549	4,49%	967 059	4,07%
Górnictwo i wydobywanie	131 714	0,52%	113 407	0,48%
Przetwórstwo przemysłowe	5 429 961	21,38%	4 757 694	20,04%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i powietrze do układów klimatyzacyjnych	189 641	0,75%	76 676	0,32%
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	434 559	1,71%	371 496	1,57%
Budownictwo	1 929 644	7,60%	1 852 180	7,80%
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli	5 116 837	20,15%	5 316 079	22,40%
Transport i gospodarka magazynowa	5 347 014	21,06%	4 749 695	20,01%
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	383 634	1,51%	360 428	1,52%
Informacja i komunikacja	504 957	1,99%	478 626	2,02%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	370 994	1,46%	471 395	1,99%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	522 854	2,06%	565 518	2,38%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1 532 278	6,03%	1 083 323	4,56%
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1 156 485	4,55%	1 045 560	4,41%
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	44 726	0,18%	110 939	0,47%
Edukacja	146 819	0,58%	142 875	0,60%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	649 840	2,56%	662 987	2,79%
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	101 867	0,40%	113 496	0,48%
Pozostała działalność usługowa	206 923	0,81%	441 439	1,86%
Gospodarstwa domowe	52 778	0,21%	54 677	0,23%
Razem	25 394 074	100,00%	23 735 549	100,00%

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Poniżej zaprezentowano ekspozycje klientów przekraczające wartość 10% kapitałów własnych Grupy. Zostały one zaprezentowane w oparciu o zaangażowania względem pojedynczego klienta oraz grup kapitałowych w wartości brutto (bez uwzględniania pomniejszeń z tytułu odpisów aktualizujących).

31 grudnia 2022			
Nr klienta	Klient	Wartość zaangażowania brutto	Udział procentowy w kapitałach własnych
1	Klient1	391 308	31,32%
2	Klient2	296 776	23,75%
3	Klient3	194 026	15,53%
4	Klient4	186 568	14,93%
5	Klient5	135 793	10,87%
6	Klient6	132 242	10,58%
7	Klient7	127 921	10,24%

31 grudnia 2021			
Nr klienta	Klient	Wartość zaangażowania brutto	Udział procentowy w kapitałach własnych
1	Klient1	356 410	35,84%
2	Klient2	265 026	26,65%
3	Klient3	206 218	20,74%
4	Klient4	146 727	14,76%
5	Klient5	127 288	12,80%
6	Klient6	115 041	11,57%

41. Ryzyko płynności

Grupa podejmuje działania mające na celu utrzymanie ryzyka płynności na bezpiecznym poziomie. Podstawowym celem systemu zarządzania ryzykiem płynności jest takie kształtowanie struktury aktywów i pasywów Grupy, która umożliwi realizację określonych w planie finansowym celów dochodowych przy jednoczesnym utrzymaniu ciągłej zdolności terminowego wywiązywania się Grupy z zobowiązań oraz zachowaniu nałożonych limitów.

Wewnętrzne raporty płynności informują o wysokości luki płynności (statyczna analiza luki płynności), czyli niedopasowaniu pomiędzy terminami zapadalności aktywów i terminami wymagalności pasywów w poszczególnych przedziałach czasowych. Analiza luki płynności dokonywana jest na podstawie informacji, które prezentują różnicę pomiędzy skumulowanymi wpływami a skumulowanymi wypływami w danym horyzoncie czasowym.

Polityka zarządzania płynnością w Grupie Kapitałowej PKO Leasing S.A. jest ukierunkowana na dopasowanie terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów. Wewnętrzne raporty dotyczące analizy luki płynności w kontekście przestrzegania obowiązujących norm ostrożnościowych przygotowywane są w cyklach miesięcznych i przedstawiane są osobom odpowiedzialnym za zarządzanie oraz kontrolę ryzyka w Grupie. Dodatkowo Grupa przygotowuje szereg projekcji mających na celu określenie wpływu pozycji pozabilansowych oraz bieżących warunków rynkowych w kontekście ryzyka płynności.

Grupa monitoruje i szacuje wpływ potencjalnych ryzyk związanych z wpływem wojny w Ukrainie na sytuację płynnościową. Grupa utrzymuje bezpieczny poziom płynności, dający możliwość szybkiej i skutecznej reakcji na potencjalne zagrożenia, które mogą wystąpić w czasach niepewności spowodowanej działaniami wojennymi na terenie Ukrainy. Sytuacja płynnościowa Grupy nie zmieniła się istotnie w okresie od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku.

Analizę wymagalności zobowiązań finansowych w postaci niezdykontowanych przepływów środków pieniężnych prezentują poniższe zestawienia.

31 grudnia 2022	Rodzaj zobowiązania	Wartość bilansowa	Przepływy pieniężne kontraktowe				Razem
			Do 3 miesięcy	Powyżej 3 do 12 miesięcy	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	
	Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	8	8	0	0	0	8
	Zobowiązania finansowe	26 178 055	2 985 239	8 334 422	17 880 325	4 356	29 204 342
	Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	23 263 814	1 342 098	7 346 271	17 498 640	0	26 187 009
	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	2 276 410	1 152 334	945 612	237 349	0	2 335 295
	Inne zobowiązania finansowe	637 831	490 807	42 539	144 336	4 356	682 038
	Udzielone zobowiązania gwarancyjne	255	21 884	0	0	0	21 884
	Udzielone zobowiązania finansowe	0	3 845 983	0	0	0	3 845 983

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

31 grudnia 2021	Wartość bilansowa	Przepływy pieniężne kontraktowe				Razem
		Do 3 miesięcy	Powyżej 3 do 12 miesięcy	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	
Rodzaj zobowiązania						
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	5	5	0	0	0	5
Zobowiązania finansowe	24 578 084	5 930 738	3 890 625	15 995 223	41 764	25 858 350
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	20 239 393	4 149 238	2 910 303	14 328 310	1 806	21 389 657
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	3 724 356	1 350 743	928 080	1 564 296	0	3 843 119
Inne zobowiązania finansowe	614 335	430 757	52 242	102 617	39 958	625 574
Udzielone zobowiązania finansowe	0	2 894 084	0	0	0	2 894 084

Poniższa tabela przedstawia skumulowaną lukę płynności Grupy. W skumulowanej luce płynności prezentowane są zapadalności aktywów oraz wymagalności pasywów wykazanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Wartość dodatnia oznacza nadwyżkę wpływów nad wypływami, wartość ujemna - nadwyżkę wypływów nad wpływami.

	do 1 miesiąca	do 3 miesięcy	do 6 miesięcy	do 12 miesięcy	do 2 lat	do 3 lat	do 5 lat	do 20 lat
31 grudnia 2022	944 212	1 598 662	-2 544 895	1 672 359	2 391 299	380 384	-4 108 441	624 303
31 grudnia 2021	1 437 870	-115 310	329 266	1 590 689	3 180 057	3 492 286	55 153	659 068

W analizie luki płynności należy uwzględnić, że:

- Grupa posiada niewykorzystany limit kredytowy, który na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosił 3.215.815 tys. zł (por. nota 2929.),
- w terminie wymagalności ujęto zobowiązania z tytułu wyemitowanych krótkoterminowych obligacji o okresie zapadalności do 1 miesiąca o wartości nominalnej 341.000 tys. zł, które zostały w całości zrolowane. W styczniu 2023 roku Jednostka Dominująca wyemitowała trzymiesięczne obligacje o wartości nominalnej 344.000 tys. zł, w lutym 2023 roku - o wartości nominalnej 115.000 tys. zł;
- w terminie wymagalności do 1 miesiąca uwzględniono wszystkie zobowiązania z tytułu odroczonej dostawy przedmiotów leasingu (do wysokości wstępnych opłat leasingowych), które wykazują znacznie niższe faktyczne realizacje wymogów pieniężnych.

W poniższej tabeli przedstawiono strukturę wymagalności aktywów i zobowiązań Grupy w oparciu o pozostały czas od dnia kończącego okres sprawozdawczy do terminu zapadalności.

Struktura zapadalności aktywów i wymagalności pasywów Grupy 31 grudnia 2022	Bez zdefiniowanego terminu	Do 1 miesiąca	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	Powyżej 3 do 6 miesięcy	Powyżej 6 do 12 miesięcy	Powyżej 1 roku do 2 lat	Powyżej 2 do 3 lat	Powyżej 3 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Aktywa										
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	0	158 639	0	0	0	0	0	0	0	158 639
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej	0	5 825	9 366	24 726	37 203	36 617	10 384	1 760	-244	125 637
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu	0	1 731 041	2 894 673	2 775 670	3 638 031	5 535 546	3 867 940	3 271 481	617 923	24 332 305
Inne aktywa finansowe	0	51 688	0	0	0	0	0	0	0	51 688
Inne aktywa niefinansowe	291 465	580 107	122 327	213 224	372 624	673 521	464 649	245 480	9 873	2 973 270
Aktywa razem	291 465	2 527 300	3 026 366	3 013 620	4 047 858	6 245 684	4 342 973	3 518 721	627 552	27 641 539
Instrumenty pochodne (FX Swap)	0	2 990	1 906	0	0	0	0	0	0	4 896
Pasywa										
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	0	559 874	620 397	5 050 109	1 928 505	3 582 476	3 922 692	7 599 761	0	23 263 814
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	339 849	800 035	493 983	424 134	218 409	0	0	0	2 276 410
Zobowiązania wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków lub strat	0	0	8	0	0	0	0	0	0	8
Inne zobowiązania finansowe	0	469 237	7 264	14 423	22 860	53 500	39 897	27 401	3 249	637 831
Kapitał własny Grupy	1 249 348	0	0	0	0	0	0	0	0	1 249 348
Inne zobowiązania niefinansowe	0	214 128	0	0	0	0	0	0	0	214 128
Pasywa razem	1 249 348	1 583 088	1 427 704	5 558 515	2 375 499	3 854 385	3 962 589	7 627 162	3 249	27 641 539
Instrumenty pochodne (FX Swap)	0	2 990	1 906	0	0	0	0	0	0	4 896
Pozycje pozabilansowe										
Udzielone zobowiązania gwarancyjne	0	21 884	0	0	0	0	0	0	0	21 884
Udzielone zobowiązania finansowe	0	3 845 983	0	0	0	0	0	0	0	3 845 983
Pozycje pozabilansowe razem	0	3 867 867	0	0	0	0	0	0	0	3 867 867

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Struktura zapadalności aktywów i wymagalności pasywów Grupy 31 grudnia 2021	Bez zdefiniowanego terminu	Do 1 miesiąca	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	Powyżej 3 do 6 miesięcy	Powyżej 6 do 12 miesięcy	Powyżej 1 roku do 2 lat	Powyżej 2 do 3 lat	Powyżej 3 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Aktywa										
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	0	443 959	0	0	0	0	0	0	0	443 959
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej	0	552	707	6 758	9 352	13 564	5 235	7 152	504	43 824
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu	0	1 619 825	3 156 882	1 759 673	3 250 831	5 300 787	3 750 743	3 054 873	629 623	22 523 237
Inne aktywa finansowe	0	56 733	0	0	0	0	0	0	0	56 733
Inne aktywa niefinansowe	335 666	640 280	120 891	195 925	289 852	534 815	405 856	181 427	15 313	2 720 025
Aktywa razem	335 666	2 761 349	3 278 480	1 962 356	3 550 035	5 849 166	4 161 834	3 243 452	645 440	25 787 778
Instrumenty pochodne (FX Swap)	0	2 971	1 944	0	0	0	0	0	0	4 915
Pasywa										
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	0	328 944	3 814 509	924 269	1 939 716	3 612 362	3 368 613	6 249 413	1 567	20 239 393
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	332 890	1 008 502	580 212	322 715	611 388	454 681	413 968	0	3 724 356
Zobowiązania wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków lub strat	0	0	5	0	0	0	0	0	0	5
Inne zobowiązania finansowe	365	446 325	8 644	13 299	26 181	36 048	26 311	17 204	39 958	614 335
Kapitał własny Grupy	994 369	0	0	0	0	0	0	0	0	994 369
Inne zobowiązania niefinansowe	0	215 320	0	0	0	0	0	0	0	215 320
Pasywa razem	994 734	1 323 479	4 831 660	1 517 780	2 288 612	4 259 798	3 849 605	6 680 585	41 525	25 787 778
Instrumenty pochodne (FX Swap)	0	2 971	1 944	0	0	0	0	0	0	4 915
Pozycje pozabilansowe										
Udzielone zobowiązania finansowe	0	2 894 084	0	0	0	0	0	0	0	2 894 084
Pozycje pozabilansowe razem	0	2 894 084	0	0	0	0	0	0	0	2 894 084

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

42. Pozostałe ryzyka rynkowe

42.1. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe wynika z niedopasowania struktury aktywów i pasywów pod kątem stóp procentowych oraz walut. Grupa stosuje dla potrzeb konstrukcji limitów ryzyka metody oparte na wartości punktu bazowego (BPV) oraz metody oparte na wartości pozycji netto.

Proces zarządzania ryzykiem rynkowym podlega ciągłej ocenie oraz ewolucji w celu dostosowania go do zmieniających się warunków rynkowych.

Na proces zarządzania składają się:

- identyfikacja czynników ryzyka,
- pomiar ryzyka,
- monitorowanie ryzyka,
- raportowanie ryzyka.

W celu identyfikacji ryzyka Grupa przeprowadza analizę otwartych pozycji: walutowej, stopy procentowej. Dla efektywnego zarządzania ryzykiem rynkowym Grupa ma przyznane limity dotyczące poszczególnych obszarów ryzyk. W efekcie takiego zarządzania ryzykiem rynkowym zapewniona jest kontrola jego poziomu przy jednoczesnym zapewnieniu:

- stabilizacji zysku netto na poziomie założonym m.in. w budżecie,
- redukcji zmienności wartości ekonomicznej Grupy i jej przyszłych zysków.

Do eliminowania ryzyka rynkowego Grupa stosuje metodę dopasowywania struktury walutowej aktywów i pasywów oraz instrumenty pochodne. Transakcje na instrumentach pochodnych wykonywane są tylko i wyłącznie w celu zabezpieczenia odpowiednich pozycji ekspozycji rynkowych. Grupa nie prowadzi obrotu instrumentami finansowymi w celach spekulacyjnych/handlowych. Dla celów zabezpieczenia otwartej pozycji walutowej lub stopy procentowej Grupa wykorzystuje następujące instrumenty pochodne:

- walutowe transakcje terminowe typu forward (FX Forward),
- transakcje terminowe na stopę procentową typu swap (IRS).

42.2. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe wynika ze zmian wartości poszczególnych instrumentów finansowych spowodowanych fluktuacjami kursów walutowych. Grupa narażona jest na wpływ wynikający z wahań kursowych.

Ryzyko walutowe rozumiane jako prawdopodobieństwo wystąpienia straty jest uzależnione od zmienności kursów oraz niedopasowania aktywów i pasywów walutowych. Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ustalenie obszarów ryzyka walutowego i podejmowanie działań mających na celu jego ograniczenie do akceptowanych przez Grupę rozmiarów. W celu zarządzania ryzykiem walutowym Grupa ma wyznaczone przez Grupę określone limity dotyczące ekspozycji zgodnie ze standardami obowiązującymi w Grupie PKO BP.

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Każdego dnia Grupa przygotowuje i przedstawia wewnętrzny raport poziomu otwartej pozycji walutowej. Dokument ten przedstawiany jest osobom odpowiedzialnym za zarządzanie oraz kontrolę ryzyka w Grupie, zgodnie z przyjętymi zasadami.

Ustanowione limity dla Grupy określają:

- poziom maksymalnej, otwartej pozycji walutowej overnight dla każdej waluty,
- poziom całkowitej otwartej pozycji walutowej overnight dla wszystkich walut łącznie.

W Grupie przeprowadzana jest ocena wpływu zmiany kursów walutowych na wynik odsetkowy w oparciu o poziom otwartej pozycji walutowej. Wzrost/spadek kursu walutowego o 10% w odniesieniu do otwartych pozycji walutowych na dzień 31 grudnia 2022 roku skutkowałoby następującymi zmianami wyniku finansowego Spółki: odpowiednio spadek/wzrost o 15 tys. zł dla waluty EUR, spadek/wzrost o 3 tys. zł dla waluty CHF, spadek/wzrost o 5 tys. zł dla waluty SEK, spadek/wzrost o 22 tys. zł dla pozostałych walut, bez wpływu dla waluty USD.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku długa pozycja walutowa netto Grupy wynosiła 923 tys. zł, co stanowiło 0,07% kapitałów własnych Grupy (na dzień 31 grudnia 2021 roku: długa pozycja walutowa 56 tys. zł). Poniższa tabela przedstawia pozycję walutową Grupy według poszczególnych walut.

Pozycja walutowa Grupy według poszczególnych walut (równowartość w tys. zł)						
31 grudnia 2022	EUR	USD	CHF	SEK	pozostałe	Razem
Składniki pozycji walutowej bilansowe - aktywa	6 399 780	148 262	1 442	23 507	1 924	6 574 915
Składniki pozycji walutowej bilansowe - pasywa	6 396 940	148 688	261	22 621	1 881	6 570 391
Składniki pozycji walutowej pozabilansowe - kwoty do otrzymania	868	440	0	0	0	1 308
Składniki pozycji walutowej pozabilansowe - kwoty do wydania	3 020	0	1 025	864	0	4 909
Pozycja walutowa długa (+)	688	14	156	22	43	923
Pozycja walutowa krótka (-)	-	-	-	-	-	-

Pozycja walutowa Grupy według poszczególnych walut (równowartość w tys. zł)						
31 grudnia 2021	EUR	USD	CHF	SEK		Razem
Składniki pozycji walutowej bilansowe - aktywa	4 943 682	190 334	1 026	14 345		5 149 387
Składniki pozycji walutowej bilansowe - pasywa	4 955 077	189 054	1 191	14 322		5 159 644
Składniki pozycji walutowej pozabilansowe - kwoty do otrzymania	2 499 383	75 669	1 944	0		2 576 996
Składniki pozycji walutowej pozabilansowe - kwoty do wydania	2 487 823	76 871	1 944	45		2 566 683
Pozycja walutowa długa (+)	165	78	-	-		243
Pozycja walutowa krótka (-)	-	-	165	22		187

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

42.3. Ryzyko zmiany stopy procentowej dla przepływów pieniężnych i wartości godziwej

Ryzyko stopy procentowej jest spowodowane tym, że możliwe zmiany stóp procentowych na rynku mogą mieć wpływ na przyszłe przepływy pieniężne lub też na wartość godziwą posiadanych przez Grupę instrumentów finansowych.

Głównymi celami zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest identyfikacja obszarów, w których Grupa jest narażona na ryzyko stopy procentowej oraz kształtowanie struktury bilansu i zobowiązań pozabilansowych w sposób pozwalający na wyeliminowanie fluktuacji wartości aktywów netto oraz wyniku odsetkowego z uwagi na zmiany rynkowych stóp procentowych.

Polityka zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Grupie prowadzona jest w taki sposób, aby moment zmiany poziomu stóp procentowych oraz moment przepływów pieniężnych należności i zobowiązań następowały w jak najbardziej zbliżonym do siebie czasie. Dla utrzymania ryzyka stopy procentowej w ramach limitów przyznanych przez Grupę, Grupa wykorzystuje transakcje swapów stopy procentowej – IRS (Interest Rate Swap). Grupa stosuje od 2009 roku rachunkowość zabezpieczeń.

Ustanowiony limit dla Grupy określa poziom maksymalnej otwartej pozycji na stopie procentowej mierzonej jako wartość zmiany wartości godziwej przy wzroście rynkowych stóp procentowych o 1 punkt bazowy (BPV). Wartości limitów są określone w podziale na walutę oraz przedział czasowy. Dodatkowo Grupa posiada wyznaczony limit otwartej pozycji w odniesieniu do całkowitej sumy bilansowej Grupy.

Otwarta pozycja na stopach procentowych ustalana jest odrębnie dla każdej z walut w oparciu o limit BPV (Basic Point Value). Raport dotyczący ekspozycji na ryzyko stopy procentowej w kontekście przestrzegania obowiązujących limitów przygotowany jest w cyklach miesięcznych. Raport ten przedstawiany jest osobom odpowiedzialnym za zarządzanie oraz kontrolę ryzyka w Grupie.

W Grupie przeprowadzana jest ocena wpływu zmiany rynkowych stóp procentowych na przyszły, skumulowany wynik finansowy Grupy. Wpływ ten jest mierzony w oparciu o analizę BPV.

Spadek oprocentowania dla wszystkich walut o 1 p.p. (równoległe przesunięcie krzywej dochodowości) skutkowałoby zmianą wyniku finansowego Grupy (do momentu całkowitej amortyzacji pozycji wrażliwych na ryzyko stopy procentowej) w następującej wysokości: wzrost o 1.119 tys. zł dla waluty PLN; spadek o 1.782 tys. zł dla waluty EUR, wzrost o 4 tys. zł dla waluty USD oraz wzrost o 2 tys. zł dla waluty CHF.

Poniższa tabela przedstawia ekspozycję Grupy na ryzyko zmiany stopy procentowej. Tabela ta przedstawia aktywa i zobowiązania Grupy według wartości bilansowej w podziale według wcześniejszego z dwóch terminów: zmiany oprocentowania przewidzianej w umowie lub terminu wymagalności.

Ekspozycja Grupy na ryzyko zmiany stopy procentowej									
31 grudnia 2022	Nieoprocentowane	1M	3M	6M	12M	2Y	5Y	>5Y	Razem
Aktywa									
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	158 639	0	0	0	0	0	0	0	158 639
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej	125 637	0	0	0	0	0	0	0	125 637
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu	0	20 800 049	243 768	267 327	524 680	1 001 860	1 460 231	34 390	24 332 305
Inne aktywa finansowe	51 688	0	0	0	0	0	0	0	51 688
Aktywa finansowe razem	335 964	20 800 049	243 768	267 327	524 680	1 001 860	1 460 231	34 390	24 668 269
Inne aktywa niefinansowe	2 973 270	0	0	0	0	0	0	0	2 973 270
Aktywa razem	3 309 234	20 800 049	243 768	267 327	524 680	1 001 860	1 460 231	34 390	27 641 539
Instrumenty pochodne (FX Swap, IRS)	4 896	3 957 145	0	0	0	0	0	0	3 962 041
Pasywa									
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	0	23 194 155	69 659	0	0	0	0	0	23 263 814
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	339 849	1 654 645	281 916	0	0	0	0	2 276 410
Zobowiązania wyceniane według wartości godziwej	8	0	0	0	0	0	0	0	8
Inne zobowiązania finansowe	637 831	0	0	0	0	0	0	0	637 831
Zobowiązania finansowe razem	637 839	23 534 004	1 724 304	281 916	0	0	0	0	26 178 063
Kapitał własny Grupy	1 249 348	0	0	0	0	0	0	0	1 249 348
Inne zobowiązania niefinansowe	214 128	0	0	0	0	0	0	0	214 128
Pasywa razem	2 101 315	23 534 004	1 724 304	281 916	0	0	0	0	27 641 539
Instrumenty pochodne (FX Swap, IRS)	4 896	-17 311	216 365	295 391	589 726	1 102 857	1 705 929	64 188	3 962 041
Udzielone zobowiązania gwarancyjne	21 884	0	0	0	0	0	0	0	21 884
Udzielone zobowiązania finansowe	3 845 983	0	0	0	0	0	0	0	3 845 983
Pozycje pozabilansowe razem	3 867 867	0	0	0	0	0	0	0	3 867 867
Luka stopy procentowej (*)	-301 875	1 240 501	-1 696 901	-309 980	-65 046	-100 997	-245 698	-29 798	-1 509 794

(*) Luka stopy procentowej wyliczona jako różnica pomiędzy aktywami finansowymi razem a zobowiązaniami finansowymi z uwzględnieniem instrumentów pochodnych (w tym IRS) razem

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Ekspozycja Grupy na ryzyko zmiany stopy procentowej									
31 grudnia 2021	Nieoprocentowane	1M	3M	6M	12M	2Y	5Y	>5Y	Razem
Aktywa									
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	443 959	0	0	0	0	0	0	0	443 959
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej	43 824	0	0	0	0	0	0	0	43 824
Należności z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu	0	20 315 290	220 400	173 475	350 753	561 067	862 104	40 148	22 523 237
Inne aktywa finansowe	56 733	0	0	0	0	0	0	0	56 733
Aktywa finansowe razem	544 516	20 315 290	220 400	173 475	350 753	561 067	862 104	40 148	23 067 753
Inne aktywa niefinansowe	2 720 025	0	0	0	0	0	0	0	2 720 025
Aktywa razem	3 264 541	20 315 290	220 400	173 475	350 753	561 067	862 104	40 148	25 787 778
Instrumenty pochodne (FX Swap, IRS)	4 915	2 060 020	0	0	0	0	0	0	2 064 935
Pasywa									
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	0	20 012 805	226 588	0	0	0	0	0	20 239 393
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	332 890	2 977 402	414 064	0	0	0	0	3 724 356
Zobowiązania wyceniane według wartości godziwej	5	0	0	0	0	0	0	0	5
Inne zobowiązania finansowe	614 335	0	0	0	0	0	0	0	614 335
Zobowiązania finansowe razem	614 340	20 345 695	3 203 990	414 064	0	0	0	0	24 578 089
Kapitał własny Grupy	994 369	0	0	0	0	0	0	0	994 369
Inne zobowiązania niefinansowe	215 320	0	0	0	0	0	0	0	215 320
Pasywa razem	1 824 029	20 345 695	3 203 990	414 064	0	0	0	0	25 787 778
Instrumenty pochodne (FX Swap, IRS)	4 915	5 045	113 167	157 239	316 589	571 589	845 394	50 997	2 064 935
Udzielone zobowiązania finansowe	2 894 084	0	0	0	0	0	0	0	2 894 084
Pozycje pozabilansowe razem	2 894 084	0	0	0	0	0	0	0	2 894 084
Luka stopy procentowej (*)	-69 824	2 024 570	-3 096 757	-397 828	34 164	-10 522	16 710	-10 849	-1 510 336

(*) Luka stopy procentowej wyliczona jako różnica pomiędzy aktywami finansowymi razem a zobowiązaniami finansowymi z uwzględnieniem instrumentów pochodnych (w tym IRS) razem

Noty przedstawione na stronach 10-136 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

42.4. Zarządzanie kapitałem

Grupa zarządza kapitałem rozumianym jako kapitał własny Grupy.

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest, z jednej strony, zapewnienie odpowiedniego poziomu wskaźników kapitałowych przekładających się bezpośrednio na ocenę zdolności kredytowej, która wspierałaby działalność operacyjną Grupy, z drugiej maksymalizacja zwrotu na kapitale przekładająca się bezpośrednio na zwiększenie wartości dla jej akcjonariuszy Jednostki Dominującej.

Grupa w procesie zarządzania strukturą kapitałową uwzględnia zmieniające się warunki ekonomiczne. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej Jednostka Dominująca może dokonać:

- wypłaty dywidendy lub zatrzymania zysków,
- wyemitować nowe akcje w celu pozyskania kapitału,
- umorzyć kapitał i zwrócić go akcjonariuszom.

Zysk osiągnięty w 2021 roku w części 215.323 tys. zł, zgodnie z rekomendacją Zarządu Jednostki Dominującej, został przeznaczony w 2022 roku na dywidendę na rzecz akcjonariusza.

Grupa zamierza w przyszłości przeznaczać wypracowane zyski również na wypłatę dywidendy.

W ramach analizy i zarządzania kapitałem Grupa analizuje w szczególności relację kapitału własnego do zobowiązań. Na dzień 31 grudnia 2022 roku wskaźnik relacji kapitału własnego do zobowiązań wyniósł 4,7% (31 grudnia 2021: 4,0%).

W 2022 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze. Grupa spełniała wykonanie założonych celów związanych z zarządzaniem kapitałem.

Dane ilościowe dotyczące kapitału zostały zaprezentowane w nocie 28. niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

42.5. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne definiuje się jako ryzyko powstania straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi, systemów lub zdarzeń zewnętrznych, uwzględniające ryzyko prawne.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest zwiększenie bezpieczeństwa prowadzonej przez Grupę działalności operacyjnej przez udoskonalanie efektywnych, dostosowanych do profilu i skali działalności mechanizmów identyfikacji, oceny i pomiaru, kontroli, raportowania i ograniczania ryzyka operacyjnego.

Dla celów kalkulacji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego, zgodnie z podejściem Grupy PKO Banku Polskiego S.A. dla spółek zależnych, Grupa stosuje tzw. metodę BIA (ang. Basic Indicator Approach – Podstawowego Wskaźnika).

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego Grupy na koniec roku 2022 wyniósł 126.901 tys. zł. Zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie odzwierciedlają profil ryzyka operacyjnego oraz definiują także kategorie ryzyka operacyjnego, dla których stosowane są działania zapewniające:

- kontrolę poziomu ryzyka na akceptowalnym poziomie adekwatnym do rozmiaru i charakteru działalności Grupy,
- podejmowanie działań zmierzających do likwidacji przyczyn oraz negatywnych skutków zdarzeń operacyjnych,
- minimalizację strat powstających w wyniku zdarzeń operacyjnych,
- poprawę efektywności procesów,
- kształtowanie świadomości związanej z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym.

Podstawowe zasady dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie są następujące:

- właścicielami ryzyka operacyjnego w zakresie realizowanych procesów biznesowych są menedżerowie Grupy,
- organem nadzorującym proces zarządzania ryzykiem operacyjnym jest Komitet Ryzyka Operacyjnego i Bezpieczeństwa Transakcji,
- istnieje niezależna funkcja kontrolna ds. zarządzania ryzykiem operacyjnym umiejscowiona w Departamencie Zarządzania Ryzykiem,
- występuje niezależny przegląd procedur i procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym dokonywany przez audyt wewnętrzny,
- systematycznie gromadzone są dane ilościowe i jakościowe, związane z procesem zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- przeprowadzane jest szacowanie ekspozycji i raportowanie ryzyka operacyjnego,
- podejmowane są działania mające na celu ograniczenie ryzyka operacyjnego do akceptowalnego poziomu.

Zgodnie z zasadami zarządzania ryzykiem operacyjnym, w Grupie stosowane są następujące instrumenty identyfikacji, pomiaru i oceny ryzyka:

- gromadzenie informacji o zdarzeniach operacyjnych oraz incydentach mających taki potencjał,
- monitorowanie kluczowych wskaźników ryzyka,
- przeprowadzanie samooceny ryzyka operacyjnego w obszarach istotnych w tym w procesach, systemach lub jednostkach,
- raportowanie ryzyka operacyjnego do Zarządu oraz jednostek organizacyjnych Grupy.

Dane gromadzone w procesie identyfikacji, pomiaru i oceny ryzyka operacyjnego Grupy wykorzystywane są w kolejnych etapach zarządzania ryzykiem operacyjnym, tj. analizie, raportowaniu oraz działaniach, które mają na celu ograniczanie ryzyka operacyjnego.